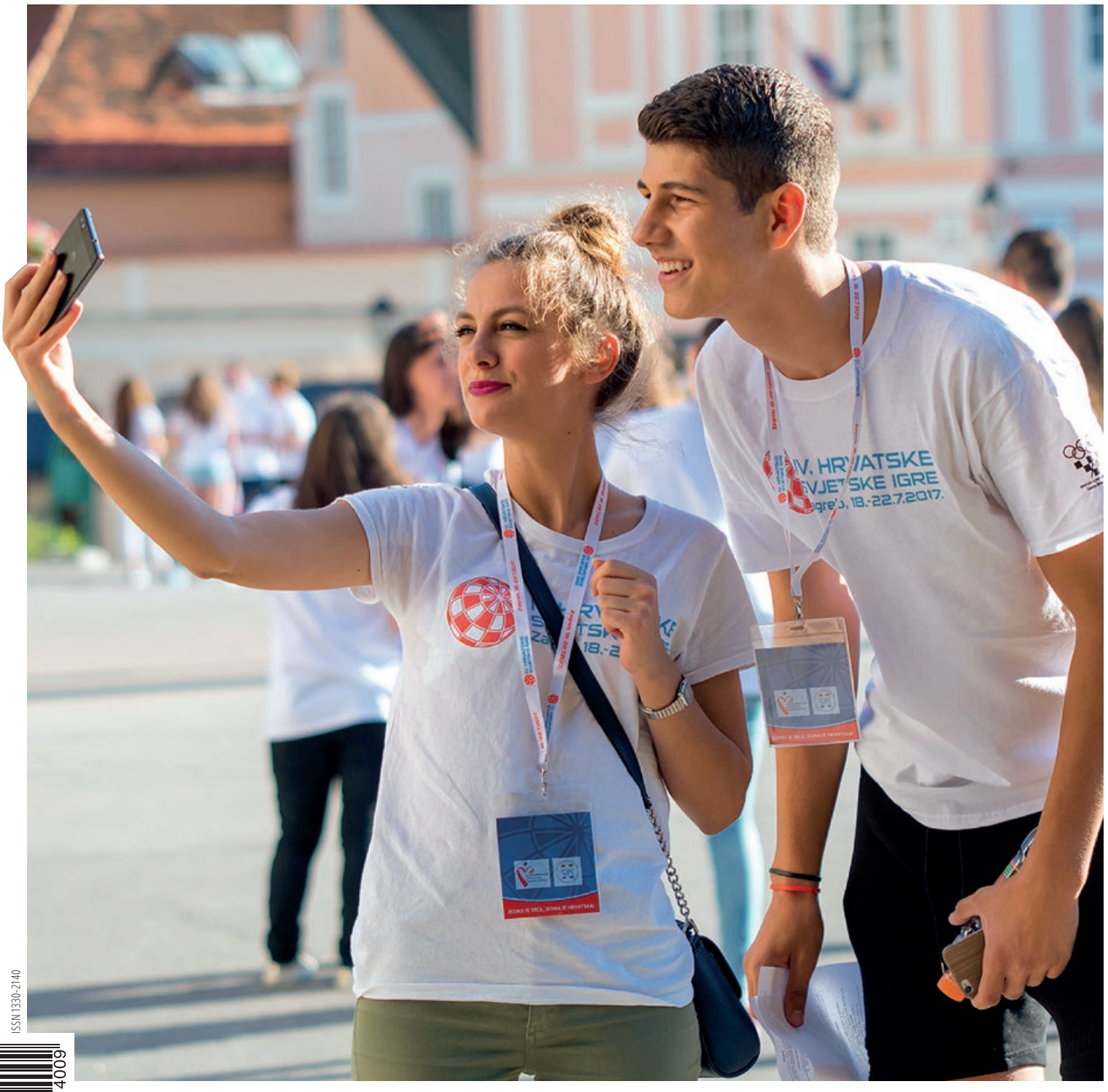
Matica

broj
no.
8-9

kolovoz-rujan
august-september
2017.

MJESEČNA REVIJA HRVATSKE MATICE ISELJENIKA *MONTHLY MAGAZINE OF THE CROATIAN HERITAGE FOUNDATION*

ISSN 1330-2140

U Zagrebu održane IV. Hrvatske svjetske igre

Crolimpijada s rekordnim brojem natjecatelja

Matica

Mjesečna revija Hrvatske matice iseljenika / *Monthly magazine of the Croatian Heritage Foundation*

Godište / *Volume* **LXVII**
Broj / No. 8-9/2017

Nakladnik / *Publisher*
Hrvatska matica iseljenika / Croatian Heritage Foundation

Za nakladnika / *For Publisher*
Mijo Marić

Rukovoditeljica Odjela nakladništva / *Head of Publishing Department*
Vesna Kukavica

Glavni urednik / *Chief Editor*
Hrvoje Salopek

Novinarka / *Journalist*
Naida Šehović

Tajnica / *Secretary*
Snježana Radoš

Dizajn i priprema / *Layout & Design*
Krunoslav Vilček

Tisak / *Print*
Znanje, Zagreb

HRVATSKA MATICA ISELJENIKA

HRVATSKA MATICA ISELJENIKA
Trg Stjepana Radića 3, pp 241
10002 Zagreb, Hrvatska / Croatia
Telefon: +385 (0)1 6115-116
Telefax: +385 (0)1 6110-933
E-mail: matica@matis.hr

Naslovnica:
Sudionici Hrvatskih svjetskih igara ispred zagrebačke katedrale (foto: Ivana Tepeš Galić)

Dragi čitatelji,

ulazimo u 66. godinu izlaženja časopisa MATICA. Kako bismo njezin sadržaj učinili pristupačnijim što širem krugu čitatelja, odabrane tekstove prevedene na engleski i španjolski jezik objavljivat ćemo na našim web i Facebook stranicama. Ti su tekstovi u časopisu označeni ENG ili ESP.

Zahvaljujemo vam na dugogodišnjoj vjernosti i veselimo se daljnjoj suradnji,

Uredništvo

Posjetite stranice web portala Hrvatske matice iseljenika!

www.matis.hr

Budite korak ispred ostalih i predstavite se hrvatskim iseljeničkim zajednicama, uglednim poslovnim Hrvatima u svijetu i njihovim partnerima.

Oglašavajte na web portalu Hrvatske matice iseljenika!

Internet marketing HMI osmislio je nekoliko načina oglašavanja:

- **BANERI**
- **SPONZORIRANI ČLANAK**
- **SPONZORIRANE RUBRIKE**

Odjel za marketing i promociju HMI - Ivana Rora
tel. (+385 1) 61 15 116 ■ fax. (+385 1) 61 11 522
mob. 099 61 15 116 ■ E-mail: marketing@matis.hr

SADRŽAJ

Kolumne

11
Globalna Hrvatska
(Vesna Kukavica)

42
Klikni – Idem doma
(Dražen Klinčić)

44
(S)kretanja
(Šimun Šito Ćorić)

54
Naši gradovi
(Zvonko Ranogajec)

58
Povijesne obljetnice
(Željko Holjevac)

66
Djelovanje hrvatskih sestara u inozemstvu
(Jozo Župić)

69
Govorimo hrvatski
(Sanja Vulić)

70
Ljepote Hrvatske okom fotografa
(HTZ)

4 Premijer Plenković posjetio BiH

5 Predsjednica Grabar-Kitarović u Australiji i Novom Zelandu

8 Proslava Dana pobjede

12 Dan otvorenih vrata Ureda predsjednice za iseljenike

14 Jubilarna Matičina Mala škola

18 Ljetna Škola hrvatskoga folklora

21 TASK FORCE 2017

24 Sveučilišna škola hrvatskoga jezika i kulture

26 Vukovar: Godišnji sastanak HSK

28 Dani hrvatskoga filma u Orašju

30 Stvaranje kazališta na Školjiću

32 Tamburaški festival mladeži HBZ-a

34 Dani iseljenika na Kvarneru

36 Zagreb: Hrvatske svjetske igre

40 U Danskoj preminuo Mladen Ibler

41 O knjizi "Rim, a ne Beograd"

46 Stota obljetnica rođenja Većeslava Holjevca

49 Studentski kamp mladih iz dijaspore i domovine

50 Hrvatska Kanađanka Mary Valentich

56 Okupljanje dubrovačkih iseljenika

61 Matičin vremeplov

62 SAD: Nogometni 'Croatian Cup' HBZ-a

65 Okupljanje Ivana na Kupresu

HRVATSKA MATICA ISELJENIKA
Trg Stjepana Radića 3, pp 241
10002 Zagreb, Hrvatska / Croatia
Telefon: +385 (0)1 6115-116
Telefax: +385 (0)1 6110-933
E-mail: matica@matis.hr Web: www.matis.hr

GODIŠNJA PRETPLATA / ***ANNUAL SUBSCRIPTION***
Običnom poštom / *regular mail:*
Hrvatska / *Croatia* 100 kn
ostale europske države /
other European countries 25 EUR
Zračnom poštom / *airmail:*
SAD / USA 65 USD
Kanada / Canada 65 CAD
Australija / Australia 70 AUD
ostale prekomorske države /
other overseas countries 70 USD

DEVIZNI RAČUN BROJ /
FOREIGN CURRENCY ACCOUNT:
IBAN: HR06 2340 0091 5102 96717
SWIFT CODE: PBZGHR2X
Privredna banka Zagreb, Radnička cesta 50

ŽIRO RAČUN ZA UPLATU U KUNAMA /
DOMESTIC CURRENCY ACCOUNT (IN KUNA):
IBAN: HR80 2390 0011 1000 21305
Hrvatska poštanska banka

Naručite i vi svoju **Maticu** jer **Matica** je most hrvatskoga zajedništva

Želite li primati MATICU kao dar koji će stizati na Vašu kućnu adresu? Jedino što trebate učiniti jest poslati nam popunjenu narudžbenicu i uplatiti na naš račun odgovarajući novčani iznos koji pokriva troškove slanja. MATICA će potom svaki mjesec stizati u Vaš dom. Naručite, čitajte i preporučite MATICU Vašoj rodbini i prijateljima, kako biste aktivno sudjelovali u ostvarivanju MATIČINE misije: biti čvrsti most između Hrvatske i Hrvata diljem svijeta.

Ime i prezime / *Name and surname*

Adresa / *Address*

Grad / *City*

Država / *State* Pošt. broj / *Zip Code*

Tel. Fax.

E-mail

Datum / *Date*

Ravnopravnost hrvatskoga naroda i prijateljski odnosi s BiH

Posebno vodimo računa o Hrvatima kao najmalobrojnijem konstitutivnom narodu u BiH. Želimo da naš Središnji državni ured za Hrvate izvan RH nastavi poticati konkretne projekte kako bismo zadržali naše ljude u BiH

Tekst: Uredništvo *(izvor/foto: Vlada RH)*

Predsjednik Vlade Republike Hrvatske Andrej Plenković boravio je početkom rujna u posjetu Bosni i Hercegovini. U Žepču se sastao s načelnikom Općine Žepče Matom Zovkom kojemu je, izrazivši zadovoljstvo dolaskom, zahvalio na gostoprimstvu.

Predsjednik Vlade jasno je istaknuo kako je ključna poruka današnjega posjeta da Republika Hrvatska vodi brigu o kvalitetnim, odličnim i prijateljskim odnosima s BiH. "Posebno vodimo računa o Hrvatima kao najmalobrojnijem konstitutivnom narodu u BiH. Želimo da naš Središnji državni ured za Hrvate izvan RH nastavi poticati konkretne projekte kako bismo zadržali naše ljude u BiH, osobito u Žepču", rekao je predsjednik Vlade istaknuvši da je u protekle dvije godine u Žepče investirano više od 2,5 milijuna kuna u zdravstvo, školstvo, poljoprivredu i individualne projekte, što pokazuje ispravan put osiguranja kontinuiteta suradnje. Dodao je da se u Žepču vidi izvrstan suživot između Hrvata, Bošnjaka i Srba. „Nakon rata proces pomirbe i kvalitetnog funkcioniranja ove općine daje istinske signale koji mogu biti model za druge gradove i općine u BiH", rekao je Plenković.

Nakon Žepča, predsjednik Vlade Plenković posjetio je Katolički školski centar "Don Bosco" te obišao gradilište Hrvatskoga kulturnog centra "Sv. Franjo" u Tuzli, za čiju je izgradnju dio sredstava izdvojila i Vlada RH. Nakon obilaska školskoga "etno-kutka" Katoličkoga školskog centra u Tuzli i susreta s članovima koordinacije hrvatskih i katoličkih udruga Tuzlanske županije te predstavnicima Hrvata iz političkoga i gospodarskoga života Tuzle, predsjednik Vlade još jednom je zahvalio hrvatskome članu Predsjedništva BiH Draganu Čoviću na pozivu te svim dužnosnicima na razini županija i grada na ovome susretu.

"Činimo dodatni napor da se školski i obrazovni sustav unaprijedi te da tako omogućimo bolji i učinkovitiji razvoj naših ljudi u ovome dijelu BiH."

U Žepču se premijer i njegovo izaslanstvo sastalo s načelnikom Općine Matom Zovkom

"Posjetili smo gradilišta Hrvatskoga kulturnog centra čiju izgradnju podupire Središnji državni ured za Hrvate izvan RH. Vjerujemo da će biti gotov u sljedećih dvanaest mjeseci", rekao je premijer Plenković nakon obilaska te istaknuo kako očekuje da, uz Katolički školski centar, bude mjesto okupljanja i njegovanja hrvatske kulture i identiteta u Tuzli i Tuzlanskoj županiji. "Činimo dodatni napor da se školski i obrazovni sustav unaprijedi te da tako omogućimo bolji i učinkovitiji razvoj naših ljudi u ovome dijelu BiH", zaključio je premijer Plenković nakon susreta s predstavnicima udruga Hrvata koji žive na tuzlanskom području.

Jednodnevni boravak u BiH predsjednik Vlade Plenković završio je u Orašju gdje je nazočio svečanom otvorenju "22. dana hrvatskoga filma". ■

Obilazak gradilišta Hrvatskoga kulturnog centra "Sv. Franjo" u Tuzli

ENG *Croatian Prime Minister Andrej Plenković visited neighbouring Bosnia-Herzegovina in early September, making stops in the towns of Žepče, Tuzla and Orašje.*

Značaj australskih i novozelandskih Hrvata

Predsjednica je istaknula kako je počašćena što je prva predsjednica RH u državnome posjetu Australiji i Novome Zelandu dvadeset i dvije godine nakon posjeta prvoga hrvatskog predsjednika dr. Franje Tuđmana

Tekst: **Uredništvo**
Foto: **Ured predsjednice**

Predsjednica Republike Kolinda Grabar-Kitarović boravila je sredinom kolovoza u državnome posjetu Australiji i Novome Zelandu prilikom kojih se susrela s mnogobrojnim hrvatskim iseljeničkim zajednicama.

Prvi dan državnoga posjeta Australiji, 13. kolovoza, započela je druženjem s hrvatskom zajednicom u Hrvatskome katoličkom centru i naselju Kardinal Stepinac u Sydneyu. Predsjednica Republike sudjelovala je i na misi. Tom prigodom poručila je kako hrvatska Vlada radi na stvaranju uvjeta za lakši povratak iseljenika u domovinu te za ulaganje u hrvatsko gospodarstvo. Predsjednica je pohvalila predanost hrvatskog iseljeništva u očuvanju tradicije i hrvatskoga jezika. Tijekom posjeta Hrvatskom klubu "Kralj Tomislav" u Sydneyu istaknula je kako je hrvatska zajednica u Australiji cijenjena te da vjeruje kako je "to jedna od bitnih sadržajnica zašto u ovom trenutku održavamo ovaj državni posjet, što svjedoči i stalnom porastu međunarodnog rejtinga Hrvatske, a treba nam i iskustvo naših australskih Hrvata u državi i u društvu koje je demokratsko i tržišno gospodarstvo puno dulje od Hrvatske".

URUČENJE POVELJE REPUBLIKE HRVATSKE

Drugi dan državnoga posjeta Australiji susrela se u Sydneyu s Davidom Hurleyem, guvernerom Novoga Južnog Walesa u *Government Houseu*. Zatim se za-

Gala večera u Sydneyu

"Treba nam i iskustvo naših australskih Hrvata u državi i u društvu koje je demokratsko i tržišno gospodarstvo puno dulje od Hrvatske."

Predsjednica je posjetila Hrvatski katolički centar te nazočila svetoj misi u crkvi sv. Nikole Tavelića u parku St. John (Sydney)

Susret s Hrvatima u Canberri

S folklorašicama u Melbourneu

jedno s hrvatskim izaslanstvom uputila na Sveučilište Macquarie gdje se sastala s rektorom Bruceom Dowtonom i upravom Sveučilišta. Na tamošnjem Odjelu za hrvatske studije predsjednica Grabar-Kitarović održala je predavanje na temu hrvatskoga jezika kao osnove hrvatskoga identiteta i kulture. U večernjim satima održano je druženje s mnogobrojnom hrvatskom zajednicom Sydneya, u organizaciji Generalnoga konzulata RH. Na programu su nastupila mnogobrojna hrvatska društva. Tom prigodom predsjednica je uručila značajnim pojedincima i društvima Povelju Republike Hrvatske.

U glavnome gradu Australije, Canberri, predsjednica se susrela s glavnim guvernerom Australije Peterom Cosgroveom. Nakon srdačne dobrodošlice u *Government Houseu* zahvalila je domaćinu, australskome narodu i hrvatskoj zajednici u Australiji te je istaknula kako je počašćena što je prva predsjednica RH u državnome posjetu dvadeset i dvije godine nakon posjeta prvoga hrvatskog predsjednika dr. Franje Tuđmana. Rekla je australskome kolegi kako je Hrvatska iznimno ponosna na australske Hrvate. "Hrvatska nastoji pomagati hrvatskoj zajednici u Australiji u očuvanju hrvatske kulture i jezika. Njihova požrtvovnost u očuvanju nacionalnog identiteta i jačanju veza između dvaju naroda je izniman doprinos u učvršćivanju sveobuhvatnih hrvatsko-australskih odnosa", istaknula je predsjednica.

Na Odjelu za hrvatske studije Sveučilišta Macquarie predsjednica Grabar-Kitarović održala je predavanje na temu hrvatskoga jezika kao osnove hrvatskoga identiteta i kulture.

VAŽAN SUDIONIK U IZGRADNJI STABILNOG DRUŠTVA

U večernjim satima održan je prijem u Veleposlanstvu RH u Canberri. U obraćanju nazočnima, predsjednica je naglasila kako je veliki dio svoga dosadašnjeg mandata posvetila povezivanju iseljene i domovinske Hrvatske te kako to na-

Hrvatski ribari u Port Lincolnu

Posljednjega dana svojega državnog posjeta Australiji predsjednica je posjetila mjesto Port Lincoln u Južnoj Australiji. Hrvati koji su nastanili Port Lincoln postali su i milijunaši izlovom ribe i uzgojem tune. "Međutim, oni su i dalje vrlo skromni ljudi, koji su ponosni na svoju Hrvatsku, koji su ponosni na svoju novu domovinu Australiju i koji iznimno puno rade kako bi se svojim proizvodima probili na svjetsko tržište ribarenja koje je prilično kompetitivno", rekla je predsjednica i dodala da je Port Lincoln dao velik broj značajnih članova hrvatske zajednice te je i glavni grad Australije kad je riječ o izlovu ribe i drugih morskih plodova. Istaknula je veliku suradnju Port Lincolna i Kalija na Ugljanu. Izrazila je vjeru da se čvršćom suradnjom između Port Lincolna i Hrvatske i hrvatskih ribara mogu postići još bolji uspjesi i za hrvatsko ribarstvo na svjetskoj sceni.

Na Sveučilištu Macquarie (Sydney) gdje je na Odjelu za hrvatske studije predsjednica održala je predavanje

S folklorašima ansambla "Kralj Tomislav" u Aucklandu

mjerava ubuduće još intenzivnije činiti. Hrvatsko iseljeništvo, dodala je, puno puta se dokazalo kao važan sudionik u izgradnji stabilnog društva u dinamičnom i zahtjevnom procesu našega demokratskog i gospodarskoga razvitka. "Tu više puta iskazanu odlučnost i spremnost na pomoć svojoj domovini ne smijemo zaboraviti i na tome smo vam duboko zahvalni", rekla je hrvatska predsjednica.

VIŠE OD STO TISUĆA NOVOZELANDSKIH HRVATA

Predsjednica Grabar-Kitarović u Canberri se susrela s predsjednikom Vlade Australije Malcolmom Turnbullom. Razgovarali su o snažnoj i cijenjenoj zajednici Hrvata u Australiji koja je iznimno pridonijela izgradnji države. Četvrti dan državnoga posjeta Australiji predsjednica je završila susretom s Hrvatima iz nekoliko hrvatskih klubova u Melbourneu i okolici.

Državni posjet Novome Zelandu predsjednica Grabar-Kitarović započela je 19. kolovoza sastankom s glavnom guvernericom Novoga Zelanda Patsy Reddy u Aucklandu. U razgovoru predsjednica je istaknula kako je ovim državnim posjetom potvrđeno ono što je već dobro poznato: Hrvatska i Novi Zeland su dvije prijateljske države, iako udaljene miljama, vremenskim zonama, klimama pa i godišnjim dobima. Predsjednica je naglasila kako u odnosima dviju država značajnu ulogu ima hrvatska zajednica na Novome Zelandu koja broji više od sto tisuća i uživa veliki ugled.

Osim što ove godine Hrvatska i Novi Zeland obilježavaju 25 godina od uspostave diplomatskih odnosa, predsjednica je spomenula kako se ove godine obilježava i 159. obljetnica dolaska prvih Hrvata na Novi Zeland. Najviše njih došlo je iz Dalmacije koja je poznata po ribarstvu i vinarstvu, što upravo povezuje Hrvatsku i Novi Zeland. Tako su Hrvati došavši na Novi Zeland nastavili s velikim uspjehom razvijati znanje vezano uz ribarstvo, maslinarstvo i uzgoj vinove loze. U večernjim satima održano je druženje predsjednice s hrvatskom zajednicom Aucklanda.

Predsjednica u posjetu najvećem masliniku u Novom Zelandu koji je u vlasništvu Hrvata Petera Simunovicha

Hrvatska zajednica na Novome Zelandu iznimno je pridonijela razvoju te države, dodatno razvivši neke od industrija, posebice proizvodnju maslinova ulja i vina te ribarstvo.

U MASLINIKU PETERA SIMUNOVICHA

Drugi dan državnoga posjeta predsjednica je započela posjetom najvećem masliniku u državi koji je u vlasništvu novozelandskoga Hrvata Petera Simunovicha.

Posljednjega dana državnoga posjeta Novome Zelandu predsjednica se susrela s predsjednikom Vlade Novoga Zelanda Billom Englishem. Razgovarali su o nezaobilaznoj temi, hrvatskoj zajednici na Novome Zelandu koja je iznimno pridonijela razvoju te države, dodatno razvivši neke od industrija, posebice proizvodnju maslinova ulja i vina te ribarstvo. Prije toga predsjednica Grabar-Kitarović posjetila je Nacionalnu knjižnicu Novoga Zelanda te se susrela s hrvatskom zajednicom u Wellingtonu. ■

ENG ***During her state visits to Australia and New Zealand Croatian President Kolinda Grabar-Kitarović met with members of the numerous Croatian emigrant communities.***

Knin proslavio 22. obljetnicu Oluje

Bakljada navijačke skupine Armade na Krčkom mostu za poginule branitelje

"Inspiratori i nalogodavci agresije na Hrvatsku nisu uplatili ni kune ili, točnije, ni dinara za obnovu svega što su četnici i tzv. JNA u Hrvatskoj razorili u četiri godine granatiranja, bombardiranja, paleža i pljačke", istaknula je predsjednica

Tekst: **Uredništvo** Foto: **Hina**

Budnicom ulicama Knina počela je u subotu 5. kolovoza proslava Dana pobjede i domovinske zahvalnosti i Dana hrvatskih branitelja te 22. obljetnice vojno-redarstvene operacije "Oluje". Budnicu je izveo Orkestar Oružanih snaga RH. Svečanoj proslavi u Kninu prisustvovalo je desetak tisuća posjetitelja.

Nakon budnice na Trgu Ante Starčevića pokraj spomenika pobjede "Oluja 95" zajednički vijenac položili su predsjednica Republike Kolinda Grabar-Kitarović, predsjednik Hrvatskoga sabora Gordan Jandroković, predsjednik Vlade Andrej Plenković, župan Šibensko-kninske županije Goran Pauk, kninski gradonačelnik Marko Jelić te predstavnici udruga branitelja iz Domovinskoga rata. Misu za poginule branitelje predvodio je zatim vojni biskup mons. Jure Bogdan.

POBJEDA OBVEZUJE I NA OPROST

Dužnosnici su se zatim uputili na kninsku tvrđavu, gdje je uslijedio nastavak programa i prigodni govori. Nakon polaganja vijenaca, predsjednica je novinarima dala izjavu u kojoj je rekla da smo, slaveći danas ovu veliku povijesnu pobjedu, svjesni da nas ona i moralno i politički obvezuje na oprost i pomirenje te je kao predsjednica, ali i kao Hrvatica, građanka i majka izrazila žaljenje i zbog svih stradalih Srba. Naglasila je

Nastup zagrebačke rock grupe 'Prljavo kazalište' na Trgu dr. Ante Starčevića

Mimohodom zastava iz Domovinskog rata i ešalona hrvatskih branitelja

Na večer je na Trgu dr. Ante Starčevića domoljubni koncert održala zagrebačka rock grupa 'Prljavo kazalište', a program je završio velikim vatrometom.

Predsjednica RH Kolinda Grabar-Kitarović, predsjednik Hrvatskog sabora Gordan Jandroković, predsjednik Vlade Andrej Plenković i potpredsjednik Vlade i ministar obrane Damir Krstičević

da hrvatski narod nije želio rat i ne raduje se ničijem stradanju. "Hrvatska država i danas čini napor, bez primjera u povijesti, kako bi vlastitim sredstvima osigurala životne uvjete svima koji se žele vratiti. Čini to unatoč tome što inspiratori i nalogodavci agresije na Hrvatsku nisu uplatili ni kune ili, točnije, ni dinara za obnovu svega što su četnici i tzv. JNA u Hrvatskoj razorili u četiri godine granatiranja, bombardiranja, paleža i pljačke", istaknula je.

Program na kninskoj tvrđavi počeo je čitanjem povjesnice o vojno-redarstvenoj operaciji "Oluji", imena poginulih i nestalih pripadnika u toj operaciji te minutom šutnje. Zvonjavom crkvenih zvona i ove godine prisjetili smo se ulaska pripadnika Hrvatske vojske u Knin, nakon čega je podignuta hrvatska zastava uz himnu, a u povodu 22. obljetnice "Oluje" ispaljeno je 22 plotuna iz topničkih oružja.

Zatim je uslijedio zračni mimohod zrakoplova Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i protuzračne obrane u kojem sudjeluje osam postroja - helikopteri Bell, helikopteri KW OH-58, helikopteri MI8, zrakoplovi Zlin 242, zrakoplovi AT-802, zrakoplovi CL-415, zrakoplovi PC-9 te zrakoplovi MIG 21.

MIMOHOD ZASTAVA IZ DOMOVINSKOGA RATA

Održan je mimohod povijesnih postrojbi, zastava iz Domovinskoga rata, ešalona hrvatskih branitelja, tri ešalona Oružanih snaga, MUP-a, vatrogasaca, dužnosnika i uzvanika s kninske tvrđave prema crkvi Gospe Velikoga Hrvatskoga Krsnog Zavjeta, u kojoj se održavala misa za Domovinu i sve poginule branitelje. Predvodio ju je vojni biskup mons. Jure Bogdan u zajedništvu sa šibenskim biskupom mons. Tomislavom Rogićem.

Na večer je na Trgu dr. Ante Starčevića domoljubni koncert održala zagrebačka rock grupa 'Prljavo kazalište', a program je završio vatrometom. ■

ENG *Patriotic songs on the streets of Knin kicked off the Victory and Homeland Thanksgiving Day and Croatian War Veterans Day celebrations and the 22nd anniversary of Operation Storm on Saturday the 5th of August. Over ten thousand gathered for the commemorative festivities.*

Zvonimir Frka-Petešić novi predstojnik Ureda predsjednika Vlade

ZAGREB – Zvonimir Frka-Petešić imenovan je 24. kolovoza na sjednici Vlade predstojnikom Ureda predsjednika Vlade. Nakon odlaska Davora Božinovića na dužnost ministra unutarnjih poslova, tu dužnost preuzima dosadašnji hrvatski veleposlanik u Maroku, gdje je imenovan krajem 2013. Prije toga je, kao ravnatelj Uprave za potporu u procesu pristupanja Hrvatske Europskoj uniji Ministarstva vanjskih i europskih poslova, bio zadužen za predreferendumsku kampanju o pristupanju Hrvatske EU, nakon čega je vodio Službu za javnu diplomaciju.

Zvonimir Frka-Petešić rođen je u Puteauxu kraj Pariza, 1969. godine. Sin je istaknutoga hrvatskog iseljenika i političkog emigranta u Francuskoj Mauricija Frke-Petešića, rodom s Dugog otoka. Nakon studija matematike i fizike na Sveučilištu Paris-VI, stekao je na Sveučilištu Paris-VIII stupanj diplomiranoga geografa te stupanj magistra znanosti iz geopolitike sa specijalističkim naglaskom na analitičkoj kartografiji, obranivši magistarski rad na temu povijesnih granica, demografije te rata u Hrvatskoj i BiH kod profesora Yvesa Lacostea, utemeljitelja francuske geopolitološke škole. Završio je također stručni studij iz područja odnosa s javnošću i komunikologije. Od 1991. do 1994. bio je član vodstva Predstavničkog vijeća hrvatskih ustanova i zajednice Francuske (CRICCF). Kao voditelj Odbora za mladež CRICCF-a te predsjednik Hrvatske mladeži Pariza organizirao je medijski zapažene akcije i javne prosvjede kojim je francuskoj javnosti skrenuta pozornost na situaciju u Hrvatskoj. Autor je mnogobrojnih kartografskih prezentacija o Hrvatskoj i BiH. S hrvatskog je na francuski preveo ili lektorirao mnogobrojne tekstove i nekoliko publikacija o Hrvatskoj. Od 1993. radi za hrvatsko Ministarstvo vanjskih poslova, najprije kao djelatnik Veleposlanstva RH u Parizu gdje je zadužen za odnose s javnošću i urednik biltena Veleposlanstva, a 1996. formalno stupa u hrvatsku diplomatsku službu. Za vrijeme pristupnih pregovora u EU, od 2005. do 2011., u hrvatskoj Misiji pri EU u Bruxellesu obnaša dužnost zamjenika glasnogovornika, glasnogovornika te voditelja Odjela za odnose s javnošću i javnu diplomaciju. Bio je urednik nekoliko publikacija MVEP-a ("Što donosi članstvo u Europskoj uniji", "Sve što ste htjeli znati o EU") i Leksikografskoga zavoda ("Hrvatska, zemlja i ljudi") te internetskih stranica (croatia.eu).

Pokopano 111 žrtava iz Drugoga svjetskog rata i poraća blizu Mostara

MOSTAR - Tijela 111 žrtava iz Drugoga svjetskog rata i poraća pokopana su u subotu, 19. kolovoza, na Groblju mira pokraj Mostara te je održana komemoracija i sveta misa za sve Hrvate koji su bili žrtve totalitarnih režima. Izaslanik hrvatskoga premijera i državni tajnik Središnjega državnog ureda za Hrvate izvan Hrvatske Zvonko Milas izrazio je suosjećanje sa žrtvama te pozvao na utvrđivanje istine. U govoru je podsjetio i na riječi prvoga hrvatskog predsjednika Franje Tuđmana ističući da je vrijeme da se prestane s povijesnim krivotvorinama i izrazi počast žrtvama svih totalitarnih režima.

Na komemoraciji je fra Miljenko Stojić iz Povjerenstva za mostarsko-duvanjsku i trebinjsko-mrkansku biskupiju, koje djeluje pri Komisiji za hrvatski martirologij Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije BiH, istaknuo kako su predstavnici totalitarnoga komunističkog režima uzeli živote tih 111 ljudi bez suđenja. Svetu misu predvodio je provincijal Hercegovačke franjevačke provincije fra Miljenko Šteko.

Pokop i komemoracija za 111 neidentificiranih žrtava iz Drugoga svjetskog rata i poraća na Groblju mira u mjestu Bilima pokraj Mostara održani su uoči Europskoga dana sjećanja na žrtve komunizma, nacizma i fašizma, koji se

obilježava 23. kolovoza, a to je organizirao Odjel za Drugi svjetski i Domovinski rat Glavnog vijeća Hrvatskoga narodnog sabora BiH. Izaslanstvo predvođeno Zvonkom Milasom, izaslanikom premijera Andreja Plenkovića, te predsjedavajući Predsjedništva BiH Dragan Čović položili su vijence i zapalili svijeće. U ime predsjednika Sabora Gordana Jandrokovića to je učinio njegov potpredsjednik Milijan Brkić. *(Hina)*

Vrijedna iseljenička donacija zadarskoj djeci

ZADAR - Dječjem vrtiću "Latica" uručena je donacija u vrijednosti od 10.000 američkih dolara. Riječ je o donaciji Hrvatsko-američke dobrotvorne zaklade (*Croatian American Charitable Fundation*). Tim povodom gradonačelnik Grada Zadra, Branko Dukić, sa suradnicima, pročelnikom Marijem Pešutom i Ivanom Hajdićem iz UO za odgoj i školstvo, obišao je ovu ustanovu. Gradonačelnik Dukić zahvalio je na donaciji i istaknuo kako je i ovo dokaz da veza između iseljene i domovinske Hrvatske nikada ne prestaje. – Sretan sam što su naši Hrvati iz iseljeništva odlučili pomoći upravo ovoj ustanovi koja se već dugi niz godina brine o djeci s teškoćama u razvoju te predlaže, unaprjeđuje i provodi posebne edukacijsko-rehabilitacijske programe za zadovoljavanje specifičnih interesa i pedagoških potreba ove djece s ciljem poticanja maksimalnoga razvoja njihovih sposobnosti - rekao je gradonačelnik Dukić. Ravnateljica vrtića, Vesna Penjalov, zahvalila je na doniranim sredstvima te naglasila kako im je svaka pomoć dobrodošla, a ova konkretna sredstva usmjerit će se u nabavku moderne tehnologije za provođenje metode potpomognute komunikacije. Također, ravnateljica Penjalov objasnila je gradonačelniku Dukiću da je prijedlog i projekt za realizaciju ove donacije proveo član Hrvatsko-američke dobrotvorne zaklade Denis Lisica koji živi u New Yorku, inače podrijetlom s otoka Iža, aktivan član Zaklade i iznimno vezan uza Zadar i Iž. U konzultaciji s rodbinom i prijateljima iz Zadra prihvatio je prijedlog doniranja DV "Latica", informirao se o radu, nastojanjima i potrebama ustanove te je nakon uspostave službenoga kontakta donacija stigla. U ime Zaklade ček s iznosom uručio je Robert Zubčić. *(CACF)*

Kulturne prakse između Češke i Hrvatske

Središnji državni ured za Hrvate izvan RH uložio je tri milijuna u suvremene kulturne prakse naših manjinaca u Europi, uključujući i programe koji se odnose na hrvatsku manjinu u Češkoj

Piše: **Vesna Kukavica**

Ovoga ljeta, točnije 13. srpnja, u Zagrebu su Ministarstvo kulture Republike Hrvatske i Ministarstvo kulture Češke Republike potpisali Program kulturne suradnje za razdoblje 2017. - 2020. Program je s hrvatske strane potpisala ministrica kulture Nina O. Koržinek, a s češke veleposlanik Češke u našoj zemlji Vladimír Zavázal. Program obuhvaća suradnju ustanova i udruga u području kulture i umjetnosti. Potpis omogućuje izravnu suradnju galerija i muzeja, izdavačkih kuća te knjižnica, uz razmjenu na umjetničkim festivalima, a parafiran je na temelju Sporazuma između dviju vlada o kulturnoj, prosvjetnoj i znanstvenoj suradnji iz 2001.

Okvir Europske unije pokazuje se dvostruko bržim u jačanju kulturnih veza starih europskih kultura koje su - kad su u pitanju primjerice moravski Hrvati - ondje bile u blokadi u olovnim vremenima dulje od četiri desetljeća. Nakon pada Berlinskoga zida češka Vlada okrenula je novu stranicu u odnosu na Hrvate, dok se unatrag nekoliko godina u sklopu zajedničke nam europske obitelji može govoriti i o revitalizaciji narodne kulture pripadnika moravskih Hrvata, sudeći prema programu *26. dana hrvatske kulture* iliti *kiritofa* koji se održava svakog ljeta u Frelištofu/Jevišovki. Na *kiritofu* je 3. rujna predsjednik Udruženja društava hrvatske narodnosti u Češkoj Jan Kopriva ugostio, uz hrvatsku veleposlanicu u Pragu Ines Trohu, mnogobrojne ljubitelje naših dviju kultura. Nastupili su razni glazbeni i folklorni sastavi. Misu s mjesnim češkim svećenicima na njemačkome, češkome i hrvatskome jeziku slavio je Branko Kornfeind.

Više je znakova pozitivnog ozračja u kulturnim, obrazovnim i društvenim praksama. Dulje od dva desetljeća u Pragu djeluje Češko-hrvatsko društvo prijateljstva koje ima više od 50 članova i održava dobre odnose s Hrvatsko-češkim društvom prijateljstva u Zagrebu. Uoči češkog semestra presjedanja EU-om krajem 2008. pod pokroviteljstvom Vlade RH otvoren je Hrvatski dom – Memorijalno-dokumentacijski centar Hrvata Južne Moravske. U Češkoj već 19 godina djeluje Katedra kroatistike na Filozofskome fakultetu (FF) Karlova sveučilišta u Pragu i Masarykova sveučilišta u Brnu te lektorat hrvatskoga jezika i književnosti iako ondje nema škola u kojima je hrvatski nastavni jezik. Skoro desetljeće ranije od Hrvata Česi su ušli u EU, fantastično kapitaliziravši bogatstvo kulturnih različitosti Staroga kontinenta i otvoreno tržište Unije pa im je i BDP znatno veći nego RH, a time i ulaganja u kulturu.

Suprotno stereotipima u javnosti da se RH skromno brine o svojim manjincima izvan matične zemlje i njihovim suvremenim kulturnim praksama, Izvještaj o radu Središnjega državnog ureda za Hrvate izvan domovine (SDUHIRH), upućen početkom srpnja Hrvatskome saboru, donosi podatke o sustavnoj brizi. Uvidom u Izvještaj vidi se da je SDUHIRH u suradnji s veleposlanstvima RH dodijelio lani manjinskim zajednicama u Austriji, Bugarskoj, Crnoj Gori, Češkoj, Italiji, Kosovu, Mađarskoj, Makedoniji, Rumunjskoj, Slovačkoj, Sloveniji i Srbiji svotu u ukupnome iznosu od tri milijuna kuna s projekcijom rasta te stavke u 2017. Iz navedenih sredstava financirano je 259 projekata naših manjinaca, uključujući i tradicionalne jezične i kulturne programe Matice iseljenika u kojima desetljećima sudjeluju Hrvati iz Češke. Učenici i studenti najučestalije polaze Sveučilišnu školu hrvatskoga jezika i kulture, Malu školu hrvatskoga jezika i kulture te Školu hrvatskoga folklora u organizaciji Hrvatske matice iseljenika. Sretali smo ih ovih ljeta i na sportskim igrama i festivalima u RH poput Međunarodne smotre folklora u Zagrebu te filmskih revija, zapazivši na ekranima dokumentarac *Hrvati u južnoj Moravskoj* autora Franje Vondračeka.

Državni tajnik Zvonko Milas i njegov tim argumentiraju u Izvještaju kako sustavnom financijskom potporom programima naših manjinaca, hrvatskim udrugama iz 12 spomenutih država, SDUHIRH želi osnažiti našu staru dijasporu u domicilnim državama u ostvarivanju manjinskih prava, pogotovo etničku, vjersku, kulturnu i jezičnu samosvijest te ih učiniti punopravnim čimbenikom domicilne države u sklopu standarda Vijeća Europe opisanom u *Povelji o regionalnim i manjinskim jezicima* i *Okvirnoj konvenciji*...

S druge strane i češka akademska zajednica počela je pisati o revitalizaciji hrvatske manjine u toj zemlji. Podsjećamo da su Hrvati došli u južnu Moravsku prije pola tisućljeća (struka dvoji oko 1539.), širećи krug znanstvenika zainteresiranih za ovu temu od primjerice Adolfa Tureka i austrijskog povjesničara Josefa Breua, kojima se unatrag dva desetljeća pridružio i Richard Jeřábek. O kulturi i povijesti moravskih Hrvata u nas izvrsno piše povjesničar Dragutin Pavličević i filolog Alojz Jembrih (2017.). Novijeg datuma su studije Ivana Dorovskog te memoari moravskoga Hrvata Ivana Malinara o zbilji triju hrvatskih sela u Moravskoj kao što su: Jevišovka (Frielištof), Dobré Pole (Dobro Polje) i Nový Přerov (Nova Prerava). Svježe priloge o narodnoj kulturi moravskih Hrvata ovoga ljeta objavila je vrsna znanstvenica s FF praškoga Masarykova sveučilišta Eliška Leisserová u suautorstvu s Klárom Nádaská s Instituta za europsku etnologiju iz Brna. ■

ENG ***The Office for Croats Abroad provides systematic support for contemporary culture activity among our indigenous minority communities in twelve European countries, including traditional language and culture programmes offered by the CHF that have seen decades of participation by ethnic Croatians in Czechia.***

Poveznica i sastavnica

"Moramo svim iseljenicima koji to mogu i žele omogućiti povezanost s domovinom, stvarati uvjete povratka i pune integracije u hrvatsko društvo. Tim ciljevima moraju se hrvatske političke, znanstvene, kulturne i druge ustanove dinamično prilagođavati"

Na Pantovčaku je bilo oko tisuću iseljenika iz 36 zemalja svijeta

Tekst: **Vesna Kukavica**
Foto: **Ured predsjednice**

U Zagrebu je 21. srpnja u Uredu predsjednice Republike Hrvatske Kolinde Grabar-Kitarović održan Dan otvorenih vrata za iseljenike i hrvatske manjinske zajednice na kojem je predsjednica govorila o značaju povezivanja iseljenika s domovinom i stvaranja uvjeta za njihov povratak te cjelovitu integraciju u hrvatsko društvo.

Podsjetimo, u proklamiranoj političkoj agendi predsjednice RH Kolinde Grabar-Kitarović, još od inauguracijskoga govora početkom 2015., iseljeništvo je posebno istaknuto kao važan čimbenik razvitka moderne hrvatske nacije, kao i suvremenoga demokratskog društva Lijepe Naše. Obećala je da neće dopustiti da bilo tko zanemari ulogu i doprinos iseljeništva u stvaranju hrvatske države i u Domovinskome obrambenom ratu, rekavši: "Vi ste važna poveznica Domovine sa svijetom, ali i naša bitna sastavnica koja će i dalje pridonositi našem nacionalnom razvitku. Vrata Hrvatske širom su vam otvorena. Vaše znanje i iskustvo dragocjeni su Domovini. Na nama u Hrvatskoj obveza je pružiti vam iskrenu i stvarnu priliku za ulaganja, obrazovanje i povratak", poručila je predsjednica. U snažnoj vanjskopolitičkoj aktivnosti i mnogobrojnim osobnim kontaktima na najvišem državnom nivou - od Amerike do Europe - predsjednica je uvijek našla vremena za susret s našim ljudima – potičući ih na stjecanje znanja u svijetu, jednako kao i na povratak u Hrvatsku.

Predsjednica je govorila o potrebi uklanjanja birokratskih zapreka koje iseljenicima otežavaju stjecanje državljanstva, dobivanje isprava, rješavanje imovinskih pitanja, ulaganja...

TISUĆU ISELJENIKA IZ 36 ZEMALJA

Slijedom tih činjenica u organizaciji Vijeća mladih predsjednice Republike Hrvatske održan je u prijepodnevnim satima i okrugli stol na temu "Biti mladi povratnik i živjeti u Hrvatskoj". U raspravi su, uz predsjednicu, sudjelovali predstavnici resornih ministarstava i drugih

Brojne iseljeničke obitelji uživale su u društvu hrvatske Predsjednice

Okrugli stol "Biti mladi povratnik i živjeti u Hrvatskoj"

nadležnih institucija te mnogi mladi povratnici iz iseljeništva koji žive, rade ili se školuju u Hrvatskoj. Na Pantovčaku je bilo oko tisuću iseljenika iz 36 zemalja svijeta, koji su s ponosom slušali svaku predsjedničinu riječ.

"Moramo svim iseljenicima koji to mogu i žele omogućiti povezanost s domovinom, stvarati uvjete povratka i pune integracije u hrvatsko društvo. Tim ciljevima moraju se hrvatske političke, znanstvene, kulturne i druge ustanove dinamično prilagođavati, a posebice se u taj proces dinamičnije mora uključiti naša diplomatska mreža", naglasila je predsjednica Grabar-Kitarović u prigodnom obraćanju. Govorila je o potrebi uklanjanja birokratskih zapreka koje iseljenicima otežavaju stjecanje državljanstva i dobivanje isprava, rješavanje imovinskih pitanja, ulaganja, pokretanja posla te povratak i punu integraciju. Isto tako, istaknula je potrebu uspostave što boljih zrakoplovnih veza s državama i gradovima u kojima živi veći broj Hrvata. Zagovarala je jačanje veza s potomcima Hrvata koji su se iselili prije više desetljeća, osobito s mladima i ljudima srednje dobi, te omogućavanje njihovih posjeta Hrvatskoj u sklopu programa školovanja, studija i učenja hrvatskoga jezika, ali i poslovnih programa. Nužnim drži i poticanje osnivanja i rada društava i zaklada za učenje hrvatskoga jezika i kulture u zemljama gdje su Hrvati manjinske zajednice. Pohvalila je golem napor koji Hrvati diljem svijeta čine kako bi sačuvali nacionalni identitet i povezanost s domovinom u sklopu znanstvenih ustanova, raznih folklornih i kulturnih udruga i zajednica te zaklada, časopisa i novina, naglasivši ulogu Katoličke crkve koja je osnivala župe u svim većim zajednicama Hrvata diljem svijeta.

INTEGRACIJSKI PROCES HETEROGENIH GRUPA

Nakon obraćanja predsjednice uslijedio je prigodan kulturno-umjetnički program, u kojem su sudjelovali predstavnici iseljene Hrvatske i hrvatskih manjinskih zajednica. Hrvatska predsjednica dodijelila je i diplome studentima Ljetne škole hrvatskoga jezika Sveučilišta u Zagrebu i Hrvatske matice iseljenika. Danu otvorenih vrata u Uredu predsjednice Grabar-Kitarović nazočio je, uz ostale ugledne uzvanike iz javnoga i crkvenoga života, i ravnatelj Hrvatske matice iseljenika prof. Mijo Marić sa suradnicima.

U evaluaciji dosadašnjih integracijskih procesa heterogenih grupa tromilijunske hrvatske dijaspore s društvom u matičnoj zemlji možemo se pohvaliti da su učinjeni bitni pomaci u ljudskome kapitalu i to na medijskom, kulturnom, sportskom, obrazovnom i znanstvenom području, dok gospodarskim sektorom na žalost dominiraju tek učinci iseljeničkih doznaka umjesto povratničkih investicija. Na vremenskoj okomici od samo četvrt stoljeća, prema ideji prvoga hrvatskog predsjednika dr. sc. Franje Tuđmana, zaokružene su temeljne pravne i institucionalne pretpostavke za izgradnju sustavne i učinkovite suradnje s našim građanima i njihovim potomstvom koje živi u više od četrdeset zemalja od Aljaske do Ognjene zemlje, Australije i Novoga Zelanda, juga Afrike do zemalja diljem Staroga kontinenta, kao i najbližeg nam susjedstva. Skrb za potomstvo u izvandomovinstvu sastavni je dio unutarnje i vanjske politike od početka naše države.

Uz Strategiju, potkraj 2011., konsenzusom u Saboru usvojen je Zakon o odnosima RH s Hrvatima izvan Lijepe Naše. Već pet godina djeluje Središnji državni ured za Hrvate izvan domovine, koji u mandatu Plenkovićeve Vlade vodi vrsni državni tajnik Zvonko Milas, čija su cjelokupna postignuća impresivna uz obilan proračunski ulog koji se dodjeljuje natječajnim procedurama najuspješnijim iseljeničkim kulturnim organizacijama i pojedincima koji stvaraju u višejezičnim i višekulturnim domicilnim odredištima od Sjevernoga do Južnoga pola. Pri Uredu je osnovano i Vijeće za učenje i poučavanje hrvatskoga kao nasljednoga jezika budući da iseljeništvo prakticira više od 12 svjetskih jezika.

OBILAN PRORAČUNSKI ULOG

Uz bogati program Hrvatske matice iseljenika, koja već 66 godina uspješno priređuje šezdesetak kulturnih i jezičnih projekata godišnje, ojačani su i ostali kapaciteti javnoga sektora vezanog uz dijasporu, od mreže Hrvatske nastave u inozemstvu u ovlasti Ministarstva znanosti i obrazovanja, ubaštinjenja inozemne Croatice u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici do medijske zastupljenosti u javnome radijskom i televizijskom servisu. ■

ENG ***The Open Doors Day event for our emigrant and indigenous minority communities abroad at the Office of the President hosted by President Kolinda Grabar-Kitarović gathered some one thousand Croatians from thirty-six countries.***

Četvrt stoljeća jedinstvenoga programa u Lijepoj Našoj

Ideja voditelja bila je da ovogodišnji program radionica bude povratak u prošlost Škole i uspomene na djecu, voditelje, lutke, priče, doživljaje, izumitelje, avanture, a da se ujedinjeni sadržaj svih radionica izvede u formi otvaranja Muzeja Male škole

Izlet brodom

Tekst: **Lada Kanajet Šimić**
Foto: **Snježana Radoš**

Napokon, nakon 25 godina, nakon 1.352 polaznika iz 36 zemalja s 5 kontinenata, 82 voditelja jezičnih i kreativnih radionica, sportskih i zabavnih aktivnosti, nakon Puntižele i Crikvenice te dugogodišnjeg domaćina Odmarališta Crvenog križa Zagreb u Novome Vinodolskome, nakon stotina ljubavi i prijateljstava, pod visokim pokroviteljstvom Hrvatske matice iseljenika, s ponosom otvaramo – Muzej Male škole hrvatskoga jezika i kulture", tekst je koji je osvanuo na samome početku završne priredbe ovogodišnje Male škole hrvatskoga jezika i kulture, na početku filma koji su članovi filmske radionice, nakon što su proučili foto i video arhivu protekle 24 godine te snimali i montirali svoje video uratke, ujedinili u kratkome filmskom uratku baš za ovu posebnu priliku.

A da Mala škola nije samo mjesto gdje se uči, nego i mjesto gdje je slobodno vrijeme ispunjeno raznim anegdotama, znaju svi koji su ikada u njoj sudjelovali.

MUZEJ MALE ŠKOLE

Muzej Male škole hrvatskoga jezika i kulture? Zašto ne – barem jedan dan, jednu posebnu večer, na završnoj priredbi jubilarne 25. male škole. Kako svaki muzej ima svoj postav raspoređen u prostoru, tako je Muzej Male škole predstavio svoju *Suvenirnicu, Sobu lutaka, Sobu prijateljstva, Sobu izumitelja, Sobu krajolika, Sobu slobodnog vremena, Sobu pokreta* i *Sobu voditelja* te medijskoga pokrovitelja, novine *Spomenak*. Naime, originalna ideja voditelja bila je da ovogodišnji program radionica bude povratak u prošlost Škole i uspomene na djecu, voditelje, lutke, priče, doživljaje, izumitelje, avanture te da se ujedinjeni sadržaj svih radionica izvede u formi otvaranja Muzeja Male škole.

Tako je, nakon već spomenutoga virtualnog razgleda Muzeja, u filmskome uratku ovogodišnjih malih filmaša publika "ušetala" u *Sobu lutaka*, u sobu gdje kuhače postaju ljudi, drobilica za krumpir strašni vuk, a ostaci od doručka služe kao materijali za gradnju kuće. "Slijedom koncepcije završne priredbe, ovogodišnja lutkarska predstava sadržavala je elemente prijašnjih predstava. I tako su u njoj stari Hrvati, kojima smo se bavili u prvim godinama Male škole, putovali u zemlju na toplome jugu. Put nije bio lagan, nailazili su, između ostaloga, na ogradu od trnja - to je bio element iz bajke o Trnoružici, na slatku kućicu - motiv iz Ivice i Marice, a presreo ih je i vuk, lik iz bajke o Crvenkapici, a kojega je pak 'utjelovila' drobilica za krumpir, u našoj školi jako popularna i često spominjana zbog svoga lokalnoga simpatičnog naziva škica-patata", objasnila nam je lutkarski dio predstave dugogodišnja voditeljica ovoga dijela Livija Kroflin dodavši da su u ovoj lut-

karskoj priči, naravno, stari Hrvati pronašli svoju prelijepu zemlju, a hrvatski su naučili upravo zahvaljujući – Maloj školi hrvatskoga jezika i kulture.

POGLED NA VELIKO PLAVETNILO

Vođeni glavnim kustosom Fabijanom, obilazak Muzeja nastavio se u sobama koje su kreirale četiri dramske radionice - *Sobu prijateljstva, Sobu izumitelja, Sobu krajolika* te *Sobu slobodnog vremena. Sobu prijateljstva* izvela je skupina moliških Hrvata, a budući da su hrvatskim vladali vrlo malo, domišljato su sve to povezali te nam u svome nastupu dali kratke instrukcije iz hrvatskoga jezika – što sve treba znati da bi se s nekim moglo upoznati.

I miris morskih dubina i pogled na veliko plavetnilo idealni su za učenje novih hrvatskih riječi i gramatike. Tijekom 25 godina Male škole puno je poznatih pjesnika u njoj "gostovalo". Kako bi publika bolje razumjela što su oni sve vidjeli i čuli, u *Sobi krajolika* pronašli su stihove nekih od najljepših pjesama o moru u izvedbi nešto naprednijih mladih glumaca.

Vrančić, Tesla, Vučetić, Rimac, Uzelac, Penkala... mnogobrojni izumitelji posjetili su Školu. Stoga se jedna dramska radionica u *Sobi izumitelja* poigrala legendom o skrivenim tragovima koji vode do skrivenih izuma, od kemijske olovke preko MP3, brzinomjera i meglajtice pa do daljinskoga upravljača. Tajna je otkrivena, a nagrada je bila toliko željena aktivnost u Maloj školi – vožnja na pedalini.

Dugogodišnji voditelji Ljiljana Krajačić i Adam Smuda napisali su himnu Maloj školi, otpjevali je i poslali snimku za završnu priredbu

Završna priredba u povodu obilježavanja 25. godišnjice Male škole održana je 27. srpnja u Odmaralištu Crvenoga križa Zagreb u Novome Vinodolskom. Svojom nazočnošću svečanost su uveličali državni tajnik Središnjega državnog ureda za Hrvate izvan RH Zvonko Milas, zamjenica državnoga tajnika Ivana Perkušić i ravnatelj HMI-ja Mijo Marić.

"Dvadeset i pet godina koliko traje Mala škola hrvatskoga jezika i kulture dokaz je da to što je započelo ima i te kakvog smisla jer je ova škola zajedno s naraštajima rasla, zajedno se gradila i zajedno sazrijevala pa se danas tu tradicionalno okupljamo. Posebno me raduje što neki od vas dolaze niz godina i nadam se da se vidimo i sljedeće. Vi koji dolazite u Hrvatsku donosite sa sobom sjećanja na Hrvatsku, sjećanja svojih roditelja, sjećanja svojih predaka i oplemenjujete ovaj prostor svojim iskustvom koji ste nakupili diljem svijeta. Hvala vam zbog toga!", istaknuo je u svome pozdravnom govoru Matičin ravnatelj Mijo Marić.

"Upravo ovdje gdje se održava Mala škola hrvatskoga jezika i kulture svjedočimo o našoj bogatoj povijesti i kulturi i to treba nastaviti, graditi i čuvati. Na čak 25 godina ovako krasnoga programa zaista treba čestitati. Želim zahvaliti svim voditeljima Male škole, HMI-ju na prekrasnoj organizaciji, ali prije svega želim zahvaliti roditeljima koji su djeci usadili ljubav prema Hrvatskoj i koji se trude da se hrvatski duh sačuva u svakome domu", naglasio je državni tajnik Zvonko Milas te na kraju posebno poručio djeci da je Hrvatska, bez obzira na to gdje žive i gdje će ostvariti svoje snove, njihov dom, da će ih uvijek čekati i da su ovdje uvijek dobrodošli.

Priredbi su nazočili i Antonella D'Antuono, koordinatorica hrvatske manjine u Moliseu i članica Savjeta Vlade Republike Hrvatske za Hrvate izvan RH, Marin Komadina, predstavnik Gradskog društva Crvenog križa Zagreb i glavni animator Odmarališta, mnogobrojni roditelji, bake i djedovi te voditelji prijašnjih godina, čak one prve Male škole koja se održala 1993. U programu je sudjelovalo 77 djece koji su došli iz 18 zemalja svijeta: SAD-a, Omana, Kanade, Katara, Švicarske, Mađarske, Njemačke, Austrije, Italije, Velike Britanije, Belgije, Švedske, Slovenije, Nizozemske, Norveške, Francuske, Španjolske i Hrvatske.

Hrvatska matica iseljenika posebno zahvaljuje dugogodišnjem domaćinu Odmaralištu Crvenoga križa Zagreb u Novome Vinodolskom – Hostelu *Villa Rustica* te Zagrebačkoj županiji - Upravnome odjelu za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu i Gradu Zagrebu – Gradskome uredu za kulturu, obrazovanje i šport na financijskoj potpori.

I likovna radionica kulturne baštine bavila se izumima, ali i slavnim osobama, likovima i predmetima vezanim uz hrvatsku kulturnu baštinu tako da su polaznici na velike kartonske makete oslikavali penkalu, padobran, profesora Baltazara, kravatu, šegrta Hlapića. Kako svaki muzej ima i svoju Suvenirnicu, u Muzeju Male škole prije i poslije priredbe bila je velika gužva jer su se svi željeli fotografirati s ovim hrvatskim *brandovima*.

Sredinom mjeseca srpnja HMI već po tradiciji u Novome Vinodolskom organizira Malu školu hrvatskoga jezika i kulture u koju stižu djeca iz svih krajeva svijeta.... Idejna začetnica Škole je prerano preminula Silvija Letica, no njezinu je ulogu sjajno preuzela Lada Kanajet Šimić koja se brine o svakom, pa i najmanjem segmentu samog rada – o polaznicima, o smještaju, o voditeljima, o kvaliteti nastave, o roditeljima, o dnevnim aktivnostima... I sve to bez trunke nervoze. Nije ni čudo što njezino ime svi izriču s velikim poštovanjem. A sama Škola je iz godine u godinu sve raznovrsnija, sadržajnija i prepoznatljivija. Voditelji se smjenjuju, nove generacije polaznika pristižu i nadalje iz raznih zemalja, a ništa se ne gubi na kvaliteti ni dinamici. Dapače, svakom godinom ljestvica se podiže sve više... I tako već četvrt stoljeća! Koncept je odlično "posložen" – nakon jutarnjih radionica u kojima polaznici uče o hrvatskome jeziku i kulturi slijedi opuštanje u moru koje se nalazi tik uz radni prostor. Popodnevne radionice vezane su uz interese samih polaznika – filmska, plesna, novinarska, dramska, lutkarska, likovna... A onda na večer slijedi zajedničko druženje na otvorenome prostoru uz glazbu i osmišljene aktivnosti. Između svega navedenog nađe se vremena i za obroke, odmor, sportske aktivnosti, šetnje, štafetne igre... Treba li uopće napominjati da se ovdje rađaju prijateljstva za cijeli život, kako među učenicima, tako i među voditeljima!?

Ono što je najvažnije istaknuti – koloplet jezika preplavljuje Novi, a svi se trude pričati hrvatskim jezikom! Jer upravo to je jezik njihovih baka i djedova, njihovih predaka, njihove zemlje u koju se vraćaju ljeti. I trude se ne zaboraviti svoj jezik iako većinu vremena borave u tuđini! Ne čudi stoga da su neki učenici doslovno odrasli u Maloj školi jer su dolazili godinu za godinom. Poticaj se nudi sam po sebi – u desetak dana koliko polaznici Škole "stanuju" u zavičaju Mažuranića snimaju se filmovi, predstavljaju igrokazi, objavljuje časopis (koji se u duhu čuvanja uspomena zove Spomenak), izrađuju lutke...

Na završnoj priredbi sve što se naučilo prikazuje se okupljenima. A te prezentacije rada su, baš kao što je istaknuo velikan hrvatske metodike prof. dr. sc. Dragutin Rosandić, prave stvaralačke svečanosti. Potvrđuju to i komentari svih koji su barem jednom krajem srpnja bili u krasnome vinodolskom dječjem odmaralištu poznatijem kao Villa Rustica.

Moram istaknuti da sam iznimno ponosan što sam dio svoje osobnosti utkao u rad Male škole. Bio sam tamo podosta godina kao voditelj i rado se vraćao, barem samo da pogledam završnu svečanost te popričam s prijateljima. Još me veći ponos obuzima kad vidim da su danas neki moji učenici također voditelji u samoj Školi...

Ne sumnjam da će Škola proslaviti još puno rođendana. Jer je drukčija od drugih... I traje... Možda je najbolji komentar o samoj Školi dala njezina najdugovječnija polaznica, voditeljica lutkarske radionice Livija Kroflin - Mala škola ima "ono nešto" što se ne da definirati...

Igor Matijašić, Hrvatski Glas Berlin

Čak je i pokret neizostavan dio Male škole, poput plivanja u moru, trčanja po stubama i večernjega programa. A kako povezati učenje jezika i učenje pokreta, govor tijela i govor osjećaja, ritam koraka i ritam mladosti te kako u to utkati 25. obljetnicu Male škole, moglo se vidjeti u *Sobi pokreta* koju je izvela plesna radionica.

VODITELJI ZA SVA VREMENA

A da Mala škola nije samo mjesto gdje se uči, nego i mjesto gdje je slobodno vrijeme ispunjeno raznim anegdotama, znaju svi koji su ikada u njoj sudjelovali. "Zahvaljujući tekstovima koje su pisala djeca u novinama *Spomenak*, od prvoga pa do posljednjega broja, polaznici moje dramske radionice napravili su analizu o provođenju slobodnog vremena od prve Male škole pa do sada. Tako smo u *Sobi slobodnog vremena* otkrili što su djeca u Maloj školi u slobodno vrijeme radila nekad, a što rade danas. U ovoj smo sobi doznali i to da nove tehnologije stvaraju i nove izazove za voditelje. Osim što moraju biti kreativni i smišljati nove igre i izazove, postoje i još neke karakteristike koje su u ovih 25 godina morali imati voditelji: moraju, naravno, biti odgovorni, kreativni, brižni, znati nekoliko jezika ili biti dobri u pantomimi, znati recepte protiv hrkanja i grlobolje, ali i ostalih ljubavnih i neljubavnih problema", slikovita je u svome objašnjenju bila Sara Milavec, dugogodišnja dramska voditeljica.

U jezične radionice su polaznici raspoređeni prema svome predznanju

Detalj završne priredbe

MNOGOBROJNE SPORTSKE I ZABAVNE AKTIVNOSTI

Voditelji moraju znati i plesati ili barem glumiti da to znaju. U posljednjoj sobi Muzeja Male škole – *Sobi voditelja* – publika je imala priliku upoznati one koji su svojim radom pridonijeli otvaranju i stvaranju muzeja Male škole – ovogodišnje voditelje. Ali i ne samo njih jer im se na kraju nastupa pridružilo i nekoliko voditelja prijašnjih godina.

Kako svaki veliki događaj ima i svoga medijskog pokrovitelja, već spomenute novine Male škole *Spomenak* ove su godine preuzele ulogu medijskoga pokrovitelja otvaranja Muzeja. Tako je Spomenak donio najnovije vijesti vezane uz otvorenje Muzeja, ali se jednim dijelom vratio u prošlost donoseći zanimljive tekstove iz prijašnjih brojeva, a koje su komentirali ovogodišnji polaznici novinarske radionice. Tekstovi su se svakog dana mogli pratiti na oglasnoj ploči Odmarališta, a na završnoj priredbi predstavljen je *Spomenak* u svome cjelovitom obliku.

MALOŠKOLARCI ZAUVIJEK

Neizostavni dio svake Male škole mnogobrojne su sportske i zabavne aktivnosti pa je i ove godine održano natjecanje nazvano Čudnovata liga. U njoj su se u odbojci, štafetnim igrama, morskim igrama i kvizu natjecali svi, i veliki i mali, a bodovi se nisu dobivali samo za najbolju igru, već i za sportsko ponašanje, navijanje, motiviranje i sl. Svaku večer

Možda najbolji komentar o samoj Školi dala je njezina najdugovječnija polaznica, voditeljica lutkarske radionice Livija Kroflin – Mala škola ima "ono nešto" što se ne da definirati...

organiziran je tematski program koji je također imao obrazovnu crtu, od upoznavanja zemalja odakle su djeca stigla, učenja brzalica iz tih zemalja, putovanja po hrvatskim otocima, "spremanja" tradicionalnih hrvatskih objeda u maštovito osmišljenim igrama do kviza znanja. A da se spremanje soba i te kako isplatilo, mogu potvrditi djevojčice iz sobe 16 koje su se, osvojivši najviše bodova, na kraju osladile nagradnim slatkišima.

Bila je to večer uspomena na prijašnje godine, ali i sreće, zadovoljstva i radosti zbog svega onoga što su ovogodišnji polaznici vidjeli, naučili i proživjeli. Četvrt stoljeća djelovanja Male škole hrvatskoga jezika i kulture pokazatelj je ne samo kvalitete ovoga programa, nego i potrebe da mladi Hrvati iz cijeloga svijeta uza zabavu i igru uče i usavršavaju hrvatski jezik te upoznaju sve sastavnice hrvatskoga identiteta, ali i posebnosti međusobnog druženja i sklapanja cjeloživotnih prijateljstava koje im je ovaj program omogućio. Hvala svima koji su u nekome svome životnom i profesionalnom trenutku sudjelovali u Maloj školi i u nju utkali ovakvu posebnost. Bez njih Mala škola sigurno ne bi dosegnula ove prelijepe "srebrne" godine. Hvala ovogodišnjim malim i velikim maloškolarcima, svoj djeci i voditeljima, na danima ispunjenim znanjem, kreativnošću, prijateljstvom, radošću i mladošću. Maloškolarci jednom – maloškolarci zauvijek! ■

ENG ***The content of all workshops of the CHF's traditional Little School of Croatian Language and Culture were presented at a closing event at the Zagreb Red Cross Civic Centre in the coastal town of Novi Vinodolski, marking the twenty-fifth anniversary of this unique programme in Our Beautiful Homeland.***

Folklor je puno više od plesa

Škola je je namijenjena ponajprije obrazovanju voditelja i članova hrvatskih folklornih i tamburaških sastava među Hrvatima koji žive u inozemstvu te u domovini kako bi prenosili znanje na članove KUD-ova i sve zaljubljenike u folklor

Završni Koncert

Vjekoslav Martinić na satu

Tekst/foto: **Snježana Jurišić**

Škola hrvatskog folklora (ŠHF) projekt je Hrvatske matice iseljenika za koju je temelje stručnoga programa 1963. godine osmislio i postavio ugledni hrvatski znanstvenik iz područja etnologije i etnokoreologije dr. sc. Ivan Ivančan. Škola je je namijenjena ponajprije obrazovanju voditelja i članova hrvatskih folklornih i tamburaških sastava među Hrvatima koji žive u inozemstvu te u domovini kako bi prenosili znanje na članove KUD-ova i sve zaljubljenike u folklor.

ŠHF se u međuvremenu razvijala i metodički prilagođavala suvremenim trendovima te su u njezin program ugrađeni svi osnovni elementi za školovanje voditelja folklornih i tamburaških skupina te je njezino pohađanje jedan od kriterija za stjecanje statusa voditelja u Hrvatskom društvu folklornih koreografa i voditelja. Programski autor i voditelj današnjeg Programa ŠHF jest Andrija Ivančan, prof. etnologije i umjetnički voditelj Ansambla narodnih plesova i pjesama Hrvatske LADO. Ljetna Škola hrvatskog folklora održala se od 2. do 11. kolovoza u Omladinskom hostelu Zadar.

Programski autor i voditelj programa ŠHF jest Andrija Ivančan, prof. etnologije i umjetnički voditelj Ansambla narodnih plesova i pjesama Hrvatske LADO.

BAŠTINA JE PROCES, A NE STANJE

Ne kaže se slučajno da je folklor puno više od plesa - to je sustav vrijednosti koji proizlazi iz naše duhovne biti i samim time izražava kulturni i socijalni identitet jedne zajednice. U suvremenom pristupu folkloru prestalo ga se tumačiti kao nešto prošlo vezano samo za ruralno i neškolovano stanovništvo, već ga se razumijeva kao neposrednu umjetničku komunikaciju, kao proces stvaralačkog procesa i kao društvenu poveznicu članova zajednice koji dijele isti sustav društvenih i duhovnih vrijednosti. I preporuke UNESCO-a o očuva-

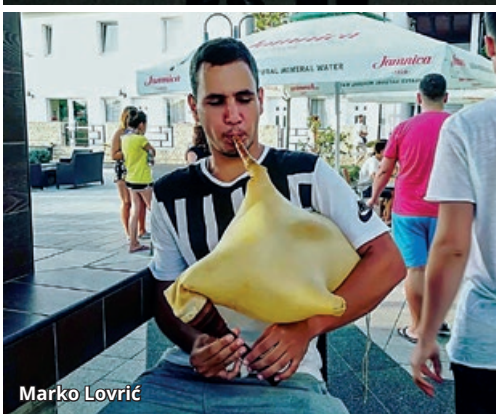

Tibor Bun na satu

FA Kolo Slavuj – Štetan Novak te Julia Gregorich i Magdalena Tomsich

nju tradicijske kulture i folklora definiraju ih kao tradicijsko stvaralaštvo koje izražava i odražava očekivanja zajednice te njezin kulturni i društveni identitet uz neprocjenjivu ulogu u zbližavanju ljudi i osiguravanju razmjene i razumijevanja među njima.

Programom ŠHF ostvaruje se i formalni širi cilj Odjela za kulturu HMI-ja: očuvanje, jačanje i promicanje hrvatskog etničkog i kulturnog - kao i jezičnog - identiteta u hrvatskom iseljeništvu i među pripadnicima hrvatskih zajednica izvan domovine. Još jednom treba istaknuti, možda i najvažniju, društvenu ulogu ovoga projekta u današnjem globaliziranom svijetu, koji povezuje raseljene Hrvate i njihove potomke s domovinom, ali i međusobno, stvarajući jednu mrežu koja se širi i na druge segmente poput gospodarskih veza, stručno-znanstvenih pa onda i obiteljskih, kumskih i drugih socijalnih vidova povezivanja članova folklornih za-

Marija Galjer i Filip Kliček

Marko Lovrić

Svi polaznici

Dojmovi sudionika

Julia Gregorich i Magdalena Tomsich, članice FA Graničari iz Gradišća: "Magdalena i ja smo jako vesele da smo smile sudjelivati na ovom tečaju, nam se je zaista jako dobro svidjalo. Odgovorni za tanac FA Kolo Slavuj su kazali tance i predstavili jačke iz svih krajev Gradišća (Štefan Novak, Lidija Novak i Filip Tyran). Sem toga svega novoga smo se naučile i ako je bilo malo naporno smo ipak srične i bi sve dvi rado drugo ljeto opet došle na ljetnu školu folklora. Upoznali smo i čuda novih prijateljev i se ufamo da ćemo je kletu opet viditi. Hvala za sve!"

Miloš Matijaš iz HKU Velebit iz Friedrichshafena iz Njemačke upoznao je na folkloru djevojku i netko bi pomislio da je to bio motiv i da više nema potrebe dolaziti. No, prevario bi se jer Miloš i dalje dolazi na ŠHF i usavršava se prvo u plesu, a ove godine i u tradicijskim glazbalima. "Sada želim svladati sva glazbala, a i drugima prenijeti znanje kako ta tradicija ne bi nestala. Upravo zato ću i dalje polaziti Školu hrvatskog folklora."

Marko Lovrić iz Hrvatske katoličke misije iz Stuttgarta i KUD-a Tomislav: "Drugi puta sam ovdje, prvi puta sam bio na plesu, a ove godine sviram istarski mih i šurle te samicu. I moji roditelji plešu u KUD-u Tomislav, a oni su se i upoznali na folkloru. Meni je zato folklor puno više od plesa iako sam s plesom započeo. Tu sam naučio govoriti hrvatski, moram reći i zahvaljujući voditeljici Marijani Grgić koja vodi srednju grupu i koja govori samo hrvatski. Zato volim folklor i zato ću opet doći i na ljetnu Školu hrvatskog folklora gdje sam upoznao puno divnih ljudi."

Marija Galjer živi u Freiburgu gdje zajedno s Antunom Pejakom vodi FA u Freiburgu: "Ove godine sam prvi puta pohađala ljetnu školu folklora u Zadru. Svidjelo mi se što postoji prilika za nas koji živimo i plešemo folklor u inozemstvu, da možemo naučiti sve što je bitno o hrvatskom folkloru kao važnom dijelu naše tradicije i kulture. Jako mi se svidio program i pristup gradivu, kao i predavači. Posebno bih istaknula predavanja gospodina Andrije Ivančana i rad s gospođom Ivom Cvetko, koja je pripremala koreografije za završni koncert. Preporučila bih svakom voditelju i čak plesačima folklora u inozemstvu da iskoriste ovu prekrasnu priliku učenja naših običaja i da se tako naša hrvatska tradicija održi."

Kristijan Korušić iz FA Vila Croatia Stuttgart, komunikativan i veseo, za kraj je zaključio: "Ukratko rečeno - koliko god bilo naporno toliko je i lijepo, posebno je lijep doživljaj toliko ljudi upoznati iz svih krajeva cijeloga svijeta i da smo svi zajedno 10 dana 24 sata – zaista prelijepo iskustvo. I jedva čekam sljedeću godinu..."

Plesači u majicama #kupujmohrvatsko – poklon HGK ŽK Zadar

Miloš Matijaš

jednica tako da je multiplikativni efekt ovoga jednoga malog projekta zaista neprocjenjiv.

ZAHVALA VODITELJIMA

U ostvarivanju svih ovih ciljeva svakako pridonose i prominentni stručni voditelji i predavači ŠHF koji su svi redom završili ŠHF: stručni voditelj Škole hrvatskoga folklora i voditelj plesne sekcije je ugledni hrvatski etnokoreolog Andrija Ivančan koji je Školu metodički osuvremenio i programski prilagodio aktualnom trenutku, voditelj sekcije tamburica je Tibor Bun, poznati tamburaški voditelj prisutan na kulturnoj sceni petnaestak godina od kada je i sam završio ŠHF te voditelj sekcije tradicijskih glazbala glazbeni pedagog Vjekoslav Martinić, poznati majstor izrade tradicijskih glazbala. Ovoga ljeta od 2. do 8. kolovoza održan je program, tj. školski ciklus alpske plesne zone koja uključuje plesove, nošnje, pjesme, glazbala i običaje hrvatskog alpskog područja - sjeverozapadne Hrvatske te plesove gradišćanskih Hrvata. Tako su sudionici učili plesove i pjesme Međimurja, Podravine, Hrvatskog zagorja, Prigorja, Karlovačkog pokuplja, Jaskanskog prigorja i polja, Gorskog kotara i Istre te plesove gradišćanskih Hrvata iz Austrije, Slovačke i Mađarske koji pripadaju ovoj plesnoj zoni. Primjerice, od Nerine Štajner iz Pule naučili su plesove *balun*, šete paši i špic polku.

Voditelji ŠHF - Snježana Jurišić i Andrija Ivančan

Polaznika je bilo iz cijeloga svijeta: Njemačke, Austrije, Italije, Norveške, Australije, Novoga Zelanda, Srbije, Mađarske, Češke te iz svih krajeva Lijepe Naše.

Uz praktična plesna predavanja održavala su se i teorijska predavanja o osnovama tambure i tamburaške glazbe, povijesti plesa i plesnim područjima, hrvatskoj tradicijskoj kulturi i kulturno-povijesnim osobitostima hrvatskih narodnih plesova, narodnim nošnjama i pjesmama te tradicijskim glazbalima alpskog područja. Uz voditelje program su provodili istaknuti folklorni voditelji i koreografi: Nerina Štajner iz Pule, Miro Kirinčić iz Karlovca, Senka Jurina iz Zaboka, Štefan Novak iz Austrije, prof. dr. sc. Goran Oreb sa Svučilišta u Zagrebu, mag. art. Bojan Pogrmilović iz Zagreba, Katarina Horvatović iz Zagreba te glazbeni korepetitor Antun Kottek iz Zagreba i prominentni gost predavač Siniša Leopold, hrvatski skladatelj, glazbeni pedagog i dirigent, koji je i autor programa tamburaške sekcije. Završni nastup polaznika pripremala je uz vođenje A. Ivančana njegova asistentica Iva Cvetko.

ZAŠTO, ZAPRAVO, FOLKLOR?

Iznimno dinamičan i opsežan školski program zaokupio je čitavo vrijeme Škole hrvatskog folklora tako da su svi polaznici, njih 90-ak, sve svoje vrijeme i energiju ulagali u praćenje nastave i to u ljetnim uvjetima vrlo visokih temperatura. Ovoga ljeta okupili su se polaznici iz cijeloga svijeta: Njemačke, Austrije, Italije, Norveške, Australije, Novoga Zelanda, Srbije, Mađarske, Češke te iz svih krajeva Lijepe Naše, pa tako i iz Zadra, grada domaćina. Kako su doživjeli Školu pričaju nam neki od polaznika, pogotovo oni s dojmovima prvoga sudjelovanja u četverogodišnjem ciklusu, koliko školski program traje. Naravno, sve priče polaznika su slične, a svih spaja druženje i ljubav prema folklornoj tradicijskoj kulturi. ■

ENG ***This year's CHF Summer School of Croatian Folklore staged in Zadar gathered participants from around the world: Germany, Austria, Italy, Norway, Australia, New Zealand, Serbia, Hungary, Czechia and from across Our Beautiful Homeland.***

“Sudionici 2017. su pravi heroji!”

Voditeljica projekta Nives Antoljak svoj 22. EHTF organizirala je u suradnji s Turističkom zajednicom grada Nina, uz dugogodišnje sponzorstvo Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost

Kroz projekt Eco Heritage Task Force je naglašena potreba za očuvanjem prirodne i kulturne baštine

Volontiranje postaje važna stavka životopisa kao put prema lakšem zaposlenju, širenju vidika i zadobivanju posebnoga životnog iskustva.

Tekst: **Mihovil Rora** Foto: **Arhiva EHTF-a**

Na radiju, televiziji i društvenim mrežama neprestano se objavljuju informacije o nikad zabilježenim paklenim vrućinama koje haraju Hrvatskom. No, užareno sunce i toplinski val nisu utjecali na mladu ekipu iseljenika da nastavi volontirati! Pogodili ste, riječ je o polaznicima višegodišnjega ljetnoga Matičina projekta ECO HERITAGE TASK FORCE, a ove godine održao se u starome hrvatskome kraljevskom gradu Ninu. Voditeljica projekta Nives Antoljak svoj 22. EHTF organizirala je u suradnji s Turističkom zajednicom grada Nina na čelu s ravnateljicom Marijom Dejanović, uz dugogodišnje sponzorstvo Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost, kako bi i ove godine mladi biseri iseljeništva ostavili trag u lokalnoj zajednici i upoznali se sa zemljom svojih predaka.

SUDIONICI IZ 14 ZEMALJA

Okupljanjem voditelja i sudionika 23. srpnja ove godine ispred Hrvatske matice iseljenika započela je nova volonterska avantura koja traje još od ratne 1992. Cijela ekipa autobusom se zaputila prema gradu Ninu u kojem smo proveli naših sljedećih dvadeset dana, a za vrijeme putovanja međusobno smo se upoznali i predstavili projekt uzbuđenim iseljeničkim očima. Otkrili smo kako naše hrvatsko srce dolazi iz Slovačke, Bosne i Hercegovine, Argentine, Bolivije, Ekvadora, Australije, SAD-a, Južne Afrike, Brazila, Španjolske, Makedonije, Bugarske te Rumunjske, ali tu su bili i dvojica braće iz ninske zajednice sa željom upoznavanja hrvatskog iseljeništva i volontiranja za svoje mjesto. Nakon dolaska smjestili smo se u Osnovnoj školi Petra Zoranića. Marija Dejanović zaželjela nam je dobrodošlicu i povela nas u obilazak Nina, gdje smo se upoznali s njegovim znamenitostima kao što su Stari most, ninske zidine, rimske iskopine, crkva sv. Križa i Anselma te mnogim drugim kulturnim spomenicima. Dotaknuli smo palac kipa Grgura Ninskog za sreću.

Svima nam je jasno kako svjetski trendovi pokazuju globalni rast volonterskih aktivnosti i njegove institucionalizacije, stoga ti procesi nisu zaobišli

Prikupljanje soli u ninskoj solani

niti Hrvatsku. Volontiranje postaje važna stavka životopisa kao put prema lakšem zaposlenju, širenju vidika i dobivanju posebnoga životnog iskustva. Prema tome, Hrvatska matica iseljenika polaznicima EHTF-a izdaje potvrde kao dokaz kako hrvatska iseljenička mladež svoje slobodno vrijeme investira u Hrvatsku, demonstrirajući svoju marljivost i vrijednost.

PRIKUPLJALI I SOL U NINSKOJ SOLANI

Naš ovogodišnji rad događao se na različitim lokacijama: uređivali smo okolicu Osnovne škole Petra Zoranića gdje smo u vrtovima iskopali duboki sloj zemlje za posipanje nove i kvalitetnije u svrhu ljepšega hortikulturnog uređenja škole, a ujedno smo obojili i ograde na igralištu i prilazima. Na Punti smo raskrčili šumu kako bi priroda lakše disala i obnovila se u ljepši okoliš zajedno s njezinim puteljcima koji su vodili prema Kraljičinoj plaži. Na toj istoj plaži zadnjih tjedana dana EHTF-a budili smo se u ranojutarnjim satima prije kupača kako bismo produbljivali i otkopavali kanal ušća rječice koja donosi poznato ninsko ljekovito blato. Također, čistili smo i morsku travu uz obalu, otok staroga grada i povijesne mostove, jer se trava svaki dan nakupi i zaglavi zbog položaja Nina u laguni. Ne samo to: u duhu EHTF-a 2004. i 2012. u Stonu, prikupljali smo sol u tri bazena stare ninske solane. Glavni voditelj Mihovil Rora i njegova desna ruka Matija Oremuš, kao glavni zadužen za provedbu zadataka, zajedno s ostatkom voditeljskoga tima, pobrinuli su se da svi barem na jedan dan iskuse rad na spomenutim mjestima, pritom pazeći na radne žuljeve svojih polaznika među kojima su mnogi i prvi put u životu držali lopatu ili pijuk. Vremenska prognoza urotila se protiv nas i poslala nam najveće dosad zabilježene vrućine u Hrvatskoj pa je volontiranje, pogotovo u solani gdje nije bilo hlada, bilo otežano ili gotovo nemoguće u pojedinome dijelu dana. Ipak, iseljenička mladež izdržala je sve prepreke upravo zbog svoje ljubavi prema domovini i želje za pomoć lokalnoj zajednici.

UČENJE HRVATSKOGA JEZIKA I SNIMANJE FILMA

Poslije radnih aktivnosti u popodnevnim satima za sudionike su organizirane radionice hrvatskoga jezika i filmska radionica. Iskusna profesorica Dijana Pekić učila je svoje mnogobrojne polaznike koji su uglavnom potjecali iz Južne Amerike, sa slabim ili nikakvim znanjem hrvatskoga jezika, nove riječi i izraze i to svaki radni dan u grupama prije i poslije večere. Paralelno, akademski filmski redatelj Ivan Mokrović okupio je svoje glumce u snimanju novoga ninskog hita, nastavivši tako EHTF tradiciju filmova kao vječnoga traga već četvrtu godinu zaredom. Uz volonterski i edukativni sadržaj, tijekom EHTF vikenda organiziraju se različiti izleti i posjeti. Ove godine prvoga vikenda prošli smo putevima prošlogodišnjega Task Forcea u Šibeniku: u jednom danu posjetili smo Skradin, provozali se brodom u NP Krka

Projekt ECO HERITAGE TASK FORCE započeo je HMI u jeku hrvatskih ratnih stradanja 1992. godine, a iseljenička ga je mladež prihvatila, oplemenila i s velikim entuzijazmom nastavila održavati sve do današnjeg dana. Prepoznavši vrijednost ovoga programa, svake godine se hrvatskoj mladeži iz iseljeništva i predstavnicima hrvatskih nacionalnih manjina iz susjednih zemalja pridružuju i njihovi prijatelji iz cijeloga svijeta. I ove godine tradicionalno se organizira dragovoljni program ECO HERITAGE TASK FORCE, u kojem mladi iznad 18 godina rade na zaštiti okoliša, obnavljajući dijelove hrvatskoga prirodno-spomeničkog i kulturno-povijesnog prostora. Potreba da se očuva naša baština je izazov, stoga je uključivanje mladih iseljenika prirodna potreba jer i oni potječu iz Hrvatske te gaje želju da pridonesu očuvanju njezina prirodnog okoliša i dobara te tako bolje upoznaju domovinu. Projekt je dosad održan na Plitvicama, u Skradinu, Trstenu, na otoku Ugljanu, u Daruvaru, na Školjiću, u Puli, Motovunu, Dugoj Resi, Bakru, Zaostrogu, Koprivnici, Rovinju, dva puta u Stonu, Visu i Šibeniku.

Ipak, iseljenička mladež izdržala je najveće dosad zabilježene vrućine u Hrvatskoj i sve prepreke upravo zbog svoje ljubavi prema domovini i želje za pomoći lokalnoj zajednici.

Rad na okolišu Osnovne škole Petra Zoranića

Čišćenje obale otoka na kojem leži stari grad Nin od mulja i trave koji se svaki dan nakupi zbog lagune koja okružuje grad

i fotografirali se kraj Skradinskoga buka te obišli naše mjesto arheološkog iskapanja - staru rimsku iskopinu Burnum. Zatim smo produžili za Šibenik: prisjetili smo se naših volontiranja na tvrđavi Barone i Sv. Mihovila, a starom jezgrom grada proveli su nas Matej Matić, prošlogodišnji profesor hrvatskoga jezika te domaćin iz studentskoga doma Ankica Arbutina. Cijeli bogati izletnički dan zapečatili smo u večernjim satima razgledavanjem Zadra, gdje su mladi iseljenici nakon velikog nestrpljenja konačno poslušali međunarodno poznate Morske orgulje i divili se Pozdravu Suncu, zajedno s ostatkom znamenitosti staroga grada. Sljedećeg vikenda za nas je TZ grada Nina organizirala posjet otoku Zečevo, gdje smo se susreli s tradicijama ninskog kraja: hodočastili smo na otok u različitim grupama prevezeni barkama kojima su kormilarili iskusni ninski kapetani, a sudjelovali smo u procesiji u povodu Gospe od Zečeva.

Gotovo svaku noć na EHTF-u neizbježan sadržaj su tematske večeri koje organiziraju polaznici. Svaka fešta obilježena je značajkama kulture zemlje iz koje oni potječu tako prezentirajući "kolegama" svoj način života i produbljujući prijateljstva i veze.

HVALEVRIJEDAN PROJEKT

Završna svečanost EHTF-a 2017. održala se predzadnjega dana u Domu kulture grada Nina. Pred punom dvoranom Nives Antoljak pohvalila je ovogodišnji EHTG riječima: "Sudionici 2017. su pravi heroji! Izdržali su volontirajući teško i na najvećem suncu u Hrvatskoj dosad, zajedno s voditeljima Mihovilom, Goranom, Matijom, Robertom, Darkom i Barbarom, bravo moji!" Publici se obratio i zamjenik ravnatelja HMI-ja Željko Rupić: "Ovaj projekt je stvarno hvalevrijedan. Hvala vam svima što ste sudjelovali i volontirali!" Tijekom večeri svima su podijeljene zahvalnice i prigodni pokloni, a radionice su predstavile svoj uspjeh: učenici hrvatskoga jezika otpjevali su nam kultnu pjesmu "Dalmatinac sam", a filmska radionica projicirala je svoj film "Putevima Petra Zoranića Ninjanina". Veteran Task Forcea Darko Bašić mnogobrojnoj publici prezentirao je naš dvadesetodnevni rad i boravak slikom i riječju. Za kraj počastili smo publiku koju su činili naši novi prijatelji s kojima smo radili, od onih iz solane do komunalne službe i domaćina iz OŠ i TZ Nin.

Učenici hrvatskoga jezika otpjevali su nam kultnu pjesmu "Dalmatinac sam", a filmska radionica projicirala je svoj film "Putevima Petra Zoranića Ninjanina".

Tako smo se u subotu 12. kolovoza uputili natrag prema Zagrebu, službeno zatvarajući još jednu uspješnu EHTF epizodu. Međutim, sve što smo gradili tijekom projekta ostaje kao divna uspomena i iskustvo vječno u našim sjećanjima. Nastavili smo se družiti, dopisivati pa i nalaziti po Hrvatskoj i ostatku svijeta. Upravo je to konačni cilj EHTF-a: stvaranje životnih veza i prijateljstva u Hrvatskoj i izvan nje. Zbog toga EHTF nikad ne prestaje: on se konstantno održava, samo bez potrebe za papirom, uredom, medijima, organizacijom i ostalim formalnostima. Citiramo tako oproštaj bivšega glavnog voditelja Ivana Galića: "Odlazi cirkus iz vašega maloga grada širokim drumom što izlazi na most. Odlazi cirkus i ja pitam sada 'ko je domaćin, a 'ko je bio gost." ■

Izjave sudionika EHTF-a 2017.

Cristian Cepeda, Argentina: "Nismo samo svojim radom poljepšali grad Nin, nego smo sudjelovali u filmskoj radionici i radionici hrvatskog jezika te se zabavili na tematskim tulumima! Ono čime sam iznimno sretan je kako sam uz upomoć lokalnih ljudi upoznao i svoje rođake nakon više od 90 godina kada su moji preci emigrirali u Argentinu, a upravo je moj pradjed rođen u Zatonu blizu Nina!"

Tomislav Ulm, SAD: "Task Force 2017. u Ninu je bilo jedno od najboljih iskustva dosad. Imajući priliku susresti se sa starim i novim prijateljima iza sebe imam životno iskustvo koje nikad neću zaboraviti. Ovo je moj treći put nakon Motovuna 2002. i Stona 2004., ali iskreno se nadam da se vidimo i sljedeće godine!"

Diljana Trpčeva, Bugarska: "Ovo mi je prvi Task Force i nikada prije nisam volontirala u Hrvatskoj. Studiram hrvatski jezik i književnost u Bugarskoj i osjećam tu zemlju kao svoju domovinu, svoj dom. Hrvatska mi je dala puno: ovdje sam bila nekoliko puta, poboljšavajući svoj jezik, upoznajući lokalno stanovništvo i kulturu. Task Force je mjesto na kojem sam stekla puno prijatelja za život koji će mi zauvijek ostati u srcu, a cijela atmosfera ostat će mi zapečaćena u sjećanju jer je njegovo iskustvo jednostavno neponovljivo!"

ENG *Forty young volunteers from fifteen countries took part in the CHF's Eco Heritage Task Force project, undertaking natural and cultural heritage conservation at a number of locations in the area around the town of Nin.*

Učenje hrvatskoga i nezaboravno druženje s predsjednicom

Ovogodišnji studenti zasigurno nisu ni sanjali da će im, nakon četiri tjedna intenzivnoga učenja hrvatskoga jezika u Zagrebu te bogatoga i raznovrsnoga kulturnog programa, diplomu uručiti predsjednica Kolinda Grabar-Kitarović

Polaznike je primila predsjednica Kolinda Grabar-Kitarović u svom Uredu na Pantovčaku

Tekst: **Lada Kanajet Šimić**

Sveučilišnoj školi hrvatskoga jezika i kulture, koju već niz godina zajednički organiziraju i provode Hrvatska matica iseljenika i Sveučilište u Zagrebu, ove godine iskazana je velika čast budući da su diplome dodijeljene u Uredu predsjednice RH Kolinde Grabar-Kitarović u sklopu Dana otvorenih vrata za iseljenike i manjinske zajednice koji se održao 21. srpnja u Uredu predsjednice.

POLAZNICI IZ 17 ZEMALJA

Ovaj tradicionalni program HMI-ja (prva Ljetna škola hrvatskoga jezika i folklora pokrenuta je 1980.), koji se od 1991. provodi u suradnji sa Sveučilištem u Zagrebu, ove godine okupio je 28 polaznika iz 17 europskih i prekooceanskih zemalja (Argentina, Australija, Austrija, Cipar, Čile, Francuska, Italija, Kanada, Mađarska, Njemačka, Rusija, SAD, Škotska, Švicarska, Ukrajina, Urugvaj, V. Britanija) te je brojnošću pokazao da je stručno profiliran te prepoznatljiv u akademskim i drugim krugovima kako u Hrvatskoj tako i u inozemstvu. Iz dalekoga Urugvaja stigao je Hugo Mandl, umirovljeni pripadnik zračnih vojnih snaga Urugvaja, inače pripadnik drugog hrvatskog naraštaja u toj zemlji. "Moj je otac rođen u Slavoniji i usadio mi je ljubav prema ovoj zemlji. Dok sam radio, nisam mogao odvojiti toliko vremena, no sada sam u mirovini te imam priliku doći na malo duže u Hrvatsku", objašnjava svoju motiviranost. Iako je na početku škole znao tek nekoliko riječi te mu je četiri tjedna intenzivnoga programa predstavljalo veliki izazov, Hugo je na kraju obogaćen raznovrsnim znanjem i s diplomom u ruci bio prezadovoljan.

S druge strane zemljine kugle stigla je mlada australska Hrvatica Adriana Valentina Zdelar. "Moji su roditelji bili sretni i ponosni kada sam dobila stipendiju, tata je čak malo zaplakao. Kod kuće govorimo hrvatski, ali ovdje sam još

Iz dalekoga Urugvaja stigao je Hugo Mandl, umirovljeni pripadnik ratnog zrakoplovstva, inače pripadnik drugoga hrvatskog naraštaja u toj zemlji.

Izlet u Hrvatsko Zagorje, Hugo Mandl sa skupinom Velebit izvodi završno kolo iz Ere s onoga svijeta

Adriana Zdelar (druga s desna) sa studentima i profesorima skupine Psunj

Prvi susret u HMI-ju i radionica upoznavanja

puno naučila, a i upoznala ljepote Hrvatske", veselo objašnjava Adriana koja nam je došla sa sydneyskog Macquarie sveučilišta u Australiji. Naime, kao i prethodnih godina, Sveučilišnu školu polazili su i stipendisti s partnerskih sveučilišta zagrebačkoga sveučilišta te je uz Adrianu došlo još devetero studenata sa Sveučilišta Ivan Franko u Lavovu (Ukrajina), Sveučilišta u Klagenfurtu (Austrija), Sveučilišta *Pontificia Universidad Catolica de Chile*, Instituta "Filip Kaušić" (Austrija), Sveučilišta u Glasgowu, Humboldt sveučilišta u Berlinu te sa Sveučilišta u Torontu.

BOGAT KULTURNI PROGRAM

Kulturni program Škole započeo je cjelodnevnim razgledom Zagreba, nakon čega su uslijedila predavanja o hrvatskome identitetu i promociji te o hrvatskoj povijesti, od kojih je jedno, ono o Domovinskome ratu, organizirano u Hrvatskome povijesnome muzeju gdje su studenti razgledali i izložbu *Dubrovnik u Domovinskome ratu 1991. – 1995*.

Ispred Dvorca Trakošćan

"Naš je akademski jezični program vrlo intenzivan. On obuhvaća 120 školskih sati nastave, 105 sati obvezne nastave i 15 sati dodatne nastave."

Večernji događaji bili su obogaćeni raznim kulturnim događajima, polaznici su imali prigodu upoznati Zagreb u noćnim satima izvrsnom interaktivnom kazališnom turom *Tajne Griča*, bili su na koncertu vokalnoga ansambla Lado, u *Kući Šenoa*, *Muzeju prekinutih veza*, a u Hrvatskome narodnom kazalištu gledali su najpoznatiju hrvatsku operu *Ero s onoga svijeta*. Na svečanoj večeri u prekrasnome restoranu Matis pri HMI-ju uz kulinarsko umijeće domaćina, studenti, a i profesori, dokazali su se i u pjevačkim i plesačkim umijećima. Osim programa u Zagrebu, organizirani su studijski izleti u Hrvatsko zagorje i na Plitvička jezera u sklopu kojih je provedena i škola u prirodi.

GREŠNA GORICA UGOSTILA HRVATSKE PLANINE

Glumilo se, pjevalo i plesalo u Grešnoj gorici ponad slikovitoga Desinića gdje su se, nakon razgleda dvorca Trakošćana, okupili studenti i profesori željni ukusnoga zagorskoga *obeda*. Nastavljeno na tradiciju Škole da jezične skupine imaju simbolične nazive, došao je red i na hrvatske planine. Krajem predzadnjega, trećega tjedna škole, zadatak svih skupina bio je da za izlet u Hrvatsko zagorje pripreme zanimljive prezentacije o nazivima svojih skupina. I tako je brdašce Grešna gorica "ugostilo" nešto više hrvatske planine Dinaru, Velebit, Ćićariju i Psunj.

Ove šaljive, poučne i odlično izvedene prezentacije pokazale su da studenti nakon završetka Škole neće biti obogaćeni samo novim znanjem i iskustvima, već i prelijepim trenucima međusobnog druženja. "Naš je akademski jezični program vrlo intenzivan. On obuhvaća 120 školskih sati nastave, 105 sati obvezne nastave i 15 sati dodatne nastave. Jezična nastava sastojala se od odvojenih gramatičkih i lektorskih sati te sati koji su usmjereni na pojedine jezične vještine: čitanje, pisanje, slušanje i govorenje. Na završetku Škole, kao i svake godine, naš je stručni tim izdao Sveučilišne povjesnice, novine Sveučilišne škole hrvatskoga jezika i kulture, koje su riječima i slikom zabilježile sve aktivnosti i posebnosti ovogodišnjega programa", istaknula je dugogodišnja profesorica Marija Bošnjak.

HVALEVRIJEDNI PARTNERSKI ODNOS

I ove godine pokazalo se da je suradnja Sveučilišta u Zagrebu i HMI-ja primjer kvalitetnoga i hvalevrijednoga partnerskoga odnosa dviju ustanova različitoga djelokruga rada. Svi su polaznici pokazali visok stupanj motiviranosti za učenjem jezika svojih predaka te su tako dali ovogodišnjoj školi poseban emotivni naboj i još jednom potvrdili njezinu vrijednost u promicanju hrvatskoga jezika te očuvanju hrvatskoga identiteta u svijetu. Četiri tjedna učenja i druženja brzo je prošlo. Oduševljeni Lijepom Našom i ljudima, neki su zaželjeli malo dulje ili čak zauvijek u njoj ostati. Ana Marija Malenica, mlada Hrvatica iz kanadske Mississauge, rekla nam je na odlasku: "Rado bih došla u Hrvatsku, ali važan je posao. Jako je lijepo živjeti u Hrvatskoj, imate baš nešto posebno." ■

ENG ***The University School of Croatian Language and Culture – jointly organised for many years now by the Croatian Heritage Foundation and the University of Zagreb – this year drew 28 participants from seventeen countries.***

Donacija 25.000 kuna Vukovarskim leptirićima

Nešto više od tridesetak članova Središnjeg odbora HSK iz 25 zemalja podnijeli su tijekom zasjedanja godišnja izvješća o radu svojih nacionalnih kongresa te dogovorili suradnju i nove projekte za iduće razdoblje

Središnji odbor HSK-a u Vukovaru

Tekst: **Ivana Rora**

U Vukovaru je održan 23. i 24. srpnja godišnji sastanak Hrvatskoga svjetskog kongresa (HSK). Nešto više od tridesetak članova Središnjeg odbora HSK iz 25 zemalja podnijeli su tijekom zasjedanja godišnja izvješća o radu svojih nacionalnih kongresa te dogovorili suradnju i nove projekte za iduće razdoblje. Godišnja skupština održana je u Vukovaru jer je HSK ovu godinu u svome radu posvetio gradu Vukovaru. Na svečanoj večeri održanoj u hotelu Lav u Vukovaru predsjednik HSK Vinko Sabljo i glavni tajnik Igor Lacković predali su donaciju HSK predstavnicama Udruge Vukovarski leptirići u iznosu od 25.000 kuna. Tijekom IV. hrvatskih svjetskih igara koje su netom prije održane u Zagrebu, predsjedništvo Hrvatskoga svjetskog kongresa pokrenulo je akciju u kojoj su se prikupljala sredstva za Udrugu roditelja djece s teškoćama u razvoju, "Vukovarski leptirići". Na svečanoj večeri tajnik HSK, Igor Lacković, uručio je donaciju Viktoriji Matin, predsjednici Udruge, a predsjednica Matin srdačno je zahvalila i predstavila iznimno aktivan i vrijedan rad ove udruge na vukovarskom području.

HSK je humanitarnom akcijom prikupio sredstva za Udrugu roditelja djece s teškoćama u razvoju "Vukovarski leptirići" koja su na svečanoj večeri uručena predsjednici Udruge Viktoriji Matin.

NAGRADE STIPI PUDJI I IVANI RORI

Nakon uručenja donacije, predsjednik Hrvatskoga svjetskog kongresa Vinko Sabljo pozdravio je posebne uzvanike i goste na večeri te iskoristio prigodu da zahvali osobama koje su proteklih godina svojim angažmanom podržale rad Kongresa. - Uspjeh Igara je, između ostalog, i vaša zasluga - rekao je Sabljo i uručio prvo priznanje i nagradu uredniku inozemnog izdanja Večernjeg lista Stipi Pudji. Druge dvije nagrade dobile su suradnice Mateja Mandić i Ivana Rora, voditeljica domovinskog sjedišta HSK u Zagrebu. Stipe Pudja je, primivši uz priznanje i novčanu nagradu od 5.000 kuna, zahvalio i uručio svoju donaciju predsjednici Udruge "Vukovarski leptirići". Svečanoj večeri i dodjeli nagrada nazočili su sa-

Nagrade HSK-a za povezivanje domovinske i iseljene Hrvatske

dašnji i bivši zastupnici u Hrvatskome saboru s liste za Hrvate izvan RH na čelu sa zastupnikom Željkom Ragužom, državni tajnik iz Središnjega državnog ureda za Hrvate izvan RH Zvonko Milas, zamjenica državnoga tajnika u Središnjemu državnom uredu za Hrvate izvan RH Ivana Perkušić, kao i predstavnici grada Zagreba i grada Vukovara te Vukovarsko-srijemske županije.

Tiskovna konferencija HSK-a

POČAST GRADU-HEROJU

Nakon završetka radnoga dijela godišnjega sastanka HSK održana je tiskovna konferencija kako bi se mediji informirali o ciljevima rada Kongresa u sljedećoj godini. Vinko Sabljo istaknuo je da su dolaskom u Vukovar nakon održavanja IV. svjetskih igara u Zagrebu i održavanjem godišnjega sastanka svojih čelnika prvi put u Vukovaru, željeli odati počast gradu-heroju, kao i izraziti solidarnost za sve ono što je Vukovar doživio tijekom Domovinskoga rata. Također je bio cilj i upoznati se sa životom Hrvata danas u Vukovaru i osnovnim problemima u kojima bi hrvatsko iseljeništvo moglo pripomoći. Na godišnjem sastanku Središnjeg odbora HSK doneseno je i nekoliko bitnih zaključaka.

- Prema nama dostupnim informacijama, u hrvatskom iseljeništvu živi skoro četiri milijuna iseljenih Hrvata. Želimo da se ta činjenica prihvati i da u Hrvatskome saboru imamo barem onoliko zastupnika koliko ih trenutno ima srpska nacionalna manjina. Tri zastupnička mjesta za dijasporu predstavljaju zastupnici iz Bosne i Hercegovine, dakle Hrvati iz druge domovine, a ne iz izvandomovinske Hrvatske – istaknuo je Sabljo.

"Tri zastupnička mjesta za dijasporu predstavljaju zastupnici iz Bosne i Hercegovine, dakle Hrvati iz druge domovine, a ne iz izvandomovinske Hrvatske", istaknuo je Sabljo.

OBNOVITI GOLI OTOK

U proceduru je stavljen i prijedlog Vladi RH da se zajedničkim snagama obnovi Goli otok u znak sjećanja na žrtve totalitarnih režima, to više jer su na Golome otoku osim Hrvata stradavali i mnogobrojni pripadnici drugih naroda s ovih prostora. Istaknuta je i potreba gospodarskoga razvoja Hrvatske te poslan apel Vladi RH da ubrza birokratsku proceduru kada su u pitanju investitori. - Bez gospodarstva i radnih mjesta, Vukovar će biti prazan. Mi ćemo se u sklopu svojih mogućnosti povezati s Vukovarcima i lobirati da na ovo područje dođu neke investicije. Suosjećamo sa svime što se ovdje događa i nije nam svejedno – naglasio je Sabljo.

Najavio je i kako će iduće godine iz tiska izaći monografija Hrvatskog svjetskog kongresa u prigodi obilježavanja 25 godina te organizacije, a apelirao je i na gradove i općine u Hrvatskoj da neku od ulica ili trgova imenuju po velikim prijateljima Hrvatske, ove godine preminulom bivšem austrijskom vicekancelaru i ministru vanjskih poslova Aloisu Mocku i njemačkom kancelaru Helmutu Kohlu. Pozitivnim je ocjenjena odluka HRT-a da od 1. siječnja 2018. godine ta televizijska kuća uvede poseban radijski i TV kanal s 24-satnim programom od kojih će osam sati biti posvećeno hrvatskim iseljenicima u Europi i Svijetu.Ovi su zaključci priopćeni medijima na tiskovnoj konferenciji nakon koje je Središnji odbor HSK položio vijenac žrtvama Domovinskoga rata na groblju u Vukovaru te obišao novootvoreni ratni memorijalni centar. Godišnje okupljanje završeno je posjetom Iločkim podrumima te prezentacijom vina ovoga kraja, kao i mogućnostima ulaganja upravo u razvoj poduzetništva i turističke ponude usmjerenim prema hrvatskom iseljeništvu. ■

Posjet Vojnom memorijalnom centru u Vukovaru

ENG *The annual meeting of the Croatian World Congress was held in Vukovar. The over thirty members of the CWC central committee representing twenty-five national chapters from around the world submitted their annual work reports and hammered out plans for the coming period.*

Orašje - osam dana filmska prijestolnica regije

U Orašju se ponovno okupila elita hrvatskoga glumišta, sjajna glumačka ekipa filmaša, redatelja, scenarista, djelatnika iz filmske industrije, prijatelji Orašja i Gregurevića

Dodjela nagrada u tradicionalno opuštenoj atmosferi

Tekst: **Nada Koturić**

Najveća regionalna filmska manifestacija "Dani hrvatskoga filma" (DHF) ispisuje 22. godinu zaredom u neprekinutom nizu svoju najljepšu filmsku priču, jedinstvenu i posebnu, kao što je i inicijator festivala, velikan hrvatskoga filma Ivo Gregurević. Magija velikog ekrana ponovno je u Bosanskoj Posavini i Orašju, a s kombinacijom filma, glazbe, etno štiha, posavskih gastronomskih delicija i srdačne dobrodošlice svojstvene Posavljacima, festival nikoga ne ostavlja ravnodušnim. U Orašju se ponovno okupila elita hrvatskoga glumišta, sjajna glumačka ekipa filmaša, redatelja, scenarista, djelatnika iz filmske industrije, prijatelji Orašja i Gregurevića.

Predsjednik Vlade RH Andrej Plenković svečano je u Orašju otvorio "Dane hrvatskoga filma" uz nazočnost mnogobrojnih visokih dužnosnika i osoba iz javnoga života dviju susjednih država.

Orašje osam dana blista filmskim sjajem, od 2. do 9. rujna, koliko traje festival koji se održava pod visokim pokroviteljstvom dr. Dragana Čovića, hrvatskoga člana predsjedništva BiH, te uz pokroviteljstvo predsjednice RH Kolinde Grabar-Kitarović. Hrvatska matica iseljenika Zagreb od samog početka svojim pokroviteljstvom prati ovaj najveći regionalni događaj iz kulture. U ime HMI-ja ove godine u Orašju je bio nazočan ravnatelj HMI-ja Mijo Marić.

PROMOCIJA HRVATSKE KULTURE

Predsjednik Vlade RH Andrej Plenković svečano je u Orašju otvorio manifestaciju 22. "Dani hrvatskoga filma" uz nazočnost mnogobrojnih visokih dužnosnika i osoba iz javnoga života dviju susjednih država. - Tijekom života Ivo daje veliki

Festivalsku publiku pozdravlja ravnatelj HMI-ja Mijo Marić

doprinos hrvatskoj kulturi i hrvatskom filmu i bit će mi drago da Vlada RH nastavi podržavati "Dane hrvatskoga filma u Orašju" i da svim svojim snagama promovira hrvatsku kulturu, identitet i Hrvate u BiH. Čestitam svima u organizaciji ovoga festivala, a Ivi posebno - istaknuo je prilikom otvorenja festivala u svojem obraćanju predsjednik Vlade RH Andrej Plenković.

Mala kinodvorana bila je ispunjena gostima, zaljubljenicima festivala i prijateljima Orašja i inicijatora manifestacije glumca Ive Gregurevića. Njegovi prijatelji, glumci, redatelji, filmaši poklonili su se i ove godine oraškoj publici. Glumački dvojac Sandra Lončarić-Tankosić i Perica Martinović vodile su svečanost otvorenja, ove godine prvi put s neobičnim scenarijem prožetim stihovima. Pozdravne riječi na DHF-u uputili su načelnik općine Orašje Stanko Vincetić, ravnatelj HMI-ja Mijo Marić i ministrica u Vladi Federacije BiH Zora Dujmović.

'Čestitam svima u organizaciji ovoga festivala, a Ivi posebno', istaknuo je prilikom otvorenja festivala premijer Plenković

FILMSKI ZLATNIK

Iako festival nije natjecateljski već je revijalnoga tipa, nisu izostale nagrade. Kako za stvaranje dobrog filma nisu zaslužni samo redatelji i glumci, nego i neki drugi, i te kako važni filmski djelatnici, ove godine nagrade za doprinos u stvaranju hrvatskoga filma "Filmski zlatnik" dobili su producent Ivan Maloča, producentica Ankica Tilić i vrhunska majstorica maske Slavica Šnur. Nagrade su dodijeljene i za dugogodišnju potporu festivalu dr. Draganu Čoviću, predsjedatelju Predsjedništva BiH, Borjani Krišto, predsjedavajućoj Zastupničkoga doma Parlamentarne skupštine BiH, Vjekoslavu Bevandi, dopredsjedavajućem Vijeća ministara BiH, Marinku Čavari, predsjedniku FBiH, direktoru Jozi Pavkoviću za medijsko pokroviteljstvo od početka festivala i Vladi Krauthakeru, poznatome hrvatskom vinaru iz Kutjeva, dugogodišnjem sponzoru festivala.

Svečana ceremonija otvorenja nastavljena je projekcijom filma Rajka Grlića "Ustav Republike Hrvatske".

Brojni visoki gosti iz BiH i Hrvatske uveličali su svečano otvorenje Festivala

Svečana ceremonija otvorenja nastavljena je projekcijom filma Rajka Grlića "Ustav Republike Hrvatske". Druženjem s gostima festivala preseljeno je zatim uz rijeku Savu na platou hotela Navis. Uz bogat izbor specijaliteta posavske kuhinje i slavonskih vina, prisutni su uživali u notama mnogobrojnih glazbenika. U sjajnoj atmosferi koju su kreirali glumci i Ivini prijatelji, na pozornici su se smjenjivali izvrsni glazbenici, Zlatni dukati, Kićo Slabinac, Halid Bešlić i Maid Hećimović, a sjajna završnica bila je u znaku spektakularnoga vatrometa.

INSPIRATIVNA POSAVINA

Filmaši u Posavinu dolaze zbog Gregurevića i filmskog druženja, zastanu na trenutak, odmore se i u tišini inspirativne Posavine, tko zna, možda se u ponekog redatelja ponovno rodi neka ideja o snimanju filma. Do sada su upravo iz takvih filmskih druženja u Orašju nastale dvije ideje za snimanje filma. Prvo je redatelj Branko Schmidt snimio nagrađivani film "Put lubenica", koji je odredio životni poziv glumca iz Orašja Armina Omerovića, a zatim je Jasmin Duraković odabrao Orašje kao lokaciju za snimanje filma "Posljednja barijera", upravo zbog posavskog afiniteta i ljubavi prema filmu. Film je također prikazan ove godine u Orašju. ■

ENG ***The Days of Croatian Film in Bosnia-Herzegovina's Orašje, the premier film festival in the region, saw its 22nd incarnation, with Croatian Prime Minister Andrej Plenković on hand to kick off the opening ceremony.***

Razumijevanje života i oblikovanje identiteta

Tijekom osmodnevnog učenja s redateljicom Ninom Kleflin usvojene su razne scenske vještine te mnoge pojedinosti o hrvatskom glumištu

Polaznici seminara Stvaranje kazališta s voditeljicom Ninom Kleflin

Tekst: **Vesna Kukavica**

Hrvatska matica iseljenika u suradnji s istaknutom zagrebačkom kazališnom redateljicom Ninom Kleflin i ove godine priredila je srpanjski seminar za voditelje kazališnih i dramskih grupa koje djeluju izvan Hrvatske. Na otočiću Galovcu/Školjiću tako je od 8. do 16. srpnja pristiglo petnaestak polaznika iz sedam zemalja. Među aktivnijim sudionicima seminara *Stvaranje kazališta* isticali su se Josipa Kloštranec iz Kanade i Franjo Oreški iz našeg Međimurja. Predanost dramskom činu i procesu stvaralaštva pokazali su Karla i Anto Bilić te Mirjana Bešker, Ana Markunović, Monika Maros i Nikola Lujić iz Bosne i Hercegovine. Polaznici Jolika Raić iz Vojvodine, Michele Quici iz talijanske pokrajine Molisea te Branislav Mikulić iz Nizozemske ocijenili su seminar vrlo korisnim, otišavši s uvjerenjem da će stečene vještine moći koristiti u radu s učenicima i mladima u višejezičnom okruženju.

"Dramsko stvaralaštvo u svakodnevici izvrsno služi u učenju i poučavanju jezika i kulture – ponuđeno kao izvannastavni ili izvanškolski oblik rada s mladima rođenim u tuđini."

SINTEZA SVIH UMJETNOSTI

Učiteljica Mirjana Bešker smatra da "kazalište djeci gradi samopouzdanje i kreativnost". Voditeljica kazališne grupe iz Njemačke Gordana Bečirević ocjenjuje kako "kazalište kao svojevrsna sinteza svih umjetnosti na sebi svojstven način nudi čovjeku mogućnost za razumijevanje života i oblikovanje identiteta, kako kulturnoga tako i osobnoga, pogotovo u višekulturnim i višejezičnim odredištima hrvatskih migranata. Dramsko stvaralaštvo u svakidašnjici izvrsno služi u učenju i poučavanju jezika i kulture, razvoju kreativnosti, ali i osobnom rastu u jezičnom osjećaju – ponuđeno kao izvannastavni ili izvanškolski oblik rada s mladima rođenim u tuđini. Stvaranje kazališta u metodološkom postupku redateljice Nine Kleflin omogućuje mladome čovjeku polifoni dijalog: sa samim dramskim djelom u nastajanju, s ostalim sudionicima dramskoga

Na kraju izvedbe sudionicima seminara podijeljene su potvrde i priznanja o apsolviranome programu seminara "Stvaranje kazališta"

čina, s publikom kao sukreatorom igre, s društvom u kojem živi, s umjetnošću i sa životom", naglašava iskusna histrionka s njemačkom adresom Bečirević.

"Pojmimo li seminar *Stvaranje kazališta* kao oblik poučavanja kroz dramsko iskustvo, pri čemu se kao specifičan medij rabi dramski izraz, onda je suština dramskog izraza igra kao stvaralački čin", kaže sudionik Matičina seminara Branislav Mikulić, višegodišnji istraživač vanjskih migracija i spisatelj s nizozemskom adresom.

PRIMJENA U BUDUĆEM RADU

U tijeku osmodnevnog učenja, stvaranja i druženja polaznici su apsolvirali mnoštvo korisnih savjeta i usvojili praktično znanje koje će moći primijeniti u budućem radu. Program je bio podijeljen u prijepodnevni teoretski dio s audio-vizualnim materijalima i poslijepodnevni praktični dio. U razgovorima s redateljicom i umjetničkom voditeljicom seminara nastojalo se stvoriti pozitivno ozračje i pokazati da mračne tendencije s pretežno neverbalnim predstavama, koje govore o nasilju, u današnjim kazalištima diljem svijeta - nisu uspjele istisnuti općeljudske vrednote za koje se zalaže dramsko kazalište, stoljećima oblikovano u dijalogu i jeziku.

Seminar je završio 15. srpnja izvođenjem predstave "Čarobnjak iz Oza" pred domaćom publikom i turistima Preka. Osobita nam je čast bila da je javni sat s posebnim zanimanjem pratio zadarski nadbiskup, uzoriti Želimir Puljić, u društvu s našim dragim fra Božom, gvardijanom samostana sv. Petra i Pavla te subraćom velečasnim Ivicom i Gabrijelom koji su služili u hrvatskim katoličkim misijama od SAD-a do Njemačke.

RAZNE ZGODE NA VIŠE LOKACIJA

U predstavi "Čarobnjak iz Oza", autora Lymana Franka Bauma, u dramatizaciji redateljice Nine Kleflin uprizorene su razne zgode na više lokacija u atriju i dvorištu inspirativnoga samostana sv. Petra i Pavla, kolijevke mediteranske kulture. Kao što je poznato, "Čarobnjak iz Oza" poticajna je priča, a sam autor svrstao ju je u modernu bajku. Kada je pisao tu bajku, autor je prije stotinu

Prizori iz predstave na završnoj priredbi

godina smatrao da novije vrijeme traži neke nove čudesne priče koje će razveseljavati djecu i u kojima neće biti duhova, vila niti bilo kojih drugih strašnih događaja. Htio je zabaviti djecu te u njoj cijelo vrijeme zadržati radost, a izostaviti tugu.

Organizator projekta je Hrvatska matica iseljenika. Umjetnička voditeljica seminara je Nina Kleflin, a voditeljica projekta je Nives Antoljak.

U svojoj modernoj bajci autor je slijedio vlastitu ideju i u nju je unio obilje poetičnosti i veselja te izostavio okrutnost i sumornost koje su se mogle vidjeti u tradicionalnim bajkama pa su kazališnarci iz hrvatskog iseljeništva uživali u pustolovinama glavnih figura ove moderne bajke. Tako su se u svojoj postavljenoj predstavi "Čarobnjaka iz Oza" polaznici seminara imali prilike upoznati s vještičama, točnije sa *Zlom vješticom od Istoka* i *Zlom vješticom od Zapada*. No, one nikako nisu strašne, više su komične i smiješne. Izvedbu predstave tj. javni pokazni sat pred publikom su obilježili pozitivni likovi i vjerojatno će dječica koja su gledala izvedbu pamtiti glavno-

Oduševljena publika prati završnu priredbu

ga lika, djevojčicu Dorothy i njezinu pratnju na putu – *Plašljivoga Lava, Limenoga Drvosječu* i *Strašila*. Te ključne figure utjelovljuju tri vrlo vrijedne ljudske osobine kao što su hrabrost, mudrost i osjećajnost. Djecu u publici posebno su oduševile vještice, i to one dobre koje predstavljaju sile *Dobra* dok su za zle, koje su predvodnice sila *Zla* – čak i dovikivali iz publike da ih treba kazniti i politi vodom da nestanu iz naših života.

SVATKO OD NAS MOŽE ČINITI ČUDA

Gledajući ovu predivnu predstavu u vidu javnoga sata saznali smo pojedinosti o svakom liku, njihovim željama i kako su na putu do njihova ostvarenja nailazili na mnogobrojne teškoće koje su ih ponekad obeshrabrivale do te mjere da su pomislili i odustati na putu do cilja. lako je redateljica poput autora odabranoga tekstualnog predloška ponajprije htjela da se izvođači zabave u kreativnoj radionici, posve je očito da "Čarobnjak iz Oza" ostavlja u našoj duši i poučnu poruku. "Sve ono čemu se divimo možemo pronaći u sebi, samo to moramo znati prepoznati, a važna je i upornost, osobito u stvaranju umjetničkog čina na sceni", zaključila je redateljica Nina Kleflin.

Redateljica i Matičine djelatnice - voditeljica projekta Nives Antoljak i predavačica Vesna Kukavica - prenose ovim seminarom i poruku da svatko od nas svakog dana može činiti čuda, bila to i ona najmanja jer od malih stvari se život i sastoji. Uz sve to važno je i ne biti sebičan, već misliti i na druge jer samo se u zajedništvu i slozi s drugima može pronaći istinski smisao života kao što ga je pronašla Dorothy s ekipom u odabranome dramskom predlošku na Matičinu seminaru "Stvaranje kazališta".

Organizator projekta je Hrvatska matica iseljenika. Umjetnička voditeljica seminara je Nina Kleflin, a voditeljica projekta je Nives Antoljak. Matičinu timu, koji devetnaest godina priređuje ovu poticajnu kazališnu radionicu, najveći obol dao je Anto Bilić – koji je nakon prvog seminara izgradio zgradu i utemeljio kazališnu grupu u Novoj Bili u Travniku u BiH, čiji kazališnici godinama kreiraju kulturni život svoga zavičaja. Na kraju izvedbe sudionicima seminara podijeljene su uz čestitke potvrde i priznanja o apsolviranome programu seminara "Stvaranje kazališta". ■

ENG ***The Croatian Heritage Foundation and prominent theatre director Nina Kleflin once again joined forces this July to stage a seminar for heads of theatre and dramatic arts groups active in the Croatian communities abroad.***

Tekst: **Franjo Bertović** Foto: **Ivan Begg**

Prvog i drugog srpnja u hotelu Hiltonu, u Clevelandu, državi Ohio, održan je 51. tamburaški festival mladeži Hrvatske bratske zajednice u Americi.

Već više od stoljeća naši doseljenici i njihovi potomci se okupljaju, druže i slave svoju kulturnu baštinu i narodne običaje. A plodovi njihova rada su vidljivi i prepoznatljivi diljem Amerike i Kanade. Na tisuće i tisuće djece naučilo je svirati tamburicu, plesati kola i govoriti hrvatski jezik. Tako su kulturno-umjetnička društva prije svega hrvatska škola koja ima daleko veće dimenzije i društvenu odgovornost nego što to mi mislimo. Uz sve to stvorena je izvrsna prilika da se uoče prirodne sklonosti djece i usmjere ih pravim putem. Koristi su neprocjenjive.

OBIČAJI SE VJERNO ČUVAJU

Danas s velikim ponosom i radošću možemo ustvrditi da su ovdje niknuli mnogi glazbenici, solisti, folkloristi i koreografi koji poučavaju i predvode hrvatsku mladež. Kultura i tradicionalni hrvatski običaji vjerno se čuvaju i prenose na nove generacije.

U Clevelandu se 425 tamburaša i folkloraša popelo na pozornicu i pod dirigentskom palicom Susan M. Stafure izvelo ove skladbe*: Jankić je dojahal*, *Svirajte mi tamburaši* i nekoliko kola iz Hrvatskog zagorja, a u završnici festivala zbor muzičkih direktora izveo je "Gore, gore sončece", "Majka je majka" te "Hajd'

Na braniku čuvanja i širenja hrvatske kulturne baštine

U Clevelandu se 425 tamburaša i folkloraša popelo na pozornicu i pod dirigentskom palicom Susan M. Stafure izvelo nekoliko skladbi iz Hrvatskog zagorja. Zatim je svaka grupa izvela dvanaestominutni program pripremljen za festival

nalivo". Zatim su tamburaši i folkloraši u sastavu svojih zborova izveli dvanaestominutni program pripremljen za festival.

Iako festivali Hrvatske bratske zajednice nisu natjecateljskog karaktera, gotovo uvijek su zanimljivi i skoro savršeni. Prvog dana nastupili su: *Trafford Junior Tamburitzans* iz North Huntingdona PA, *Cleveland Jr. Tamburitzans* i *American Zagreb Jr. Tamburitzans* iz Clevelanda OH, *Sv. Lovro Jr. Tamburitzans* iz Steeltona

Sv. misu služio je vlč. William Hritsko, župnik Katoličke crkve *Our Lady of Mount Carmel* iz Buckeye Lakea

Gotovo svi članovi kulturno-umjetničkih društava HBZ-a znaju svirati tamburicu i plesati kola. Svi su tamburaši i folkloraši!

PA, *Junior Tamburitzans of Duquesne*, iz Duquesne PA, *Hoosier Strings Jr. Tamburitzans* iz Merrillvilla IN te *American Croatian Waukegan Jr. Tamburitzans* iz Waukegana IL. Drugog dana festivala svoje progrme izveli su *Croatian Junior Tamburitzans* iz St. Louisa MO, *Jadran Beaver Valley Jr. Tamburitzans, Happy Hearts Jr. Tamburitzans* iz Youngstowna OH, *Folklore Ensemble Hrvatski Tanac* iz Pittsburgha PA, *Milwaukee Croatian Jr. Tamburitzans* iz Milwaukeeja WI, *Rankin Jr. Tamburitzans* iz Rankina PA i *St. George Jr. Tamburitzans* iz Cokeburga, PA.

Lijepi pozdravni i oproštajni govor festivalu i nazočnima održao je veleposlanik Republike Hrvatske u Americi Joško Paro, koji je uputio riječi zahvale djeci, roditeljima i Hrvatskoj bratskoj zajednici u Americi koja već 123 godine stoji na braniku čuvanja i širenja hrvatske kulturne baštine i pučkih običaja. Doslovno je rekao da sada pri odlasku iz Sjedinjenih Američkih Država još jednom svjedoči snagu i rad ove ugledne udruge Hrvata u svijetu, kojoj se u ime hrvatskoga naroda i državnoga vrha Republike Hrvatske zahvaljuje za neumoran i dugogodišnji rad. Pozdravne govore i dobrodošlicu izručili su glavni predsjednik HBZ-a Edward W. Pazo te tajnica/blagajnica Bernadette Luketich-Sikaras i autor ovoga novinskog izvješća. Predsjednik Pazo bio je i voditelj festivalske priredbe koju je vrlo uspješno kormilario i priveo kraju.

Gotovo svi članovi kultuno-umjetničkih društava HBZ-a znaju svirati tamburicu i plesati kola. To je doista hvale vrijedno i uočljivo kad se na pozornici izvodi program, odlaže tamburica na stranu da bi se odigralo kolo. Svi su tamburaši i folkloraši!

SLJEDEĆE GODINE U ZAGREBU

Pri završnici prvoga dijela festivala održana je sv. misa koju je služio vlč. William Hritsko, župnik Katoličke crkve *Our Lady of Mount Carmel* iz Buckeye Lakea, uz pratnju tamburaškoga zbora sastavljenog od glazbenih direktora pojedinih zborova.

Sljedeće godine festival će se održati u Zagrebu i već 17 zborova mladih najavilo je svoj dolazak u glavni grad Hrvatske. ■

ENG ***Early July saw the Croatian Fraternal Union of America stage its 51st Annual Junior Tamburitza Festival at Hilton hotel in downtown Cleveland in the US state of Ohio. The event drew over four hundred dancers and players.***

Fešte po Kvarneru obojene iseljeničkim duhom

Manifestaciju je pokrenula Hrvatska matica iseljenika iz Rijeke s namjerom da se iseljenici bolje upoznaju i povežu s predstavnicima lokalne uprave i sa sumještanima u starome zavičaju

Tekst: **Dean Miculinić**
Foto: **Dražen Herljević, Milovan Kirinčić**

Ministar turizma RH Gari Capelli s iseljenicima na Susku

Boravite li na Kvarneru tijekom ljetnih mjeseci velika je vjerojatnost da ćete naići na najavu ili imati priliku prisustvovati Danu iseljenika. Manifestacija je to posebnog karaktera, koju je pokrenula Hrvatska matica iseljenika - podružnica Rijeka s namjerom približavanja iseljenih stanovnika ovoga područja, predstavnika jedinica lokalne uprave i sumještana s ciljem povezivanja i boljeg razumijevanja života u starome i novome kraju.

Neke lokalne zajednice Primorsko-goranske županije iseljenicima po-

Unijska verzija alke s 'kariolama' zabavila je brojnu publiku

drijetlom iz svojih mjesta poklanjaju posebnu pažnju, negdje ih tek spomenu nakon misnog obreda, a u sredinama u kojima je život i danas protkan suradnjom s našim iseljeničkim zajednicama organiziraju Dan iseljenika, kao dan spomena i pokazivanja povezanosti s iseljenicima. Hrvatska matica iseljenika – Rijeka, kao suorganizator, bila je prisutna na otocima Unijama, Susku, Krku i Cresu. Svaka sredina obilježava Dan iseljenika na sebi primjeren način prilagođen organizacijskim mogućnostima domaćina i željama iseljenika koji u obilježavanju sudjeluju.

NA UNIJAMA JUBILARNO

Iseljeni Unijani, mještani koji na otoku još žive te mnogobrojni turisti koji u srpnju borave na otoku obilježili su zabavnim programom i sportskim natjecanjima uz pučku feštu jubilarni 10. dan posvećen svojim sumještanima iseljenima po svijetu. U organizaciji Hrvatske matice iseljenika - Rijeka, VMO Unija, Grada Maloga Lošinja, TZ Maloga Lošinja, program je u svome prigodno proširenom izdanju započeo već u četvrtak 20. srpnja revijalnom malonogometnom utakmicom djece Unija. Sljedećeg dana u večernjim satima program je nastavljen na rivi vrlo popularnim natjecanjem, unijskom verzijom alke s 'kariolama' u kojoj je sudjelovalo osam parova natjecatelja. U nastavku večeri otvorene su i dvije izložbe dječjih radova nastalih u kreativnoj radionici iseljenice povratnice Ive Mavrović te modnog nakita i suvenira inspiriranih otokom dizajnerica Koraljke Haberle i Lucije Pejić.

Na Susku je održan nastup dječjega zbora polaznika prve generacije Hrvatske škole u New Jereseyu čiji rad podupire HMI Rijeka.

Revijalna malonogometna utakmica djece Unija

Na sam Dan iseljenika, 22. srpnja, cjelodnevni program započeo je 16. kros utrkom u kojoj je sudjelovalo 73 djece podijeljene u četiri dobne skupine. U večernjem terminu održan je revijalno-glazbeni program u kojem je nastupio puhački orkestar "Josip Kašman" iz Maloga Lošinja nakon kojega je nastavljena zabava uz pučku feštu i glazbene ritmove uvijek dragoga gosta Edija Flega. Obilježavanju Dana iseljenika pridružili su se i gradski vijećnici grada Maloga Lošinja predvođeni gradonačelnicom Anom Kučić.

NA SUSKU S MINISTROM TURIZMA

Dan iseljenika otoka Suska održan je 30. srpnja. Program je započeo dolaskom ministra turizma RH Garija Capellija i gradonačelnice grada Maloga Lošinja Ane Kučić koji su se odmah nakon dolaska uputili na svečanu svetu misu u crkvi sv. Nikole. Nakon druženja s iseljenicima ispred crkve, u prostorijama malonogometnog Kluba iseljenika program je nastavljen otvorenjem izložbe etnografske zbirke narodnih nošnji izrađenih u sklopu radionica projekta "Nek lumin ne zgori" te nastupom folklorne skupine "Manfrina" iz Maloga Lošinja. Popodne su održana sportska natjecanja za djecu te prezentacija autohtonih proizvoda i jela.

Večernji program započeo je nastupom folklorne skupine mladih iz SAD-a i otoka koja je otplesala tradicionalne susačke plesove. U nastavku programa održana je modna revija djevojaka koje su nosile modne predmete inspirirane elementima tradicionalne nošnje, nakon koje je održan nastup dječjeg zbora polaznika prve generacije Hrvatske škole u New Jereseyu čiji rad podupire HMI Rijeka.

Zatim je nastupio djevojački zbor pod vodstvom časnih sestra i nakon njega lokalna zvijezda talent showa Emanuel. U nastavku večernjega programa nastupio je Đani Stipaničev, a zatim lokalni bend Macaklini.

KRK I CRES

Dan iseljenika otoka Krka održan je tradicionalno 1. kolovoza ove godine u općini Malinska-Dubašnica. Program je započeo okupljanjem u Etno-kući u Bogovićima gdje je organiziran koktel dobrodošlice. U obližnjoj crkvi sv. Apolinara održana je svečana sv. misa, a nakon završetka grupa od 80-ak iseljenika i njihovih domaćina, načelnika općina s otoka Krka i gradonačelnika grada Krka te predstavnika HMI-ja, uputila se u mjesto Sv. Vid gdje je imala priliku vidjeti eksponate s arheološkoga nalazišta Cickina iz ranoga 8. st. O nalazištu i njegovu značaju za povijest otoka predavanje je održao arheolog Ranko Starac. Zatim je u restoranu Mulino održana večera uz ples i glazbu benda Tabacco koja je potrajala do ranih jutarnjih sati.

Cjelodnevni program Dana iseljenika na Unijama započeo je 16. kros utrkom u kojoj je sudjelovalo 73 djece podijeljene u četiri dobne skupine.

Dan iseljenika otoka Cresa održava se druge subote mjeseca kolovoza. Program je započeo misom u crkvi sv. Marije Velike. Nakon završetka, grupa od 60-ak iseljenika i njihovih domaćina, gradonačelnika grada Cresa Kristijana Jurjaka te predstavnika HMI-ja, uputila se do marine Cres gdje su u restoranu "Mistral" organizirani večera i druženje uz glazbu creskoga glazbenika Ivana Mužića. Pozdravnim riječima okupljene su pozdravili gradonačelnik i predstavnik HMI-ja koji ih je izvijestio o trenutnim aktivnostima i projektima HMI-ja Rijeka koji su namijenjeni njima i njihovim zajednicama. ■

Nastup folklorne skupine mladih iz SAD-a i otoka Suska koja je otplesala tradicionalne susačke plesove

ENG ***The traditional Emigrants' Days festivities were held this summer on the Kvarner Bay islands of Unije, Susak, Krk and Cres. These events were established by the Rijeka branch office of the CHF so that emigrants could better get to know and create bonds with their land of origin.***

Izložba slika Daniele Quici u Dubrovniku

DUBROVNIK – U dubrovačkoj podružnici HMI-ja u ponedjeljak, 3. srpnja 2017., otvorena je izložba slika hrvatsko-talijanske umjetnice Daniele Quici (živi i stvara u Veneciji, Italija), a koja ujedno i nosi naziv po mjestu umjetničina zavičaja "Venecija".

Izložbu je otvorila povjesničarka umjetnosti Andrea Batinić Ivanković u čijem predgovoru, uz ostalo, stoji: "Iz temperamenta Daniele Quici izbijaju dinamični, gestualni potezi kistom izrazito eruptivne energije. Umjetnica stvara djela finom koloristićkom gamom te toplinom i strašću iznimnog osjetila za lijepo. Svoje prikaze Venecije obasipa dionizijskom radošću slaveći bogatstvo čistog kolorizma i ljepotu mediteranskog miljea. Umjetnica na svojim slikama želi istaknuti intimnost doma suptilno ističući pojedine detalje mediteranskog krajolika poput rustikalnih kućica 'starinskih' prozora i balkona dok s druge strane naginje klimtovskoj dekoraciji i raskošnosti unoseći zlatnu boju kao okosnicu kojom stvara fascinantne prizore uvijek beskrajno tajanstvene Venecije." Na otvorenju Batinić Ivanković istaknula je kako je Daniele umjetnica koja svojim platnima prilazi sa strašću i jakim energetskim stimulansom kojima svoje unutarnje vizije predmetnog svijeta pretače u čiste duhovne supstancije bilježeći svu ljepotu i poetiku svoga zavičaja.

Na ovome otvorenju bila je prisutna i sama umjetnica koja je izrazila veliku zahvalnost za ostvarenje samostalne izložbe u Dubrovniku uz pomoć Hrvatske matice iseljenika, njezine voditeljice Maje Mozare, kao i svih onih koji su svojim radom pridonijeli promociji njezina slikarstva.

Tekst: **Ivana Rora** Foto: **Ivana Tepeš Galić**

Simbolično nazvane "Crolimpijada - Olimpijske igre s hrvatskim predznakom", u Zagrebu su od 18. do 22. srpnja održane IV. hrvatske svjetske igre – amatersko sportsko natjecanje na kojem su sudjelovali Hrvati i njihovi potomci iz cijeloga svijeta. Upravo su i na središnjem zagrebačkom Trgu bana Josipa Jelačića IV. hrvatske svjetske započele svečanom ceremonijom i posebno osmišljenim programom radnoga naziva – Hrvatsko naj.

Igre je otvorio Andrej Plenković, predsjednik Vlade Republike Hrvatske. "Smatram da je ova manifestacija jedna izvrsna prigoda na kojoj već nekoliko godina ustrajno radi Hrvatski svjetski kongres, uz čvrstu potporu Vlade Republike Hrvatske, sa željom da naši mladi ljudi nakon niza generacija osjete poveznicu između domovinske i iseljene Hrvatske", istaknuo je premijer Plenković. "Bit će mi drago da ovih nekoliko dana osjetite i međusobnu povezanost i Hrvatsku danas, 2017. godine – vašu domovinu koja je ostvarila sve svoje strateške nacionalne zadaće, a koja želi da svojim aktivnostima svim Hrvatima diljem svijeta uvijek bude draga i lijepa te, kao što je tema ovih IV. igara, jedna Hrvatska", zaključno je rekao predsjednik Vlade Plenković te proglasio IV. hrvatske svjetske igre otvorenima.

Pozdravljajući nazočne, posebice mlade Hrvatice i Hrvate, pristigle iz 31 zemlje svijeta, Zvonko Milas, državni tajnik Središnjega državnog ureda za Hrvate izvan RH, rekao je: "Dobrodošli u Hrvatsku! Dobrodošli kući", te poručio kako Hrvatska može biti cjelovita isključivo zajedništvom mladih u domovini i u svijetu. "Stoga neka nam ove Igre budu podsjetnik zajedništva koje je očuvalo hrvatski identitet tijekom duge i turbulentne povijesti, a ujedno i odgovor na nove izazove koji nam predstoje", rekao je Milas i dodao kako nas upravo sportski duh potiče na svladavanje prepreka – zajedništvom.

'DOBRODOŠLI KUĆI!'

Vinko Sabljo, predsjednik Hrvatskoga svjetskog kongresa (HSK), zahvalio je Vladi RH i Središnjem državnom uredu na iznimnoj potpori organizaciji Igara "Vaš iskreni angažman, trud, ljubav učinio je da se u Hrvatskoj zaista osjećamo dobrodošli. Jer posebna je i velika snaga domovine i iseljeništva. Ove Igre, najveće do sada, dokaz su tome. Siguran sam da smo ovim Igrama poslali poruku zajedništva, poruku da je veliko srce iseljene Hrvatske i da uvijek i svuda kuca za Hrvatsku", rekao je Sabljo.

Uz predsjednika Vlade Andreja Plenkovića te domaćine svečanosti državnoga tajnika Milasa i predstavnike HSK, svečanosti otvorenja Igara nazočili su i predsjednik Predsjedništva BiH Dragan Čović, hrvatski ministri unutarnjih poslova Davor Božinović, državne imovine Goran Marić, uprave Lovro Kuščević, hrvatskih branitelja Tomo Medved, ministrica regionalnoga razvoja i fondova

Organizatori i predstavnici državnog vrha Hrvatske i BiH

Crolimpijada s rekordnim brojem natjecatelja

Na središnjem zagrebačkom Trgu bana Josipa Jelačića IV. hrvatske svjetske igre započele su svečanom ceremonijom i posebno osmišljenim programom radnoga naziva – Hrvatsko naj

EU-a Gabrijela Žalac, gradonačelnik Grada Zagreba Milan Bandić, dok su predsjednicu Republike Kolindu Grabar-Kitarović i predsjednika Hrvatskoga sabora Gordana Jandrokovića predstavljali njihovi izaslanici Renata Margetić-Urlić i Jasen Mesić.

Prije svečanosti otvorenja Igara služena je sveta misa u zagrebačkoj katedrali, koju je predvodio pomoćni zagrebački biskup mons. Mijo Gorski.

TRAJNA PRIJATELJSTVA I USPOMENE

Ovogodišnje Igre okupile su najveći broj sudionika dosad – 900 natjecatelja iz cijeloga svijeta te 150 natjecatelja iz Republike Hrvatske. Natjecatelji su došli iz Angole, Argentine, Australije, Austrije, Bosne i Hercegovine, Bolivije, Brazila, Crne Gore, Čilea, Danske, Ekvadora, Francuske, Hrvatske, Italije, Irske, Kanade, Makedonije, Nizozemske, Njemačke, Paragvaja, Perua, Rumunjske, SAD-a, Slovačke, Slovenije, Srbije, Švicarske, Švedske, Tanzanije, Velike Britanije i Venezuele.

"Neka nam ove Igre budu podsjetnik zajedništva koje je očuvalo hrvatski identitet tijekom duge i turbulentne povijest, a ujedno i odgovor na nove izazove koji nam predstoje."

IV. hrvatske svjetske igre posebne su i po velikom odazivu volontera – studentskih i udruga mladih iz Republike Hrvatske koji su, kao svojevrsni domaćini, svojim sunarodnjacima iz 31 zemlje svijeta boravak u domovini predaka učinili nezaboravnim.

Igre su ne samo manifestacija sportskoga duha, već događaj koji ujedinjuje matičnu domovinu, hrvatsko iseljeništvo, hrvatsku nacionalnu manjinu i

Sv. Misa služena je u zagrebačkoj katedrali prije svečanog otvorenja HSI 2017.

Ovogodišnje Igre okupile su najveći broj sudionika dosad – 900 natjecatelja iz cijeloga svijeta te 150 natjecatelja iz Republike Hrvatske.

Hrvate iz BiH. Organizatori Igara bili su Središnji državni ured za Hrvate izvan RH i HSK, a održane su pod visokim pokroviteljstvom predsjednice RH Kolinde Grabar-Kitarović te pokroviteljstvom Hrvatskoga sabora i Grada Zagreba. Igre su do sada održane 2006. i 2010. godine u Zadru, a Zagreb je bio domaćin prije tri godine.

Igre su službeno završene podjelom medalja najuspješnijim natjecateljima u zagrebačkome Klubu Roko. Više od ti-

Organizatori Igara Vinko Sabljo, predsjednik HSK i Zvonko Milas, državni tajnik Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Hrvatske

Jedno je srce, jedna je Hrvatska

Zagreb je natjecateljima Igara velikodušno otvorio svoja vrata, a oni su brojili dane do polaska prema domovini, neki od njih došli su prvi put. Taj prvi put za Ivana Grbca iz daleke nam Argentine zrači srećom i ljubavlju prema domovini: "Ne mogu opisati koliko sam se veselio Zagrebu i Igrama. Meni je ovo posebno iskustvo jer sam i ponosni voditelj svoga tima. Jednostavno nemam riječi za taj osjećaj u mome srcu."

Svoj dolazak u Zagreb željeno je čekala i Ljubica Banić iz Perua. Ona je sudjelovala na prošlim Igrama i ima posebne uspomene, a sada je doživjela još bolje druženje i natjecanje u sportu koji neizmjerno voli, tenisu. "Natječemo se srcem i do kraja, volimo pobjeđivati. Ali prije svega gorim od uzbuđenja jer sam vidjela svoje prijatelje, upoznala nove, družila se, pjevala i volim sve vezano uz Igre i Zagreb jer volim Hrvatsku."

Njoj se pridružuje i Daniel Paskvan koji se također natjecao u tenisu, a dolazi iz Argentine. "Došao sam ponovno na Igre. Bilo je to za mene nezaboravno iskustvo i onaj osjećaj pripadnosti koji ostavljaju Igre. Povezuju nas, vode u domovinu, vole nas i u svakom trenutku pokazuju dobrodošlicu. Tako je i sada, i u ovako velikom broju Zagreb je bio prepun Hrvata koji ne žive u svojoj domovini, ali joj se jako vesele. Jedva sam čekao doći u Zagreb."

Jedan drugi Daniel došao je iz Švicarske jer, kako nam kaže, ovo je jedna posebna priča za sve njih. "Sport nas je pozvao, ali domovina povezala, da se uvijek poželimo vratiti. Jer svaki dan u domovini je dobar dan i nosi sreću svu. Natječemo se u više sportova i spremni smo. Za nove veze s domovinom i nove ljude koje ćemo nakon povratka odnijeti u svojim srcima."

Miren Ivanković stiže na Igre ponovno. Iz tople Južne Karoline dolazi ekipa koja se natjecala u više sportova. Borili su se srcem i nosili osjećaj ponosa na svoju Hrvatsku zauvijek. "Dobro je da imamo

“Sport nas je pozvao, ali domovina povezala i tako se uvijek poželimo vratiti. Jer svaki dan u domovini je dobar dan i nosi sreću svu.”

naše Igre koje nas dovode u moj voljeni Zagreb i hvala svima koji su organizirali za nas ovako lijepi i veliki susret domovinske i iseljene Hrvatske u našem Zagrebu.”

Veronika Bošnjak ipak je pomalo posebna ili je pak poseban sport u kojem se ona natječe, a to je ženski nogomet. “Dolazimo iz Njemačke i oduševljeni smo novim prijateljima, ali i pobjedom jer kod nas su pripreme bile na visokoj razini. Volim ovaj sport, a još više što sam ga igrala na natjecanju u svojoj Hrvatskoj.”

Hrvatska ih je dočekala onako kako jedino i može. Ljubavlju i prijateljstvom. Tih dana Zagrebom je zavladao jedan poseban život – onaj iseljenih Hrvata. Studentski dom “Stjepan Radić” na Savi postao je jedno veliko srce, ono domovinsko. Nova prijateljstva, pjesma, posebna druženja sa studentskim udrugama i volonterima koji imaju svoju priču i poveznicu s Igrama. Oni su mladi ljudi koji su svim natjecateljima pružili svoju veliku volontersku prijateljsku ruku.

Uz volontere, za sve naše drage natjecatelje bio je priređen i ‘Svijet na dlanu’, za njih osmišljen program bogat kulturnim sadržajima, etno baštinom, ali i modernim zagrebačkim izričajem. Pripremila ga je Zagrebačka udruga studenata jer neki od njih su volontirali na Igrama održanim 2014. godine, a sada su im domaćini i prijatelji. Ljubav se širi Igrama i veze koje nastaju ostaju za cijeli život. Kad se tome pridoda tamburaška večer, koncerti i klape, bogatstvo Lijepe Naše dosita im je kao na dlanu.

Zato i Mate Bošnjak koji je stigao iz Njemačke i natjecao se u košarci na Igre dolazi ponovno. Zapamtio je osjećaj natjecanja i prijateljstva u domovini, gdje uvijek upozna i nove prijatelje. Za rekordan broj natjecatelja sigurno kaže: “Rekordan je ovoga puta, ali bit će nas još više jer jedna je naša domovina i mi je posebno volimo. Svaki dolazak je osjećaj koji ni jedna riječ ne može opisati. Za nas je to nezaboravno i za to se živi.”

Ovo su samo neki od dojmova natjecatelja koji su bili u Zagreb. Svi su bili sretni što dolaze i veliko su nam srce donijeli. Svoje. Zato je i potpuno opravdan slogan HSI 2107. – “Jedno je srce, jedna je Hrvatska!”

suću ljudi s pet kontinenata sudjelovalo je u Igrama. Sudionici su, nakon petodnevnog natjecanja i druženja, više nego zadovoljni. Svima njima bilo je važnije od sportskih rezultata druženje i upoznavanje svojih sunarodnjaka iz cijeloga svijeta. Stečene uspomene i prijatelj-

Sudionici Igara uvijek spremni za zabavu

ENG *Symbolically dubbed the Crolympics – A Croatian Olympiad, the Fourth Croatian World Games – a competitive amateur athletic event for Croatians and their descendants from around the world – were held in Zagreb from the 18th to 22nd of July.*

U Danskoj preminuo istaknuti diplomat, anesteziolog i publicist Mladen Ibler

U prvim redovima uz povjesničara i državnika dr. sc. Franju Tuđmana, među graditeljima je suvremene Republike Hrvatske još od osamdesetih i sloma komunizma na europskome tlu

Tekst: **Vesna Kukavica**

Ovoga ljeta zauvijek nas je napustio istaknuti hrvatski diplomat, dansko-hrvatski anesteziolog i plodni publicist Mladen Ibler u osamdesetoj godini života. Odselivši se kao mladi liječnik u Dansku prije 48 godina iz rodnoga Zagreba nije prekidao veze s domovinom, a potječe iz jedne od najuglednijih hrvatskih porodica akademske provenijencije. Krasile su ga čestite ljudske osobine i eruditska naobrazba, zahvaljujući kojoj je taj poliglot i domoljub s lakoćom izgradio trostruku uspješnu karijeru te bio brižan suprug i otac troje djece, koji ostvaruju zapažene karijere također u Danskoj.

U prvim redovima uz povjesničara i državnika dr. sc. Franju Tuđmana, među graditeljima je suvremene Republike Hrvatske još od osamdesetih i sloma komunizma na europskome tlu, za što je odlikovan Spomenicom domovinske zahvalnosti i Redom kneza Branimira s ogrlicom. S Tuđmanom se povezao sredinom 1984., u kući profesora Veterinarskoga fakulteta Ivana Ljubića u zagrebačkim Mlinovima. Vrhunac te konspirativne suradnje za međunarodno rješenje hrvatskoga pitanja dogodio se u proljeće 1989. godine kada se Iblerovom zaslugom tadašnji disident Tuđman uključuje u rad konferencije *Zaklade za međunarodno razumijevanje*, čija je tema bila *Europske regije i mali narodi*, koju je uoči pada Berlinskoga zida organizirao danski znanstvenik Folmer Wisti.

Dr. sc. Mladen Ibler

Podsjetimo, Ibler je u Zagrebu završio osnovnu i srednju školu te diplomirao na Medicinskome fakultetu 1963. Također je diplomirao na Medicinskome fakultetu u Århusu u Danskoj 1969. Specijalizirao je anesteziologiju i intenzivnu medicinu 1975. Bio je docent kliničke anesteziologije na Medicinskome fakultetu u Kopenhagenu te predavač na poslijediplomskim tečajevima anesteziologije Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) u razdoblju od 1975. do 1979. Od 1979. voditelj je Odjela za anesteziologiju i intenzivnu medicinu Općinske bolnice u Holbaeku. Znanstveno se usavršavao od Amerike do europskog susjedstva i to u Houstonu, Minneapolisu i Grazu, te objavio mnogobrojne radove.

Od 1972. piše i objavljuje razne članke o hrvatskoj povijesti, politici i kulturi u iseljeničkim, domovinskim i inozemnim časopisima i novinama. O tim je temama držao predavanja na Sveučilištu u Århusu, na televiziji i u danskome Parlamentu.

Zadnjih četvrt stoljeća zrele životne dobi posvećuje se našoj diplomaciji. Organizirao je hrvatski seminar na međunarodnim konferencijama *Zaklade za mir i sporazumijevanje* u Kopenhagenu (1989.) i Beču (1991.). Godine 1989. učlanjuje se u HDZ, a iduće godine organizira Hrvatsku kulturnu zajednicu u Kopenhagenu, čiji je bio predsjednik. U suglasnosti s predsjednikom RH dr. sc. Franjom Tuđmanom neslužbeni je hrvatski predstavnik u Kraljevini Danskoj (1990. - 1993.). Tijekom Domovinskoga rata bio je opunomoćenik Hrvatskoga Crvenog križa u Danskoj (1992.), kao i počasni konzul RH u Danskoj (1994. -1996.). Veleposlanik je RH u Švedskoj od 1996. do 1999., uz akreditaciju i u Finskoj (1997. -1998.), te u Estoniji, Litvi i Latviji (1997. - 1999.). Ostat će zapamćen i kao uspješan veleposlanik RH u Australiji i Novome Zelandu (1999. - 2005.). Suradnik je Matičinih časopisa Matica i Hrvatskoga iseljeničkog zbornika.

Mladen Ibler otkrio je dio izvornih povijesnih vrela o Frankopanima, istražujući arhive od Senja do Stegeborga, od Krete do Lofota, preko Dubrovnika i Venecije do Jeruzalema – približivši nam čarobnu srednjovjekovnu Skandinaviju i hrvatske kolijevke državnosti na Mediteranu u svojoj posljednjoj knjizi *Ivan VI. Anž Frankopan: U službi nordijskoga kralja*, koja je objavljena u Zagrebu krajem 2014. ■

ENG ***Danish-Croatian anaesthesiologist, prominent Croatian diplomat and prolific publicist Mladen Ibler (Zagreb, 1937 – Holbaek, Denmark, 2017) passed away this summer in his eightieth year.***

Važnost Katoličke crkve u Hrvatskoj za komunističke vlasti

"To je bio državotvorni pokret Katoličke crkve u Hrvatskoj koja je bila jedina nacionalna snaga u Hrvatskoj koja je smjela i mogla slobodno govoriti svojim posebnim metajezikom nakon sloma hrvatskog proljeća"

Darko Hudelist

Tekst/foto: **Hina**

Knjiga "Rim, a ne Beograd", u kojoj autor Darko Hudelist na 800 stranica detaljno analizira ulogu važnosti Katoličke crkve u Hrvatskoj za vrijeme komunističke vlasti Josipa Broza Tita u bivšoj Jugoslaviji, promovirana je 28. kolovoza u Solinu.

Hudelist je istaknuo kako je naslov knjige "Rim, a ne Beograd" zapravo nikad izrečeno geslo i krilatica Katoličke crkve u Hrvatskoj. "Poruka te krilatice je da je glavni grad Hrvata Rim u smislu Vatikana - centar zapadnoga civilizacijskog kruga s kojim su Hrvati u tijesnim vezama trinaest stoljeća, a Beograd je glavni gard Jugoslavije u koju su Hrvati ušli stjecajem povijesnih okolnosti", rekao je Hudelist. Prema njegovim riječima, Rim je "stvarni stožer Hrvata".

Hudelist je istaknuo kako njegova knjiga tematizira nacionalno-politički angažman Katoličke crkve u Hrvatskoj u 20. stoljeću s naglaskom na pokret obilježavanja trinaest stoljeća kršćanstva koji se, prema njegovu mišljenju, održava u dva razdoblja - najprije u vrijeme Alojzija Stepinca, a zatim drugi "glavni dio" u doba Franje Kuharića i Frane Franića između 1975. i 1984. godine. "To je bio državotvorni pokret Katoličke crkve u Hrvatskoj koja je bila jedina nacionalna snaga u Hrvatskoj koja je smjela i mogla slobodno govoriti svojim posebnim metajezikom nakon sloma hrvatskog proljeća", rekao je Hudelist.

Hudelist u ovoj knjizi govori o događajima koji su počeli u Solinu gdje je 1975. godine započeo pokret obilježavanja trinaest stoljeća kršćanstva u Hrvata.

Govoreći o važnosti razdoblja između 1975. i 1984. godine, Hudelist je istaknuo kako je to bilo vrijeme kada se mijenjala struktura svijeta na globalnoj regionalnoj i domaćoj hrvatskoj razini. "Na globalnoj razini tada se odvija informatička revolucija i globalizacija koja ima svoje političke značajke u smislu rušenja bipolarne strukture Europe i svijeta, to jest rušenja komunističkog sustava, u čemu su glavne uloge odigrali Vatikan na čelu s papom Ivanom Pavlom II. i američki establišment na čelu s predsjednikom Jimmyjem Carterom i njegovim savjetnikom Zbigniewom Brzezinskim, koje je naslijedio Ronald Reagan. "To je bilo razdoblje u kojem se trebalo uključiti u to i rješavati domaće probleme na planu osamostaljenja Hrvatske tijekom 70-ih i 80-ih godina, a posebno kada je krenula rušilačka snaga iz Beograda u smislu Miloševićeva velikosrpskog projekta", rekao je Hudelist.

Govoreći o svojoj knjizi, Hudelist je također istaknuo kako je on "obraćenik te se krizmao prošlog ljeta".

Splitsko-dalmatinski župan Blaženko Boban naglasio je kako je knjiga "Rim, a ne Beograd" iznimno važna jer su komunističke vlasti nakon Drugoga svjetskog rata željele odvojiti Katoličku crkvu u Hrvata od Vatikana, odnosno od Rima. "Hvala Katoličkoj crkvi i kardinalima Stepincu i Kuhariću jer da nije bilo njih, danas bi neki drugi, slični Jakovu Blaževiću, pisali knjige o Beogradu, a ne o Rimu", rekao je Boban.

Don Vjekoslav Pavlinović rekao je kako knjiga "Rim, a ne Beograd" pokazuje da je Crkva u Hrvata znala biti mudra i da se nije odrekla svojeg naroda. "Hudelist u ovoj knjizi govori o događajima koji su počeli u Solinu gdje je 1975. godine započeo pokret obilježavanja trinaest stoljeća kršćanstva u Hrvata, a koji su urodili hrvatskom državom 90-ih godina 20. stoljeća", rekao je don Pavlinović. ■

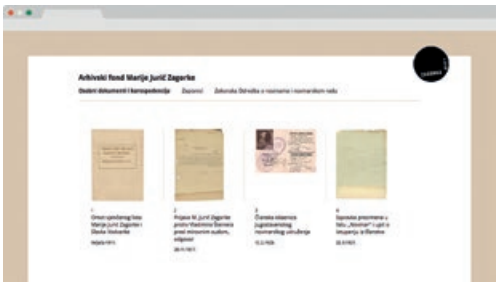
ENG ***In his Rome, Not Belgrade (Rim, a ne Beograd) Darko Hudelist offers a detailed analysis of the role of the Catholic Church during the period of communist rule in the former Yugoslavia. The book was promoted at an event in Solin on the 28th of August.***

Virtualna čitaonica Zagorkinih pisama

Ove godine obilježavamo 60. obljetnicu od smrti Marije Jurić Zagorke. Klikni – *Idem doma* i prelistaj na zaslonu svoga računala ili mobilnoga uređaja svježe digitaliziranu građu o životu i djelu te slavne hrvatske spisateljice. U sklopu projekta *Digitalizacija odabrane građe Marije Jurić Zagorke* stvorena je virtualna zbirka njezinih osobnih pisama (31), zapisnika Hrvatskoga novinarskog društva (34) i Zakonskih odredbi o novinarstvu kao izniman doprinos za Zagorkinu bibliografiju i biografiju s naglaskom na njezin prinos na polju socijalnih i radnih prava novinara za koje se svojim članstvom, kao jedna od suosnivačica Hrvatskoga novinarskog društva, zalagala. Projekt su realizirali Centar za ženske studije i HND. Hrvatska novinarka i književnica M. J. Zagorka osoba je od goleme važnosti za žensku povijest, a građa koja prati njezin život odražava bitan doprinos našoj kulturi, poticajnoj za analizu rađanja moderne popularne kulture usmjerene ženama kao primarnoj publici - u kojoj je Zagorka našla načine za popularizaciju emancipacijskih i feminističkih ideja koje su utjecale na tu ciljanu publiku i pridonijele modernizacijskim promjenama u položaju žena u prvoj polovici 20. st. Tako je ova zaštićena građa spašena od propadanja te će omogućiti mrežnom dostupnošću nastavak istraživačkih i obrazovnih aktivnosti u domaćoj i međunarodnoj javnosti. Poslužit će također popularizaciji Zagorkina stvaralaštva i ženske povijesti kao zanemarenoga udjela u kulturi Hrvatske. Zanimljivo, novinarsku karijeru u prošlom stoljeću feminističke provenijencije ostvarila je u hispanističkome svijetu čileanska Hrvatica Lenka Franolić, čije ime nosi tamošnja nagrada za životno djelo novinarki.

Digitalizacija građe o Mariji Jurić Zagorki

Tekst: **Vesna Kukavica**

Arhivski fond Marije Jurić Zagorke nalazi se na mrežnoj stranici Memorijalnoga stana Marije Jurić Zagorke: www.zagorka.net. Digitalizirano i obrađeno gradivo, uz popis dokumenata i zapisnika na hrvatskome i engleskome jeziku, dostupan je od ovoga ljeta. Njezin je životni i stvaralački put bio težak, nerijetko su na njemu stajale prijetnje i ucjene, ali Zagorka je uvijek pronalazila način da borbom i aktivizmom pridonese dobrobiti društva i to u jednakoj mjeri za vrijeme Austro-Ugarske Monarhije, Nezavisne Države Hrvatske i dviju Jugoslavija. Okružena pokušajima da je se zastraši – nikada sigurna, uvijek na rubu egzistencije i političke (ne)prihvaćenosti – Marija Jurić Zagorka hrabro je zapisivala žensku povijest koja joj je poslužila kao alat za borbu za ženska prava i ravnopravnost spolova. Njezin najčitaniji roman, *Grička vještica*, povijesni je roman koji opisuje progon vještica i prikazuje posljednje dane zakona o spaljivanju vještica u Hrvatskoj. Prema riječima slavnoga biskupa J. J. Strossmayera, koji ju je potaknuo da napiše ovaj povijesni roman: "Postoji u historiji jedna strašna epoha koja je ženu postavila ispod svake divlje životinje. To je doba Malleus Malifacaruma. Ta je nauka žigosala zdravu i učenjačku pamet najnižim praznovjerjem prema ženi. Da je žena imala bilo kakvo pravo na javni život, ne bi se taj zakon mogao ni provesti, a kamoli dogoditi da on kroz vjekove krvavo uništava ženske živote. To historijsko razdoblje moglo bi pružiti našoj Zagorki mogućnost da, unatoč opće indolencije za ženska prava, probudi ponos uvrijeđene žene. Čitajući te nečovječnosti i nepravde prema ženama, probudile bi žene u sebi uspa-

vani otpor i to bi izazvalo burni prosvjed te bi imalo velikog upliva na osviještenje svih duhova oko nas, da je žena ravnopravno ljudsko biće."

Novinarka i književnica Marija Jurić Zagorka (Negovec kraj Vrbovca, 2. III. 1873. – Zagreb, 30. XI. 1957.) ostvarila je golem opus, a podsjetimo se zajedno da u trećem nastavku romanesknog ciklusa *Gričke vještice* pripovijeda priču o kontesi Neri koja se bori protiv spaljivanja žena pod optužbom da su vještice. Njezini romani, prevođeni na mnoge jezike, imali su veliku ulogu u održavanju kontinuiteta hrvatskoga povijesnog romana. Premda je njezino stvaralaštvo razmjerno rano počeo pratiti kvalifikativ najčitanije hrvatske književnice, sve do oživljavanja teorijskoga zanimanja za proučavanje trivijalne književnosti ono nije bilo predmet ozbiljnijega zanimanja književnih znanstvenika. Tek početkom 21. stoljeća, točnije 2004., započet je projekt izdavanja njezinih sabranih djela, a 2007. Centar za ženske studije pokrenuo je Dane Marije Jurić Zagorke. Klikni – Idem doma! ■

Invitation to a Colloquium and Literary Symposium on Feminism and the Culture of Fear

The archival fund of the work of Marija Jurić Zagorka is found on the Internet site of the Marija Jurić Zagorka Memorial Flat at www.zagorka.net. The digitised and analysed material, with a list of documents and records in Croatian and English is available as of this summer. We invite you to a colloquium and literary symposium, open for international participation, on Feminism and the Culture of Fear, to be held in the frame of the 11th Days of Marija Jurić Zagorka on the 24th and 25th of November 2017 in Zagreb at the premises of the Marija Jurić Zagorka Memorial Flat at the address No. 8 Dolac. This year, as in earlier years, the event organisers (the superintendents of the Marija Jurić Zagorka Memorial Flat) will continue their comprehensive research of the writer's life and oeuvre, gender-related topics, focusing this autumn on Feminism and the Culture of Fear – a topic inspired by current societal, cultural, political and economic circumstances. The following link has been provided by the event organisers for participant applications: http://zagorka.net/wp-content/uploads/2017/08/DANI-MJZ-2017_poziv-1.pdf

The culture of fear would not garner so much success had it failed to so robustly implant itself into the currently predominant cultural climate. Fear, namely, is not created by politicians alone – civil society, journalists, physicians, media experts and others also play their part. This policy draws on the discourse concerning vulnerable groups – whether this pertains to children, the elderly, the impoverished, the handicapped or to women. The recommendation is to act out of courage and not from fear – the courage to think differently, speak out louder and directly question the systems we know to be unjust. That these are also the general themes of Zagorka's biography and her novels is broadly acknowledged. Several political regimes held sway in the course of her life; she was witness to or the victim of family violence, political persecution and censorship and was undeservingly ignored in places at which she should have been discussed stridently. She wrote and struggled courageously and loudly for women's rights, social rights and national liberation and lent a voice to the most impoverished. Click – I'm Going Home!

Hrvatski pjesnici u iseljeništvu i članovi KLD "REŠETARI"

KLD "Rešetari" objavljuje Natječaj za **XXI. zbornik** pjesama hrvatskih pjesnika koji žive u iseljeništvu i članova Književne sekcije «2 9 2» KLD "Rešetari" iz Rešetara.

Svaki pjesnik sudjeluje s **trima** pjesmama. Pjesme trebaju biti pisane standardnim hrvatskim književnim jezikom ili dijalektom hrvatskoga jezika kojim se govori u kraju gdje živi pjesnik. **Pisati na računalu te dostaviti na e-mail adresu ili pisaćim strojem na papiru A4 formata** (jedna pjesma – jedna stranica) **na adresu Društva.**

Broj objavljenih pjesama u zbirci ovisi isključivo o kvaliteti dostavljenih pjesama. Radovi koji svojom kvalitetom ne zadovolje postavljeni kriterij, neće biti objavljeni. Radovi prispjeli na natječaj neće biti vraćeni. Uz pjesme svaki autor treba poslati svoj kratki životopis do šest rečenica (datum i mjesto rođenja, stručna sprema, posao koji sada radi, gdje i kada su mu objavljeni radovi te adresa stanovanja).

Svoje radove slati na adresu:
KLD "REŠETARI"
Vladimira Nazora 30
REŠETARI
35400 NOVA GRADIŠKA
HRVATSKA

ROK: **1. siječnja (januara) 2018.**

Predstavljanje knjige i XXI. rešetarački susret pjesnika:
22. rujna (septembra) 2018. (subota)

Generalni pokrovitelj je predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar-Kitarović a pokrovitelji su Zbornika pjesama Hrvatska matica iseljenika Zagreb i Brodsko-posavska županija Slavonski Brod, a supokrovitelj Poglavarstvo Općine Rešetari.

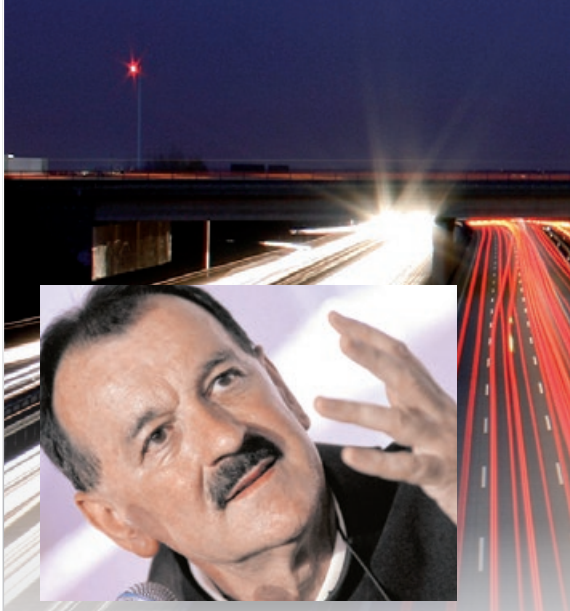
Izdavač: KLD "Rešetari" Rešetari.
Urednik Zbornika pjesama: Ivan De Villa.
Izbor će radova izvršiti:
mr.sc. Ivan Slišurić, prof. književnik, Nova Gradiška,
dr.sc. Stipan Blažetin, prof. književnik, Pečuh,
mr.sc. Đuro Vidmarović, književnik, Zagreb.

Ujedno koristim prigodu da vas zamolim da ovo pismo proslijedite i Hrvatskim kulturno umjetničkim društvima u dijaspori, prijateljima Hrvatske i hrvatskoga jezika s kojima imate uspješnu suradnju, a koji stvaraju na hrvatskom jeziku (standardnom hrvatskom jeziku ili njihovu dijalektu).

U očekivanju vaših radova te dobre i uspješne suradnje u realizaciji kulturno-umjetničkih programa srdačno vas pozdravljamo.

Rešetari, 29.4.2017. "Rešetarački susret pjesnika"

Faks broj: **00 385 35 333 111**
Telefon**:** ++ 385 (0) 98 16 75 765
Ivan De Villa
E-mail: devillaivan@gmail.com

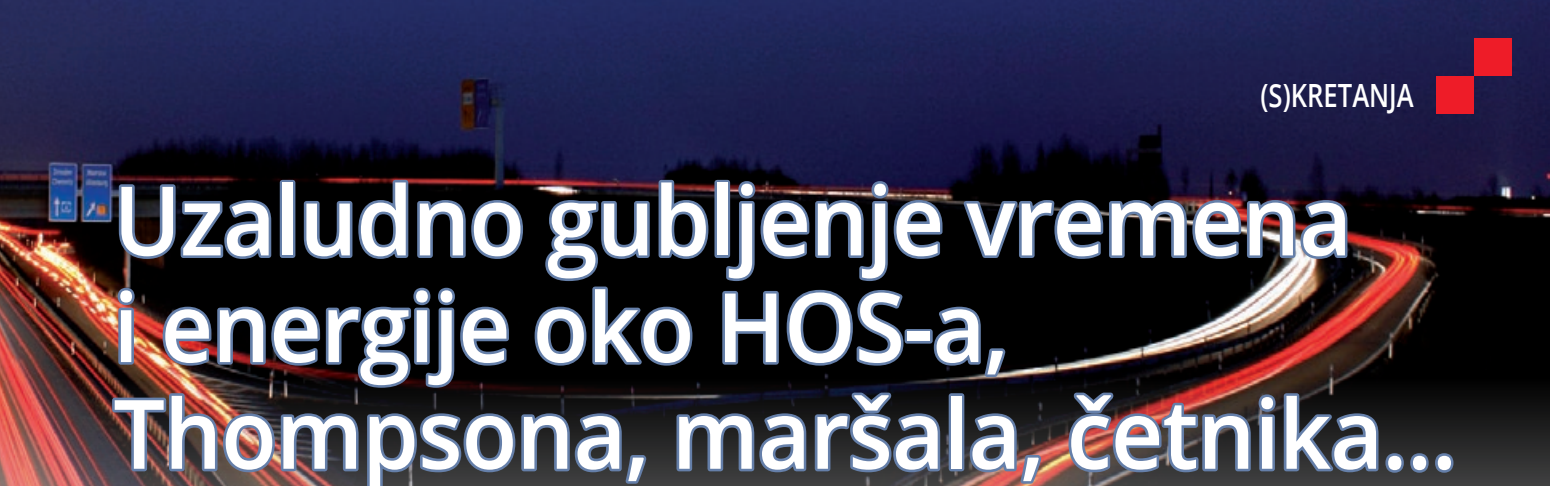

Piše: **dr. fra Šimun Šito Ćorić, Švicarska**
(sito.coric@gmx.net)

Odavno u javnosti nije toliko govoreno o podjelama u hrvatskom društvu kao ovih posljednjih mjeseci. Međutim, nema tu podjela i dijeljenja, nego se na scenu guraju tek neke manje skupine koje se tvrdokorno drže pogubnih ideologija i političkih stajališta iz propale prošlosti. To se u najvećoj mjeri odnosi na komunističko-partizanske i četničke idejne nasljednike, koji se pokrivaju prozirnim plaštem borbe protiv izmišljenog ustaštva naših dana. Činjenica je da u RH već više od sedamdeset godina nismo vidjeli ni najmanju ustašku trojku dok sve to vrijeme tu pokraj nas stalno marširaju partizanske i četničke horde. Gledamo ih prošlih dana na Trgu žrtava fašizma u Zagrebu čak i sa sovjetskom zastavom srpa i čekića, kao i ona redovita zborna pretvaranja četničkih zločina u "antifašističke ustanke", čak uredno prenošene i na HRT-u. A, kako nedavno reče jedan naš proročki pronicavi pisac, to je najbolji znak da u Hrvatskoj nema ni jednoga jedinoga "ljutog ustaše" kakvog su ga desetljećima narodu u svijest utjeravali jer da ima ijedan takav navedeni, ni srp ni čekić ni četnička kokarda ne bi se tamo ni minute zgrijali!

IZUMIRUĆA VRSTA

Većinom iz tih navedenih grupacija regrutiraju se duhovni rođaci sjevernokorejskoga tiranina, koji još uvijek časte i brane jednoga od desetak najvećih

Uzaludno gubljenje vremena i energije oko HOS-a, Thompsona, maršala, četnika...

Činjenica je da u RH već više od sedamdeset godina nismo vidjeli ni najmanju ustašku trojku dok sve to vrijeme tu pokraj nas stalno marširaju partizanske i četničke horde

svjetskih diktatora i krvnika 20. stoljeća, oni koji nikako da prežale onu nasilnu državu i prihvate kao svoju samostalnu RH, oni koji stvaraju i/ili podržavaju falsifikate i stravične laži o Jasenovcu, oni koji bi uvodili velikosrpsku ili neku drugu tuđinsku hegemoniju i komandu u našoj zemlji, oni koji bi nam brijali brkove zato što ih je Hitler nosio ili zabranjivali staru kunu i ohrabrujuće pozdrave zato što se i Pavelić njima u ratu služio, oni koji iz zavisti i mržnje onemogućavaju najvećem hrvatskom estradnom pjevaču da pjeva o požrtvovnom domoljublju, ljubavi i općeljudskim i vjerskim vrijednostima, a masama koje uživaju u tim pjesmama zabranjuju da idu na njegove koncerte. Ali uzalud je trud toj povijesno naplavljenoj i sada izumirućoj vrsti u RH, iako joj se treba oprijeti i pospješiti taj prirodni proces odlaska bez obzira na to što su te grupacije u javnosti često potencirane zbog sitnih političkih interesa i medijske im subraće.

Predugo smo čekali da u Zagrebu padne ulica diktatora Maršala. Dobro je što se sada okuražuju i drugi po Hrvatskoj da učine isto. Jedino će za to trebati Istri malo više vremena nego drugima. Svi koji se tome opiru morat će se sjetiti da se Europski dan sjećanja na žrtve totalitarnih i autoritarnih režima obilježava kao spomen na 23. kolovoza 1939. kad su nacistička Njemačka i komunistički Sovjetski Savez, u "bratskom zajedništvu" s jugoslavenskim komunistima, potpisali mirovni Sporazum Molotov-Ribbentrop i međusobno podijelili interesne sfere u Europi. I to pokazuje da su nacizam i komunizam u svome planu i ostvarenju nasilja bili isti, samo što komunizam ni danas nije posvuda nestao i što je na ovome planetu učinio puno više zla od nacizma.

THOMPSONU SAMO DIŽU CIJENU

Pod pozdravom "Za dom spremni" prepoznajemo mnogobrojne mladiće i branitelje, na poseban način one iz HOS-a, koji su pod tim znakom davali svoju krv boreći se za slobodu naše domovine. Na žalost, u medijima se zanemaruje koje je značenje taj pozdrav imao u nama tako bliskom kontekstu Domovinskoga rata, stvaranja i obrane hrvatske države. Mislim da se ozloglašavajući ga time vrijeđa i baca ljaga na sve one koji su iskreno stali u obranu domovine. Kad su naši ratnici 1991. s tim pokličem odlazili braniti domovinu, nikome nije smetao, a njegova legitimnost uredno je potvrđena službenom registracijom u grbu HOS-a. E, ne može se sada falsificirati povijest i reći da nam je taj poklič bio prihvatljiv u Domovinskome ratu, ali ga danas nećemo priznati ni kao dio jedne pjesme ni jednoga grba. To bi bilo čisto licemjerstvo i javna sablazan! Naravno, kad bi ga netko izravno koristio kao simbol ustaštva, onda bi svakako bio društveno neprimjeren.

Pod pozdravom "Za dom spremni" prepoznajemo mnogobrojne mladiće i branitelje, na poseban način one iz HOS-a, koji su pod tim znakom davali svoju krv boreći se za slobodu naše domovine.

Dobro se zna da je pjesma "Bojna Čavoglave" nastala u Domovinskome ratu i da je davala snagu braniteljima, kao i to da pjesme jedinstvenoga fenomena Marka Perkovića imaju već više desetljeća posebno značenje hrvatskim masama, mladima posebno. Ni u toj pjesmi poklič "Za dom spremni" nema veze s ustaštvom, osim za one koji ga kao takvog fabriciraju. On je stari hrvatski pozdrav i bit će to poslovična hrvatska glupost ako ga se pokuša zabraniti zbog toga što je upotrebljavan i u ratu za vrijeme ustaških dana. Kao nekada i "Ustani bane": njega nikakav zakon ni kazne neće moći izbiti iz narodnog optjecaja, a on će se na ovaj ili onaj način s vremenom prestati problematizirati. A zapjenjeni neprijateljski odnosi prema neuništivome kreativnom umjetniku Thompsonu samo mu dižu cijenu i privlače nas njemu još više.

Mislim da je u hrvatskom društvu golema poplava neprijateljskih riječi o spominjanim pitanjima, da je preveliko bavljenje njima u većini gubljenje vremena i energije, a trebamo se što prije usredotočiti na glavna egzistencijalna pitanja. Još samo da je to dokazati onim još uvijek brojnim medijskim hijenama u našoj zemlji koje najviše zanima ona "masna kobasa" iz Kranjčevićeva "Gospodskog Kastora"! ■

Brojke koje puno govore

Za Holjevčeva gradonačelnikovanja Zagreb je učinio fascinantan iskorak – prešao je Savu i proširio se na ravnicu južno od nje. Bilo je to izravno povezano s odlukom o preseljenju *Zagrebačkog velesajma*

Većeslav Holjevac (Karlovac, 22.8.1917. – Zagreb, 11.7.1970.)

Tekst: **Vesna Kukavica**
Foto: **Arhiva HMI-ja**

Stota obljetnica rođenja zagrebačkoga gradonačelnika Većeslava Holjevca, koji je vodio glavni hrvatski grad od 1952. do 1963. godine, svečano je obilježena u Gradskoj skupštini Zagreba na njegov rođendan 22. VIII. 2017. O Holjevčevu životu i djelu, u nazočnosti njegove obitelji i gradskih zastupnika, govorili su izaslanik premijera RH Andreja Plenkovića i predsjednik zagrebačke Skupštine Andrija Mikulić, gradonačelnik Milan Bandić i povjesničar Josip Mihaljević.

Gradonačelnik Zagreba Bandić istaknuo je, pak, kako je Holjevac svojim djelom, vizijom i radom postao neraskidivi dio identiteta Zagreba i ušao u povijest kao jedan od hrvatskih velikana. Bio je "gorostas od čovjeka", zaslužan za urbanizaciju Zagreba, pisac, ali i čovjek koji je radio na povezivanju iseljene i domovinske Hrvatske, naglasio je Bandić. Godine 1994. podignut mu je spomenik, rad kipara Z. Gračana, čijom monumentalnošću se nametnuo kao jedan od najvažnijih umjetničko-urbanističkih simbola Grada Zagreba, smješten na raskrižju Slavonske avenije i avenije koja nosi njegovo ime - točno na mjestu odakle prelijepa Ulica Hrvatske bratske zajednice vodi do zgrade Matice iseljenika u središtu glavnoga grada Hrvatske, čiji je bio čelnik prije likvidacije iz javnoga života.

'NACIONALISTIČKA ZASTRANJIVANJA'

Sažeto, zagrebački gradonačelnik, političar i pisac Većeslav Holjevac rođen je 22. VIII. 1917. u Karlovcu, a umro u 53. godini života u Zagrebu 11. VII. 1970. Zapažena su mu djela *Hrvati izvan domovine* (1967.) i posthumno objavljeni *Zapisi iz rodnoga grada* (1972.). Narodnim herojem proglašen je 1951., a kao inovativan nositelj društvenih promjena u osvit *Hrvatskog proljeća* vlast ga je marginalizirala s procjenom "nacionalističkog zastranjivanja". Uskrativši mu slobodu stvaralaštva, uskraćeno mu je i pravo na slobodan život pa se ugasio u naponu životne snage – ostavivši svoju ožalošćenu obitelj i četvero djece. Bile su to godine kada je demokratski Zapad već čitao Solženjicina i Kunderinu *Šalu*, a u Matici iseljenika kao članovi Izvršnog odbora djelovali su intelektualci poput Ive Frangeša, Miroslava Krleže, Franje Tuđmana ili, pak, utemeljitelja Instituta za migracije i narodnosti Zvonimira Komarice.

Za Holjevčeva gradonačelnikovanja Zagreb je učinio fascinantan iskorak u svojoj novijoj povijesti – prešao je Savu i proširio se na ravnicu južno od nje. Bilo je to izravno povezano s odlukom o preseljenju *Zagrebačkog velesajma* na njegovu današnju lokaciju, za što se svojim autoritetom založio sam Veco. Godine 1955. naredio je cjelokupnoj zagrebačkoj transportnoj, građevinarskoj i industrijskoj operativi, bez obzira na petogodišnji plan, kao prioritetnu zadaću dovršenje *Zagrebačkog velesajma* do jeseni 1956. Za njegova mandata Zagreb dobiva novu gradsku vijećnicu, drugi suvremeni most preko Save, mnogobrojne prometnice, izgrađen je novi dio Trnja, nova zgrada Filozofskoga fakulteta, započeta gradnja Elektrotehničkoga i Strojarskoga fakulteta, sagrađeno više domova zdravlja, započeta gradnja sljemenske žičare, otvoreni su pogoni Organsko-kemijske industrije, "Nikole Tesle" i "Radnika" te je industrija premještena iz stare jezgre grada u njegovu širu okolicu. Sagrađena je Koncertna dvorana

Uskrativši mu slobodu stvaralaštva, uskraćeno mu je i pravo na slobodan život pa se ugasio u naponu životne snage – ostavivši svoju ožalošćenu obitelj i četvero djece.

Naslovnica čuvene Holjevčeve knjige "Hrvati izvan domovine"

Lisinski i uz nju Dom iseljenika, koji je svečano otvoren 1964.

Od 1964. do 1968. Holjevac kao predsjednik Matice iseljenika Hrvatske razvija modernu djelatnost u povezivanju domovinske i iseljene Hrvatske, objavivši monografiju *Hrvati izvan domovine*. Ta monografija analizira statistiku ukupnog iseljavanja iz Jugoslavije odnosno Hrvatske od 15. do prve polovice 20. stoljeća pa su "brojke koje puno govore" prvi put istaknule podatak o četvrtini Hrvata koji žive izvan domovine. Holjevac utvrđuje (1967.): "Za mali hrvatski narod to je nesumnjivo politički, ekonomski i demografski problem prvog reda."

'PROBLEM PRVOG REDA'

Te je godine, da ispita njegovo djelovanje, na VII. plenumu CK SKH formirana komisija, koja mu je u svojem izvještaju predbacila određene "prenaglašenosti u smislu hrvatskog nacionalizma", tolerantniji odnos prema *Deklaraciji o položaju i nazivu hrvatskoga književnog jezika* (1967.), "kroatizaciju" tekstova u *Matici* i *Iseljeničkome kalendaru* te blaže ocjene nekih emigrantskih organizacija u raspravama u Matici iseljenika kao što su Hrvatska akademija Amerike, Američko-hrvatski akademski klub i Hrvatska bratska zajednica. Treba znati da je riječ, današnjim rječnikom rečeno, o najmnogoljudnijim nevladinim organizacijama demokratskoga Zapada koje su okupljale istaknute hrvatske intelektualce u egzilu i osiguravajućem društvu anglofonog svijeta - koji je do tada na sjevernoameričkom kontinentu već udomaćio sva tri europska migrantska vala željna slobode i kruha s milijunskim bilancama modernih planetarnih migracija 20. stoljeća. Isključen je iz Saveza komunista i bio prisiljen povući se iz javnoga života.

NAJPRODUKTIVNIJI MATIČIN PREDSJEDNIK

Prigodom 50. obljetnice izlaženja te nulte znanstvene knjige o *Hrvatima izvan domovine* autora Holjevca, istaknutoga Matičina predsjednika, bio je priređen u HMI-ju bogat program posvećen svijetu iseljeničke literature za ovogodišnji *Dan hrvatske knjige*.

Zaključno, političar i pisac Većeslav Holjevac najproduktivniji je Matičin predsjednik. Usto, na početku Holjevčeva mandata nisu postojale diplomatske veze između Titove Jugoslavije i Svete Stolice pa je službena komunikacija s mnogobrojnim sedamdesetljetnim hrvatskim katoličkim župama u prekooceanskim zemljama te novima (njih 26) u Zapadnoj Europi - počela tek 1967. i to preko kardinala Šepera i prvoga ravnatelja Inozemne pastve dr. V. Vincea. Holjevcu se ne može predbaciti da je podržavao bezbožni socijalistički Titov raj budući da je s iskrenom empatijom hrvatskoga komunista govorio i vjerodostojno pisao o iseljenicima i našim radnicima na privremenome radu na kapitalističkome Zapadu, a čije su mu iseljeničke doznake razvijale pasivne hrvatske krajeve i donosile lokalnim težačkim obiteljima duž cijele jadranske obale, Istre, Dalmatinske zagore i Like - vijesti o slobodi kretanja ljudi i robe te ljudskim pravima i slobodama, uključujući i slobodu vjere. ■

ENG ***The 100th anniversary of the birth of Većeslav Holjevac celebrated the achievements of this legendary mayor of Zagreb and the most productive ever head of the Croatian Heritage Foundation. Holjevac was born in Karlovac on the 22nd of August 1917 and passed away in Zagreb on the 11th of July 1970 in his 53rd year.***

IN MEMORIAM

U Münchenu preminuo skladatelj Nikola Glassl

U Münchenu je 21. lipnja preminuo u 98. godini života hrvatski skladatelj Nikola Glassl. Rođen je u Budimpešti 26. ožujka 1920. godine. Započinje opće i glazbeno školovanje u Osijeku. Godine 1934. seli se u Zagreb, nastavlja glazbeno školovanje u Glazbenoj školi Beethoven, gdje kod Antonija Janigra uči kontrabas, a dirigiranje kod Borisa Papandopula. Godine 1940. upisuje se na zagrebačku Muzičku akademiju gdje kod Mila Cipre i Krste Odaka sluša predavanja iz kompozicije, kod Frana Lhotke harmoniju, kod Antonija Janigra komornu glazbu, a kod Božidara Kunca sviranje partitura. Godine 1944. polazi majstorski tečaj iz kompozicije u Salzburgu kod Josepha Marxa. Godine 1949. od Mladena Stahuljaka preuzima dirigentsko vodstvo Kulturno-umjetničkog društva Joža Gmajnić. Godine 1951. ponovno upisuje kompoziciju na Muzičkoj akademiji u Zagrebu, ovog puta kod Stjepana Šuleka kao jedan iz prve generacije Šulekovih studenata kompozicije. Diplomirao je 1957. godine. Godine 1958. je pijanist i asistent Milana Horvata u Zagrebačkoj filharmoniji, do 1964. radi kao korepetitor, kraće vrijeme i kao zborovođa, u operi HNK u Zagrebu. Godine 1963./64. na Muzičkoj akademiji u Zagrebu predaje sviranje partitura. Godine 1964. seli se u München gdje od 1965. radi kao suradnik-pijanist u Simfonijskome orkestru Bavarskoga radija. Intenzivno se bavio i komornom glazbom, snimajući za radio s mnogim vrhunskim glazbenicima.

Nikola Glassl u Hrvatskoj nije zaboravljen, osobito nakon njezina osamostaljenja. U povodu skladateljeva 85. rođendana Hrvatsko društvo skladatelja organiziralo je u sklopu koncerta održanog 2005. izvedbe njegovih djela. Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti dodijelila je Nikoli Glasslu 2006. nagradu za područje glazbene umjetnosti za djelo *Sinfonietta drammatica* za gudački orkestar i cjelokupni umjetnički rad. Nadalje, Gudački kvartet Rucner na koncertu održanom 2006. u Hrvatskome glazbenom zavodu praizveo je njegov *Klavirski kvintet*.

G2 MEETING SECOND GENERATION .3

Hrvatska, puna poslovnih potencijala

06. - 08. studenog 2017.

Kongresni centar
Forum Zagreb

program 2017.

- **Demografija je pitanje svih pitanja**
- **Who's who in G2 -** Razmjena vizitki i predstavljanje svakog sudionika
- **Starting up with CRONNECT! -** Pitch sesija s 10 hrvatskih start-upova

- **Panel diskusija #1:** Kako privući investitore iz hrvatske dijaspore i zastupati njihove interese
- **Panel diskusija #2:** Kako promovirati hrvatske proizvode iz cijelog svijeta u cijelom svijetu
- **Panel diskusija #3:** Lopta i kravata - savršena poslovna kombinacija (ili kako vrhunski sportaši planetarne slave mogu pomoći razvoju hrvatskoga gospodarstva)
- **Panel diskusija #4:** Zeleno kao novo zlato (ili kako se Hrvatska može ponositi i čistom nezagađenom zemljom, ekološkom proizvodnjom i zdravim proizvodima)
- **Panel diskusija #5:** Krv, suze i znoj - u industriji je spas (ili koje je trenutno stanje domaće industrije, što se proizvodi, na čemu se temelji hrvatska industrija i koji su novi poslovni modeli)

- **Open Hour:** Pitanja i odgovori, Vlada i dijaspora
- **Takvi su Hrvati!**
- **Poslovni izlet** u Osijek i Vukovar

Deset godina ljetovanja s don Damirom

Vesela katolička mladež zajedno s don Damirom (drugi s desne strane)

Na zajednički odmor u Postirama studenti su prvi put došli 2008. s don Damirom Stojićem, studentskim kapelanom grada Zagreba, koji je rođen u Kanadi kao najmlađi sin hrvatskih iseljenika iz Hercegovine

Tekst: **Mihaela Macukić**

More, plaža, druženje, odmor, molitva - to su osnovne riječi kojima bi se mogla opisati atmosfera studentskog ljetovanja u Postirama, malome mjestu na sjeveru otoka Brača. Tu se već godinama okupljaju studenti iz Zagreba te drugih mjesta iz Hrvatske i dijaspore kako bi se zajedno odmorili, produbili svoj odnos s Bogom i sklapali nova prijateljstva. No, ipak je ljetovanje ove godine bilo posebnije jer je ovo deseta godina kako svećenik salezijanac, don Damir Stojić, zajedno sa svojim animatorima okuplja mlade ljude u Postirama – dakle, riječ je o jubilarnoj godini poznatoga studenskog ljetovanja.

Na zajednički odmor u Postirama studenti su prvi put došli 2008. s don Damirom, koji je rođen u Kanadi kao najmlađi sin hrvatskih iseljenika iz Hercegovine. Zaređen je 2000. godine za svećenika u Zagrebu i sedam godina kasnije imenovan je studentskim kapelanom grada Zagreba. Već u prvoj godini svoje službe počinje okupljati mnogobrojne mlade na vjeronaucima i svetim misama u svojoj župi, crkvi svete Mati Slobode na Jarunu. Kamp je tijekom godina postao jako popularan te je broj sudionika brzo rastao.

Tipičan dan u kampu počinje doručkom, a odmah nakon toga slijedi radionica. U malim grupama studenti razmatraju izabran odlomak iz Evanđelja, na temelju čega razmjenjuju svoja iskustva o Bogu i vjeri u svakidašnjici. Također diskutiraju o određenim vjerskim ili drugim društveno relevantnim pitanjima. Duhovni program nastavlja se popodne misom i molitvom krunice, a završava na večer klanjanjem. Tada na red stupaju kupanje, igranje picigina, stolnoga tenisa te feštanje uz roštilj i glazbu. Nema predaha. Osim rekreacijskog i duhovnog programa, također postoje obveze. Sudionici moraju pomagati u čišćenju kuće, posluživanju hrane i pranju suđa.

Misa u najljepšoj crkvi svijeta - prirodi

Dobar glas daleko se čuje - tom poslovicom mogla bi se objasniti popularnost kampa. Taj glas sve se više čuje čak izvan granica Hrvatske. Broj sudionika iz dijaspore raste. U razgovoru s mladim Hrvatima izvan domovine saznajem da su don Damirove duhovne obnove u njihovim misijama ključan faktor. Na tim događajima kratko spomene kamp, mladi su odmah oduševljeni i odluče doći u Postire. Glavni poticaj im je produbljenje vjere, a i sklapanje prijateljstava u domovini.

"Očito je većini mladih bitan kontakt s ljudima svojih korijena", kaže Luka, student rođen u Wuppertalu, na zapadu Njemačke. Da su ti ciljevi ostvareni potvrđuje Katarina, koja je kao Luka aktivna u misijskome životu zajednice u Wuppertalu: "Moja su se očekivanja ispunila i više nego što sam mislila jer sam duhovno jako napredovala. Stvorila su se prijateljstva za cijeli život." Slažu se da je jako bitno da mladi iz dijaspore nastoje dolaziti u ovakve kampove kako bi se povezali s kvalitetnim ljudima u svojoj domovini te zajedno radili za bolju budućnost Hrvatske. ■

ENG ***The tenth jubilee Catholic student camp led by Don Damir Stojić, the student chaplain for the city of Zagreb, was staged in the village of Postira on the island of Brač. Joining youth from the homeland were ethnic Croatians from the diaspora communities.***

Svestrana Mary ponosi se svojim roditeljima i hrvatskim naslijeđem

"Prolazila sam ovim dijelom Zagreba i zapazila poznatu zgradu i jednostavno ušla da osvježim uspomene. Bila sam ovdje 1990. kad sam pohađala Sveučilišnu školu hrvatskoga jezika i kulture"

Mary Valentich u uredništvu Matice

Tekst: **Hrvoje Salopek**
Foto: **Privatni album; H. Salopek**

Nenajavljeno je našu redakciju posjetila Mary Valentich iz Kanade, vedra i vitalna starija gospođa posve sijede kratke kose. "Prolazila sam ovim dijelom Zagreba i zapazila poznatu zgradu i jednostavno ušla da osvježim uspomene. Bila sam ovdje 1990. kad sam pohađala Sveučilišnu školu hrvatskoga jezika i kulture", kaže prilikom pozdravljanja i dodaje kako se trenutno nalazi na proputovanju Europom tijekom kojeg će desetak dana provesti u Hrvatskoj. Već nakon kratkoga razgovora uočavam kako je riječ o vrlo zanimljivoj kanadskoj Hrvatici koja baštini podjednako zanimljivu iseljeničku priču svojih roditelja. Kao naručena sugovornica za našu Maticu...

ŠIFKARTA ZA KANADU

Pristupačna i jednostavna Mary Valentich ne hvali se svojom sjajnom profesionalnom karijerom jedne od vodećih stručnjakinja socijalnoga rada u Kanadi, time što je nagrađivana profesorica Fakulteta za socijalni rad Sveučilišta Calgary, autorica mnogobrojnih znanstvenih radova, posebice na temu rodnih odnosa i ravnopravnosti, ljudske seksualnosti, nasilja na ženama... Bez obzira na svoje 70-e, što prema njezinu izgledu nitko ne bi mogao zaključiti, i dalje je vrlo aktivna u struci i na fakultetu. Nakon smrti životnoga partnera Jamesa Griptona (1921. - 2005.), također istaknutoga kanadskog profesora socijalnoga rada, i nakon smanjenja radnih obveza svestrana Mary mogla se više posvetiti svome hrvatskom naslijeđu i podrijetlu. Aktivna je folklorašica u grupi 'Kardinal Stepinac' koja djeluje u sklopu *Croatian Heritage Society* u Calgaryju. Uz folklor, u slobodno vrijeme rado putuje i bavi se sportom – tenisom, skijanjem, jahanjem... U multikulturnoj Kanadi ponosno ističe svoje hrvatske korijene, staru domovinu i tamošnje rođake s kojima njeguje prisne odnose.

"Moj otac Tomo Valentich rođen je 1902. u Slunjskoj Selnici, u župi Skakavac nedaleko od Karlovca", ovako započinje Mary iseljeničku priču svojih roditelja. Stanovnici toga tipičnoga iseljeničkoga pokupskog kraja iseljavali su se do izbijanja 1. svjetskog rata ponajviše u SAD, a nakon rata, kad je SAD praktički zatvorio svoje granice, počeli su tražiti alternativne useljeničke države te je Kanada u tom pogledu bila jedna od najprimamljivijih destinacija. Tako je i Maryn otac Tomo, posudivši od prijatelja novac za šifkartu, otputovao 1925. u nepoznatu i daleku Kanadu. No, svjetska gospodarska kriza tih je godina zahvatila i Kanadu tako da se sve teže mogao pronaći posao. "Otac je s nekoliko svojih prijatelja lutao vla-

Vjenčanje Tome i Kate (Cooksville, 1939.)

Obitelj Valentich s hrvatskim podstanarima ispred svog *boarding housea*, (Cooksville, 1942.)

"Valentichi iz Pittsburgha su među američkim Hrvatima vrlo poznati kao vrsni proizvođači tamburica. Vjerojatno ste čuli za njih?"

kom, na crno u teretnim vagonima, od jednog mjesta do drugog u potrazi za poslom. Negdje su ostajali dulje, negdje kraće, ovisno o prilikama. Prešli su na tisuće kilometara sve do Alberte na zapadu Kanade. Pričao je kako su se nerijetko borili za puko preživljavanje. Bili su sretni kad bi im neki seljak za njihov cjelodnevni rad dao par krumpira i smještaj u staji."

Takvo dugo i naporno seljakanje okončao je sredinom 1930-ih kad je uspio naći, kao i mnogi drugi Hrvati, stalni posao u ciglani u selu Cooksvilleu (danas dio Mississauge) pokraj Toronta. "Otac je stanovao kod poznate hrvatske obitelji Trdak koja je posjedovala trgovinu s odjećom u središtu mjesta. Povremeno je posjećivao Pittsburgh gdje

Tomo i Kata u svom povrtnjaku pri vađenju krumpira, (Burlington, 1958.)

je radio njegov otac Mate i stric mu Marko. Markovi potomci Valentichi su među američkim Hrvatima vrlo poznati kao vrsni proizvođači tamburica. Vjerojatno ste čuli za njih?"

DOGOVORENI BRAK S KATOM

Budući da su takve zajednice doseljenih radnika bile sastavljene uglavnom od muškaraca, kronično je nedostajalo djevojaka za udaju. Mnogi neoženjeni muškarci pokušavali su, pismenim putem, iz zavičaja dovesti k sebi buduću suprugu. Tako se i Tomo, samac u poznim 30-im, dao na posao i putem pisama, posredovanjem rođaka, uspio privoljeti jednu djevojku iz susjednoga sela Brežana, izvjesnu Katu Kusanić, rođenu 1917., da otputuje u daleku nepoznatu zemlju s namjerom da se uda. "Mama nije poznavala oca jer je bila čak 15 godina mlađa, ali sjećala se visokoga naočitog mladića koji je jednom prilikom prolazio kroz Brežane dok je još bila mala djevojčica. Sjećanje na njegov izgled i uvjeravanje poznanika da je riječ o poštenom i vrijednom čovjeku bilo je dovoljno da 21-godišnja Kata krene u ljeto 1939. u životnu avanturu. Slijedilo je dugo i naporno putovanje - prvo vlakom do Cherbourga u Francuskoj, zatim plovidba u potpalublju uz borbu s morskom bolešću te na posljetku stupanje na kanadsko tlo...

"Moj otac uredio je da mama bude prvo smještena kod prijatelja dok se ne upoznaju i odluče hoće li se vjenčati. Znao se šaliti kako je mama mogla slobodno odlučiti da se za njega ne uda, ali pod uvjetom da vrati novce za šifkartu." Uz smiješak kaže kako je nekoliko tjedana upoznavanja i druženja teklo, po svemu sudeći, na obostrano zadovoljstvo jer je okončano vjenčanjem. Uskoro su dobili i prvo dijete – kćer Mary, našu sugovornicu, koja se rodila 1941.

"Otac je i u mome ranom djetinjstvu nastavio raditi u ciglani, a za dodatnu zaradu *rentao* je jedan *boarding house*, u centru Cooksvillea u kojem je na smještaju bilo 5 do 6 radnika." Riječ je o skromnim gostinjcima za radnike u kojima su *borderi* za mjesečni najam dobivali smještaj i hranu. "Rad u kući bio je mamin posao - spremati, čistiti i kuhati radnicima koji su morali biti dobro nahranjeni. Nije joj bilo lako ni s čišćenjem, pranjem i glačanjem rublja jer su radnici dolazili strašno prljavi iz tvornice. *Borderima* se točilo vino i pivo. Bio je to vrlo težak posao za jednu ženu. Meni je, pak, moje djetinjstvo ostalo u prekrasnoj uspomeni. Kuća je uvijek bila puna ljudi, naravno sve redom naši Hrvati. Stalno je netko dolazio i odlazio. Tu se družilo, šalilo, pjevalo... a ja sam bila svačija mezimica."

LJUDI IZ KARLOVAČKOG KRAJA

Kaže kako je hrvatska zajednica u Cooksvilleu bila sastavljena uglavnom od ljudi iz širega karlovačkog kraja. "Pričali bi da ih krajolik Cooksvillea podsjeća na njihov zavičaj i da su se stoga lakše prilagodili na život u tuđini. Glavno mjesto okupljanja tamošnjih Hrvata bila je dvorana *Orange Hall* gdje su se održavale

Mary je sa svojim životnim partnerom sudjelovala 1990. u Sveučilišnoj školi hrvatskog jezika i kulture

svadbe i razne zabave. Također, bili su omiljeni i piknici u šumi. Naši ljudi su, razumljivo, vrlo loše govorili engleski jer ga nigdje nisu mogli pravilno naučiti. Tada još država nije organizirala tečajeve za doseljenike. U svoj razgovorni hrvatski unosili su sve više engleskih riječi tako da je jezik postao neka smiješna mješavina. Slušanje radija, a od 1950-ih godina i gledanje televizije, znatno je poboljšalo znanje engleskoga. Tako je bilo i kod mojih roditelja. Rado su čitali, što je također utjecalo na njihov sve bolji engleski koji su, kao i svi naši doseljenici, govorili sa snažnim akcentom", kaže Mary koja inače govori vrlo solidno hrvatski uz simpatičan utjecaj lokalnoga govora svojih roditelja.

KRUMPIRI S VALENTICHEVE FARME

Obitelj Valentich ponovno se preselila. Ovaj put Tomo i Kata kupili su početkom 1950-ih farmu u Burlingtonu pokraj Toronta, konačno dočekavši da budu svoji na svome. Kao djeca seljaka oduvijek su sanjali da posjeduju vlastito imanje. Cijelo područje Burlingtona tada je bilo poljoprivredni kraj i sva zemlja bila je obrađena za razliku od današnjih dana kad je sve u potpunosti urbanizirano. Na Valentichevoj farmi uglavnom su uzgajali krumpir, rajčice, jagode... "Mama se brinula o kući i poljoprivredi, a otac bi se priključio kad se vratio s posla. Svoje proizvode prodavali su prekupcima koji su obilazili kamionima farme." Kaže da su često odlazili u obližnji Hamilton gdje se nalazio Hrvatski dom s raznim društvenim aktivnostima. Mary nam objašnjava kako se tamošnja veća hrvatska zajednica formirala od radnika zaposlenih u dvjema čeličanama - *Dofasco* i *Steel Company of Canada*.

"Prvi put sam posjetila Hrvatsku 1965. godine. Bilo je to nezaboravno iskustvo. Odmah čim sam došla osjećala sam se kao doma."

Obitelj Valentich pogodio je koban udarac kad je Kata doživjela moždani udar. "To je bilo vrlo teško razdoblje kad je tata morao preuzeti sve poslove u domaćinstvu jer se mama vrlo sporo oporavljala. Zapravo, nikad se nije u potpunosti oporavila. Zbog maminih zdravstvenih problema roditelji nisu mogli ostvariti želju za brojnijom djecom. Kad su se već pomirili s činjenicom da ću im ja biti jedino dijete, na opću veliku radost dočekali smo 1956. rođenje moga brata Toma."

Mary naglašava da su joj roditelji bili vrlo skromni i radišni ljudi kao, uostalom, većina tamošnjih hrvatskih doseljenika. "Glavni cilj im je bio da budu dobri i prihvaćeni građani te da za sebe i za svoju djecu stvore što bolje uvjete za život. Fokus je bio na djeci – omogućiti nama sve što je njima bilo uskraćeno, ponajviše obrazovanje. Misao vodilja bila im je da kao dobro obrazovani nećemo morati, za razliku od njih, raditi najteže i slabo plaćene poslove."

NEZABORAVAN SUSRET S ROĐACIMA

Mary i njezin brat Tom, magistar poslovne administracije i IT stručnjak, ogledni su primjeri kako su djeca naših doseljenika iskoristila mogućnost obrazovanja koju su im pružili roditelji i kanadsko društvo. Naša sugovornica završila je 1963. kao prvostupnik studij sociologije na Sveučilištu McMaster u Hamiltonu, 1965. studij socijalnoga rada na Sveučilištu Ottawa, a 1975. stekla je titulu doktora znanosti na Sveučilištu Denver (SAD). Cijeli radni vijek radila je kao znanstvenica i predavačica socijalnoga rada. Na početku kao izvanredni profesor, a zatim kao redoviti na Sveučilištu Calgary (Alberta, Kanada), a od 1997. je profesor emeritus.

Mary je od 1975. u vezi sa svojim životnim partnerom, kolegom dr. Jamesom Griptonom, također profesorom socijalnoga rada, kojeg je upoznala još na Sveučilištu u Ottawi. Godine 1978. rodio im se sin Stuart koji danas radi kao urbanist u gradskoj upravi Calgaryja.

Veze Mary s Hrvatskom i ovdašnjim rođacima traju intenzivno od njezinih studentskih dana. "Prvi put sam posjetila Hrvatsku 1965. godine. Bilo je to ne-

Mary sa roditeljima i bratom ispred obiteljske kuće u Burlingtonu, 1968.

Pripreme za nastup folklorne grupe Kardinal Stepinac iz Calgarya, 2003.

Mary upoznaje svoje rođake u Slunjskoj Selnici, 1965.

Mary, Jim i njihov sin Stuart u Opatiji, 1986.

zaboravno iskustvo. Odmah čim sam došla osjećala sam se kao doma. Zvuči čudno, ali ne mogu objasniti zašto. Čak i u kolodvorskoj čekaonici u Zagrebu, gdje su siromašni ljudi spavali na klupama, a neki i na podu, osjećala sam da tu pripadam i da su to moji ljudi. Vrhunac mog posjeta bio je susret s mnogobrojnim rođacima u zavičaju mojih roditelja. Bilo je nevjerojatno lijepo – svi su me odmah prigrlili kao neku izgubljenu kćer koja se nakon dugo godina vratila kući. Tad sam bila posebno zahvalna roditeljima koji su cijeloga života u Kanadi održavali putem pisama veze s rodbinom i na taj način meni omogućili tako nezaboravan doživljaj. Jedino što mi je tad bilo žao je da nisu sa mnom i da ne mogu doživjeti taj susret."

OSJETLJIVOST NA NEPRAVDU

Mary kaže kako je otac Tomo umro od raka gušterače u 68. godini života i, na žalost, nikad nije posjetio Hrvatsku. "Kao obični radnik tada nije mogao dobiti više od deset dana godišnjeg odmora u komadu, što nije bilo dovoljno za tako velik put. Na kraju je otac teško obolio i njegova životna želja da u starosti vidi rodni kraj nikad se nije ostvarila. Vjerujem da je očev mukotrpan radni život potaknuo moju osjetljivost na nepravdu. Uvjerena sam da je za njegov rak kriva prljava i otrovna industrija koja tada nije imala nikakve ekološke standarde", govori Mary i nastavlja kako je s mamom ipak uspjela jednom doći u Hrvatsku. "Ona je boravak u domovini doživjela s vrlo pomiješanim osjećajima – uz veliku sreću osjećala je i veliku tugu što je cijeli život provela u tuđini i što se ponovno mora rastati, i to vjerojatno zauvijek." Kata Valentich umrla je 1989. godine.

Mary vrlo često posjećuje Hrvatsku koju, kako ističe, obožava i posvuda reklamira. Kaže i da svoje kanadske prijatelje potiče da posjete Hrvatsku. "Svi koji su posjetili Hrvatsku vratili su se samo s pozitivnim dojmovima. Hrvatska, koja je na žalost dugo vremena bila uglavnom poznata po ratu iz 1990-ih, u posljednje vrijeme ima odličnu reputaciju. Što me jako veseli!"

Mary se skrasila u Calgaryju gdje joj se sviđa život kako u gradu tako i u obližnjoj prirodi. Za nju je važno da ondje

"Važnu ulogu u mom životu ima hrvatski folklor i sudjelovanje u grupi 'Kardinal Stepinac'. To liječi moju nostalgiju za Hrvatskom."

živi i njezin sin Stuart s obitelji. Uz to, u Calgaryju se nalazi veća, vrlo aktivna hrvatska zajednica koja prema procjenama ima nešto više od 5.000 sunarodnjaka. "Važnu ulogu u mom životu ima hrvatski folklor i sudjelovanje u grupi 'Kardinal Stepinac'. To liječi moju nostalgiju za Hrvatskom. Na sličan način je moj pokojni otac Tomo obožavao s prijateljima pjevati hrvatske pjesme i time stvarao svoj djelić domovine u tuđini."

U MULTIKULTURNOJ SREDINI CALGARYJA

Uz Hrvate u Calgaryju žive razne etničke skupine, ističe Mary i dodaje da je riječ je o izrazito multikulturnoj sredini. "Pa i sam gradonačelnik Naheed Nenshi je sin doseljenika iz Tanzanije. Imam čast što sam član njegova savjetničkog tima", kaže i nastavlja sa smiješkom kako je time iznevjerila roditelje koji su joj uvijek savjetovali da se kloni politike. "Moje hrvatsko podrijetlo, na koje sam ponosna, ne umanjuje moj interes i simpatije prema svim drugim etničkim skupinama, posebno za kanadskim starosjedicima - Indijancima."

Na rastanku nam govori kako sutra putuje za Albaniju gdje će se sastati s jednom od svojih plesnih skupina. Ondje će u desetak dana u nekoliko mjesta održati radionice i učiti lokalne plesove od domaćih folkloraša. Zatim produžuje u Sarajevo, grad koji odavno želi posjetiti... Nevjerojatno! Tempo i način života ove aktivne kanadske Hrvatice treće dobi ostavlja nas na kraju bez riječi. ■

ENG ***Mary Valentich is a Canadian social work researcher and award-winning professor with the School of Social Welfare at the University of Calgary and takes pride in her Croatian heritage and her parents, who moved to Canada from the Karlovac region in Croatia.***

Grad čuda i legendi

Crkva Presvetog Trojstva

Ludbreg je naširoko poznat po Čudu svete krvi Kristove iz sredine 16. stoljeća. Zahvaljujući Ludbreškom prošteništu koje privlači posjetitelje i iz inozemstva, turizam je sve značajnija gospodarska grana

Piše: **Zvonko Ranogajec**
Foto: **Z. Ranogajec; Arhiva HMI-ja**

Ludbreg je grad u Varaždinskoj županiji, četvrti po veličini nakon Varaždina, Ivanca i Lepoglave i nalazi se u istočnome dijelu županije. Smjestio se na kontaktu obronaka Kalničkoga gorja i nizine rijeke Drave u jugozapadnome dijelu Panonske nizine.

Ludbreg se, naime, razvio na kontaktu prigorja Topličke i Kalničke gore na jugu te dravske nizine na mjestu gdje rijeka Bednja izlazi iz brdovitog pobrđa i spušta se u pridravsku nizinu. Upravo na toj uzvisini razvio se tijekom povijesti Ludbreg kao značajno lokalno prometno središte između većih centara Varaždina, Čakovca, Križevaca, Koprivnice i Preloga. Površina područja lokalne samouprave grada Ludbrega je 68 četvornih kilometara, na prostoru Varaždinske županije graniči s tri općine, a to su: Mali Bukovec na istoku, Sv. Đurđ na sjeveru i Martijanec na zapadu, dok je na jugu granica prema Koprivničko-križevačkoj županiji i općini Rasinja. Ludbreg je na 157 metara nadmorske visine, a sastoji se od 13 naselja. Prostor oko Ludbrega s pravom se zbog svojih specifičnosti naziva Ludbreška Podravina. U posljednjem stoljeću promijenila se vegetacijsko-hidrološka slika Ludbrega jer je aluvijalna ravan uz Dravu, nekada obrasla hrastom lužnjakom, danas obradiva dok su rijeka Bednja i njezini pritoci uređeni nasipima i kanalizirani, što sprječava plavljenje.

Obilježje "Centra svijeta"

ZNAČAJNO ANTIČKO NASELJE

Ludbreg je zbog svoga prometnog položaja bio značajan u antičko doba pa su Rimljani u prvome stoljeću podignuli monumentalnu obrambenu građevinu Ioviju, oko koje se kasnije razvilo naselje. Iovia propada u 4. stoljeću, a novi podaci o naseljenosti vezani su uz dolazak Slavena kada je na mjestu Ludbrega bilo sagrađeno gradište Wasserburg, okruženo vodom i bedemima. Oko najčvršćeg bedema sagrađenog na lijevoj obali Bednje nastao je današnji Ludbreg. Ludbreg se prvi put spominje u 13. stoljeću kao mjesto gdje se prelazi rijeka Bednja, a kao naselje odnosno trgovište spominje se u oporuci Jurja Chuza iz 1461. godine kada je bilo jedno od većih naselja SZ Hrvatske. Hrvatsko-ugarski kralj Matijaš Korvin uručio je Ludbreg darovnicom Benediktu Turoczyju, da bi

Trg sv. Trojstva i Hotel Amalia

kasnije bio u vlasti plemića Erdödyja i Batthyányija (1695., 1918.), koji su gradnjom reprezentativnih zgrada i trga dali naselju gradski izgled i ostavili značajnu umjetničko-materijalnu baštinu.

Ono po čemu je Ludbreg postao naširoko poznat je Čudo svete krvi Kristove iz sredine 16. stoljeća kada su ovim prostorima harali Turci. Godine 1532. poharali su mnoga sela u okolici Ludbrega, a narod je jako patio. Legenda govori da je tadašnji svećenik služeći misu u dvorskoj kapelici posumnjao u mogućnost pretvorbe vina u Kristovu krv. Nakon tog čina se uplašio te je taj događaj prešutio, a kalež s krvlju Kristovom dao je uzidati iza velikog oltara. Majstor koji je taj posao obavio morao se obvezati na vječnu šutnju. I svećenik je šutio o tome, no na samrtnoj postelji odao je tajnu. Uskoro se to pročulo i ljudi su počeli hodočastiti. Gospodar plemićkoga dobra Lehengut Toma Zerecz obavijestio je rimski dvor o tom događaju. Relikvija je više godina bila u Rimu, ali je narod svejedno hodočastio u dvorsku kapelicu.

Ludbrežani se smatraju 'centrom svijeta' jer su u središtu koncentričnih krugova, što su jako pametno iskoristili kao jedan od svojih turističkih brendova.

PRVA NEDJELJA U MJESECU RUJNU

Za vrijeme pape Julija II. u Ludbregu je sastavljena komisija koja je ispitivala svjedoke o čudesnoj relikviji. Preslušano je puno svjedoka, a oni su uglavnom govorili o čudesnim ozdravljenjima. Svjedoci su pozivani i iz velike daljine pa je ispitivanje završeno za nasljednika pape Julija II., pape Leona X. On je izdao bulu 14. travnja 1513. godine kojom dopušta štovanje svete relikvije koju je i sam nosio ulicama Rima. Od tog vremena prve nedjelje u mjesecu rujnu održava se veliko euharistijsko slavlje u čast Predragocjene krvi Kristove u Ludbregu. Time je Ludbreg u vjerničkim krugovima postao značajno prošteniše cijele Hrvatske, ali i šire.

Osim toga Ludbreško prošteniše jedinstveno je i u javnosti poznato po zavjetu Hrvatskoga sabora da će u Ludbregu izgraditi kapelu u čast Presvetoj Krvi Isusovoj. Zavjet je učinjen 15. 12. 1739. godine u vrijeme dok je u Moslavini oko Volodera punih sedam mjeseci harala strašna epidemija kuge. Kako su u to vrijeme opustjela mnoga ognjišta, hrvatski staleži i redovi na saboru u Varaždinu učinili su zavjet.

Ludbreg se danas ističe mnogobrojnim industrijama i privatnim poduzetništvom pa je zaposlenost u hrvatskome vrhu. Značajna je industrija Ducati

Euharistijsko slavlje na proštenju u svetištu Predragocjene krvi Kristove ove godine predvodio je gradišćanski Hrvat, biskup u Željeznom, mons. dr. Egidije Živković

Zavjetna kapela Hrvatskog sabora u svetištu Predragocjene krvi Kristove

Dvorac Batthyany

komponenti koja se bavi razvojem pametne energije na bazi solarnih panela, ali i strojevima novije generacije, a Ludbreg nosi titulu energetski pametnoga grada. Posebno su zanimljiva dva solarna stabla koja su na usluzi građanima za punjenje mobitela. U gradu je razvijena i grafička i mliječna industrija. Turizam je sve značajnija gospodarska grana zahvaljujući Ludbreškom prošteništu koje privlači posjetitelje i iz inozemstva, posebno Poljske, kao i vinske ceste. Ono što je specifičnost Ludbrega je da se oni smatraju 'centrom svijeta' jer su u središtu koncentričnih krugova, što su jako pametno iskoristili kao jedan od svojih turističkih brendova.

Ludbreg se danas ističe mnogobrojnim industrijama i privatnim poduzetništvom pa je zaposlenost u hrvatskome vrhu.

GRAD ATLETIČARKE SARE KOLAK

Poznati Ludbrežani su književnik i novinar, autor legendarnih Gruntovčana Mladen Kerstner, filozof Vladimir Filipović, novinar Mladen Pavković, operni pjevač Tomislav Mužek te atletičarka i olimpijska pobjednica u bacanju koplja Sara Kolak kojoj je na glavnome gradskom Trgu Svetoga Trojstva postavljena njezina maketa, kao i udaljenosti njezinih rekordnih hitaca s datumima postavljanja.

Prostor gradske lokalne samouprave Ludbrega ima 8.478 stanovnika, a samo naselje 3.603 stanovnika. ■

Rječica Bednja

ENG *Ludbreg is a Podravina region town twenty-five kilometres southeast of Varaždin. Known for its Most Precious Blood of Christ shrine, it is home to a festival every first Sunday in September. Legend puts it at the centre of the world, with many global cities lying on concentric circles at the hub of which the town lies.*

Tekst: **Dube Marjanović Ladašić**
Foto: **Tonči Plazibat**

Uvijek emotivan susret dubrovačkih iseljenika ove godine upriličen je u restoranu 'Orsan'. Dubrovčani koji niz godina – mnogi čak i desetljeća – žive daleko od rodnoga Grada okupljaju se već više od deset godina na svečanome objedu u organizaciji Hrvatske matice iseljenika Dubrovnik, koju vodi Maja Mozara. Ima ih sa svih kontinenata, reći će domaćica ovog susreta, sretna da se i ove godine toliko iseljenika odazvalo ovom već tradicionalnom susretu. - Ovo su krasni susreti i druženja, a događaju se u vrijeme kada je najviše iseljenika Dubrovčana u Gradu. Nađemo se uvijek u drugo vrijeme tako da tu nisu uvijek isti ljudi. Ova druženja počela su zahvaljujući Dubrovčanima u New Yorku koji su davnih godina ovim projektom počeli financijski pomagati nemoćnima i bolesnima te obnovi sakralnih objekata u Dubrovniku i Stonu. Sada se to nastavilo i cilj ovih druženja je njegovati zajedništvo te upoznavati međusobno one koji se još ne poznaju kako bi razmijenili svoja iskustva – rekla je Maja.

UZ DUBROVAČKE GLAZBENIKE

- Uvijek upoznam neke nove ljude i njihove sudbine, kako su pošli i kako im je u dalekome svijetu. Nekima nešto zatreba pa to riješimo preko HMI-ja, što je meni drago jer znači da smo prepoznatljivi iseljenicima – zaključila je domaćica

Na druženju je bila i europarlamentarka Dubravka Šuica

Nigdje nije tako lijepo kao u Dubrovniku

Ova druženja počela su zahvaljujući Dubrovčanima u New Yorku koji su u sklopu ovoga projekta počeli financijski pomagati nemoćnima i bolesnima te obnovi sakralnih objekata u Dubrovniku i Stonu

ovoga susreta na kojem su bili prisutni i ljudi iz političkoga života. Na druženju je tako bila i europarlamentarka Dubravka Šuica, kao i predsjednik Gradskog vijeća Marko Potrebica, koji je na susret iseljenika došao kao izaslanik Grada, ali i sam ima rodbinu u inozemstvu. Prvi put je susretu nazočio fra Rafael Jakov Romić koji je okupljenima udijelio blagoslov, a koji je i sam dugo godina bio iseljenik. Živio je u Americi i u Njemačkoj. Danas je fratar u crkvi Male braće.

Gotovo svake godine na druženje s iseljenicima dođu Davor i Silva Gjivoje, koji već 35 godina žive i rade u New Jerseyu. Davor Gjivoje, nekadašnji čelnik legendarnog 'Atlasa' i čovjek koji je umnogome zaslužan za razvoj dubrovačkog turizma u 1970-im godinama, ističe da je u puno godina obišao jako puno poznatih mjesta po svijetu, ali da nigdje nije tako lijepo kao ovdje. Ovogodišnji susret uveličali su i glazbenici iseljenici koji su zabavili društvo glazbom i pjesmom, među njima Srđan Gjivoje, Jozo Čenić i Marko Majkovica. Marko se prije nepune dvije godine vratio iz Beča kako bi se u rodnome Dubrovniku brinuo o roditeljima. - Tako ti je to kad si sin jedinac - s osmijehom će gospar Marko, poznat kao osnivač i član grupe 'Dubrovački kavaljeri' koja postoji od 1985. U Beč je otišao 1987. godine na, kako kaže, 'produženi vikend'. Pa se taj vikend produžio na gotovo 30 godina.

Dubrovčani koji žive u inozemstvu okupljaju se već više od deset godina na svečanome objedu

Fra Rafael Jakov Romić okupljenima je udijelio blagoslov

RASUTI PO SVIJETU

Našla se tu i mnogobrojna obitelj Čenić, čiji su se članovi 'rasuli po svijetu', pa ih dio živi u Nizozemskoj, dio u Njemačkoj, a dio u Austriji. Svake godine dolaze u svoj Dubrovnik i kad god mogu ne propuštaju druženje s drugim iseljenicima na ovome tradicionalnom objedu. 'Kad je život htio tako, otišli smo svak' na svoju, ali zato ljeto svako, skupimo se svi na broju', zapjevao je Srđan Gjivoje, dio popularnog dua 'Buco i Srđan', koji sa suprugom Vesnom i obitelji u New Jerseyju živi već 27 godina. 'Sjetimo se lijepih dana, oživimo uspomene i ne treba puno čekat pa da pjesma sama krene... Sastala se stara klapa i kao da nikad rastala se nije', najbolje je ovo krasno druženje opisala ova lijepa pjesma, koju su prihvatili svi za stolom. ■

ENG ***Natives of Dubrovnik that have for many years, some even for decades, lived far from their native city have gathered for over a decade at a gala dinner organised by the Dubrovnik branch office of the Croatian Heritage Foundation and its head Maja Mozara.***

Stoljeće od smrti Frana Supila

Supilo je razradio načela o saveznoj južnoslavenskoj državi sa zajedničkim i autonomnim poslovima, ali je ostao usamljen u svojim iluzijama i ubrzo je umro u Londonu razočaran idejom jugoslavenstva

Dubrovnik početkom 20. stoljeća

Piše: **Željko Holjevac**

Prije stotinu godina, 25. rujna 1917., umro je Frano Supilo, hrvatski novinar, političar i publicist. U mladosti pravaš, umro je u Londonu razočaran idejom jugoslavenstva.

Frano Supilo rođen je 30. studenoga 1870. u Cavtatu. Školovao se u Dubrovniku i Gružu. Rano je ušao u politički život i to kao jedan od prvaka mlade pravaške struje koja se potkraj 19. stoljeća razvila u južnoj Dalmaciji, dijelu istoimene kraljevine u sklopu austrijske polovice Austro-Ugarske. U Dubrovniku je 1891. pokrenuo politički list koji se zvao *Crvena Hrvatska*. Taj je list odigrao zapaženu ulogu u borbi za sjedinjenje Dalmacije s Hrvatskom, suprotstavljajući se dalmatinskim autonomašima i velikosrpskom ekstremizmu. "Hrvatsko državno i prirodno pravo imade se oživotvoriti uspostavom cjelokupnosti kraljevine Hrvatske sjedinjenjem Hrvatske, Slavonije, Dalmacije, Rijeke, Međimurja, Bosne, Hercegovine, Istre, Kranjske, Koruške i Štajerske u okviru habsburške monarkije, te uspostavom ustava, slobode i nezavisnosti kraljevine Hrvatske", pisalo je 1880-ih godina u programu Stranke prava.

List *Crvena Hrvatska* odigrao je zapaženu ulogu u borbi za sjedinjenje Dalmacije s Hrvatskom, suprotstavljajući se dalmatinskim autonomašima i velikosrpskom ekstremizmu.

SJEDINJENJE HRVATSKIH ZEMALJA

Zbog nemogućnosti ostvarenja samostalne hrvatske države u uvjetima austro-ugarskoga dualizma, dio hrvatskih pravaša pod vodstvom Josipa Franka vidio je izlaz u čvršćem povezivanju s Bečom. Smatrali su da bi se u dogovoru s dvorom moglo isposlovati znatnije proširenje hrvatske autonomije i sjedinjenje hrvatskih zemalja s priželjkivanim priključenjem susjedne Bosne i Hercegovine. Kako svi pravaši nisu prihvaćali takvo razmišljanje, a priklonio im se i kratko prije svoje smrti i otac pravaštva Ante Starčević, u Stranci prava došlo je do raskola. Frankovi pristaše, koji su se izdvojili i okupili u Čistoj stranci prava, nazvani su frankovcima, za razliku od Matice stranke prava u kojoj su se okupljali pravaši koji su i dalje bili bliski izvornome Starčevićevu nauku: "Nit' s Bečom, nit' s Peštom!" Oni su izdavali političko glasilo *Hrvatska domovina* pa su prozvani domovinašima. Poslije se Matica stranke prava ujedinila s *Neodvisnom narodnom strankom* u *Hrvatsku stranku prava*.

Jugoslavenski odbor i njegovi članovi

Među domovinašima je bio i mladi Frano Supilo. Preselivši se iz Dubrovnika na Sušak kao povjerenik dalmatinskih pravaša, Supilo je 1900. pokrenuo *Novi list* koji izlazi i danas. U njemu je razrađivao zamisli koje su nekoliko godina kasnije urodile politikom "novog kursa".

Na početku 20. stoljeća u Ugarskoj je porastao utjecaj mađarske oporbe koja se protivila dualizmu i podjeli vlasti s Bečom. Tražila je samostalnu carinsku, trgovačku i vanjsku politiku te posebnu mađarsku vojsku. U Austriji se oblikovao krug ljudi okupljenih oko nasljednika prijestolja Franje Ferdinanda. On je nastojao oslabiti dualizam i ojačati njemačku prevlast u Austro-Ugarskoj. Takva je politika podgrijavala nadu u trijalizam odnosno mogućnost preustroja Austro-Ugarske u trojnu državu. Zamišljena treća jedinica bila bi južnoslavenska s jezgrom u Hrvatskoj koja je jedina u Austro-Ugarskoj imala političku samoupravu.

RIJEČKA REZOLUCIJA

Frano Supilo je zajedno s Antom Trumbićem, također iz Dalmacije, pokazivao spremnost da pruže potporu mađarskoj oporbi. Uvjet je bio da Mađari pomognu Hrvatima u borbi za ujedinjenje hrvatskih zemalja. Supilo i Trumbić okupili su većinu hrvatskih političara koji su na sastanku u Rijeci u listopadu 1905. prihvatili *Riječku rezoluciju*. Zahtijevali su "samostalni politički, kulturni, financijski i opće gospodarstveni opstanak i napredak". Istodobno su se srpski krugovi pribojavali mogućega njemačkog "prodora na istok" preko Austro-Ugarske. Stoga su srpski političari iz hrvatskih zemalja na sastanku u Zadru donijeli *Zadarsku rezoluciju*. Pružili su potporu Mađarima i Hrvatima, tražeći zauzvrat "da se sa strane Hrvata obvezno prizna ravnopravnost srpskog naroda s narodom hrvatskim".

Nova politika hrvatsko-srpske suradnje nazvana je politikom "novog kursa". Na programu dviju rezolucija udružile su se neke hrvatske i srpske stranke u Hrvatsko-srpsku koaliciju. Ona je 1906. pobijedila na izborima za Hrvatski sabor i došla na vlast u Hrvatskoj i Slavoniji. Godinu dana kasnije Hrvatski sabor je raspušten pa je Koalicija prešla u oporbu. Kasnije je austrijski povjesničar Heinrich Friedjung okrivio Supila i hrvatski dio Koalicije za veleizdajničke veze s Kraljevinom Srbijom. Tada se Supilo u svojstvu zastupnika delničkog i čabarskog kotara otvorenim pismom obratio svojim izbornicima. Međutim, na sudu je dokazano da su se vlasti poslužile krivotvorenim dokumentima pa je tužba povučena. Zatim je za hrvatskoga bana postavljen Nikola Tomašić sa zadaćom da se sporazumije s Hrvatsko-srpskom koalicijom i uspostavi ustavnu vladavinu u duhu dualizma. Sporazum nije uspio, a Supilo je napustio Koaliciju koja se počela priklanjati nagodbenoj politici Beča i Budimpešte.

Rijeka početkom 20. stoljeća

Na početku 1. svj. rata Frano Supilo je izbjegao u Italiju, gdje se pridružio ostalim hrvatskim, srpskim i slovenskim političarima koji su 1915. osnovali Jugoslavenski odbor.

JUŽNOSLAVENSKO PITANJE

Na početku Prvoga svjetskog rata Frano Supilo je izbjegao iz Austro-Ugarske u Italiju, gdje se pridružio ostalim hrvatskim, srpskim i slovenskim političarima koji su u proljeće 1915. osnovali Jugoslavenski odbor. U to je vrijeme Antanta tajnim Londonskim ugovorom obećala Italiji proširenje na račun Austro-Ugarske. Od hrvatskih krajeva obećala joj je Istru, sjevernu Dalmaciju i većinu otoka u istočnome Jadranu. Za predsjednika Jugoslavenskog odbora izabran je Ante Trumbić, a uz njega se osobito isticao Frano Supilo. Pokušavajući spriječiti provedbu Londonskoga ugovora, Jugoslavenski odbor nastojao je pridobiti svjetsku javnost za južnoslavensko pitanje. Stoga se zalagao za razbijanje Austro-Ugarske i stvaranje jugoslavenske države kao zajednice ravnopravnih naroda.

Srbijanska vlada Nikole Pašića podupirala je nastojanja Jugoslavenskoga odbora, ali buduću državu nije zamišljala kao zajednicu ravnopravnih naroda, nego kao proširenu Srbiju. Zbog revo-

ILUSTROVANI LIST

Skupština protiv izvlastbe morske obale na Sušaku

Supilo govori na prosvjednoj skupštini na Sušaku

lucije u Rusiji 1917. srbijanska vlada je s ostacima vojske i južnoslavenskim dragovoljcima na Solunskom bojištu ostala bez važnoga međunarodnog oslonca pa se u strahu od mirovnih nastojanja austro-ugarskoga cara i kralja Karla približila Jugoslavenskome odboru. Istodobno je u samom Odboru prevladao Ante Trumbić. On se približio Pašićevoj vladi jer se bez njezine suradnje nije moglo provesti zamišljeno južnoslavensko ujedinjenje.

KRFSKA DEKLARACIJA

Trumbić i Pašić sastali su se u ljeto 1917. na grčkome otoku Krfu i potpisali Krfsku deklaraciju. Bio je to sporazum o zajedničkoj državi kao slobodnoj i neovisnoj kraljevini. Ona je trebala imati jedinstveni teritorij, jedno državljanstvo i srbijansku dinastiju Karađorđevića na čelu. Time je Jugoslavenski odbor priznao srbijanskoj vladi vodeću ulogu u budućoj državi. Frano Supilo je zbog toga napustio Jugoslavenski odbor. "Ja ne govorim u ničije ime i po ničijem nalogu, niti imam, niti hoću ikoga da slušam", napisao je u pismu Jovanu M. Jovanoviću, veleposlaniku Kraljevine Srbije u Velikoj Britaniji. Supilo je razradio načela o saveznoj južnoslavenskoj državi sa zajedničkim i autonomnim poslovima, ali je ostao usamljen u svojim iluzijama i ubrzo je umro u Londonu razočaran idejom jugoslavenstva. ■

ENG ***Croatian journalist, politician and publicist Frano Supilo passed away one hundred years ago. In his youth a member of the Party of Rights, he died in London at the height of the First World War disenchanted with the nascent Yugoslav concept.***

Brzo, lako i zanimljivo ovladajte temeljima hrvatskoga jezika učite kada želite i gdje želite

A fast, easy and interesting way to learn the basics of Croatian. Learn when and where you want.

Sveučilište u Zagrebu

HRVATSKA MATICA ISELJENIKA

srce

HIT-1

Prvi sveučilišni on-line tečaj hrvatskoga kao drugoga i stranoga jezika

The first on-line course of Croatian as second and foreign language

5. ožujka – 27. svibnja 2018.
(prijave do 23. veljače 2018.)
March 5 – Maj 27, 2018.
(registration until February 23)

10. rujna - 2. prosinca 2018.
(prijave do 1. rujna)
September 10 – December 2, 2018
(registration until September 1)

- **7 nastavnih cjelina u sustavu MoD (utemeljen na Moodlu)**
- **150 nastavnih aktivnosti**
- **24 sata online nastave u živo**
- **iskusni lektori, stručnjaci za hrvatski kao ini jezik**
- **interaktivan, komunikacijski i individualiziran pristup učenju jezika**

- *7 learning units in the Moodle-based e-learning system*
- *150 learning activities*
- *24 hours of real-time communication online*
- *experienced language instructors, specialists in Croatian as L2*
- *an interactive, communicative and individual approach to language learning*

Pogledajte videopriloge o tečaju na mrežnoj stranici
Look at videos about the course at web page
www.matis.hr

Obavijesti i upisi
additional information and enrollment:
ecroatian@gmail.com

Matičin vremeplov

Pronašli smo u Matici za mjesece **kolovoz i rujan** godine...

Priprema: Hrvoje Salopek

JANKO KOVAČ U SVOM ZAVIČAJU

OD ŽUMBERAČKOG PASTIRA DO NARODNOG ZASTUPNIKA U SJEDINJENIM DRŽAVAMA AMERIKE

Taj je put prošao i takav je uspjeh postigao Janko Kovač, naš ugledni iseljenik u Sjedinjenim Državama Amerike, koji je ove godine posjetio svoj rodni kraj. Poslije više od pola stoljeća boravka u novoj domovini, naš je Janko došao da posjeti svoju rodbinu, da vidi selo u kojem se rodio i svoj dragi Žumberak koji nikada nije mogao da zaboravi.

Bilo mu je nepunih 15 godina kada je 1909. ostavio svoje selo Sošice i otišao u Ameriku da tamo potraži bolji život. Iako još vrlo mlad, obični seljački pastir s nekoliko razreda osnovne škole, Kovač se u stranom svijetu, uz prirodnu inteligenciju i energiju, ubrzo snašao, da bi se kasnije svojim upornim radom i velikim ugledom probio do američkog narodnog zastupnika u državi Ohio. Vrlo je malo naših ljudi u Sjedinjenim Državama Amerike koji su postigli takav uspjeh! Nije ga ni Janko Kovač postigao lako. Taj je uspjeh u prvom redu rezultat njegova neumornog rada u mnogim društvenim i kulturnim organizacijama naših iseljenika.

Janko Kovač: »Žumberčani su zahvalni svojim rodacima i prijateljima...« ☐ Janko

Iste godine kada je došao u Sjedinjene Države Amerike, u grad Clevenland, Janko Kovač stupio je u Hrvatsko radničko potporno dru-

gotovo dva puta toliku vrijednost u odjeći, hrani i medikamentima, što je poslano u Jugoslaviju.

Godine 1958. naš je Janko odlučio da se kandidira za narodnog zastupnika u državi Ohio. Odlučio se na taj smjeli pothvat usprkos činjenici što ga Demokratska stranka nije stavila na svoju listu. Gotovo bez ičije pomoći, osim podrške širokih masa naroda, Janko je ušao u takozvane primarne izbore u kojima je porazio službenog demokratskog kandidata i kasnije u glavnim izborima bio izabran sa 230.000 glasova za narodnog zastupnika. Godine 1960. ponovno je izabran za narodnog zastupnika s još većim brojem glasova.

U razgovoru prije odlaska iz Jugoslavije Janko nam je opširno pričao o svojim utiscima iz rodnog Žumberka. Rekao nam je da je pješice proputovao kroz tridesetak sela i zaselaka, preko bregova i dolina, njiva i proplanaka i da se još uvijek sjeća svakog puteljka, izvora i klanca, gdje je prije više od

1961. **Svoj rodni Žumberak posjetio je američki političar Janko Kovač koji je 1958. i 1960. biran za narodnoga zastupnika u državi Ohio. "Ovaj narod je zahvalan nama Amerikancima za pomoć koju je od nas dobivao u crnim i teškim danima odmah nakon rata", rekao je Kovač u razgovoru za Maticu.**

SUSRETI

Susret iseljenika na Krku

Što za naše zemljake širom svijeta znači tradicionalni iseljenički piknik? Često puta smo postavljali takva pitanja, ali i redovito smo pisali na stranicama »Matice« o susretima naših iseljenika u raznim mjestima naše zemlje. Iz godine u godinu nastavlja se jedinstvena tradicija, živi običaj okupljanja naših zemljaka na zajedničkoj iseljeničkoj proslavi. Ponovno smo se ove godine susreli s našim ljudima porijeklom iz Hrvatskog Primorja, Istre, Gorskog kotara na »Danu susreta iseljenika«, u Dražicama na otoku Krku. Petnaestog srpnja, sunčane nedjelje, odazvalo se pozivu Matice iseljenika preko pet stotina naših iseljenika iz raznih krajeva svijeta, piše Matičina novinarka Mirjana Greblo u povodu "Dana susreta iseljenika" koji je održan u Krku, na terasi hotela "Dražica".an Laslo, a RTV Zagreb snimala je cijelu proslavu.

Južne Amerike, Kanade, Australije, Novog Zelanda...

Moderni hotel »Dražice« smješten kraj drevnog Krka, pretvorio se u prostrano stjecište iseljenika. Umjesto uobičajenog, profesionalnog osmijeha livriranog portira na vratima hotela, goste je dočekao osmijeh »djore« Tonice iz Matice iseljenika Rijeke odjevene u lijepu, bogatu krčku narodnu nošnju. Okupljene iseljenike dočekala je i dobrodošlica »po domaću« čakavština kojom su naši stari govorili u Hrvatskom primorju, Kvarnerskim otocima, Istri, Gorskom kotaru. Bile su to riječi pjesnika Nikole Kraljevića, a poslije i dočekalica

TERASA HOTELA »DRAŽICE« PRETVORILA SE U RASPJEVANU POZORNICU IZVRSNE FOLKLORNE GRUPE HRVATSKOG PRIMORJA I KVARNERSKIH OTOKA.

1973. **"Petnaestog srpnja, sunčane nedjelje, odazvalo se pozivu Matice iseljenika preko pet stotina naših iseljenika iz raznih krajeva svijeta", piše Matičina novinarka Mirjana Greblo u povodu "Dana susreta iseljenika" koji je održan u Krku, na terasi hotela "Dražica".an Laslo, a RTV Zagreb snimala je cijelu proslavu.**

Hajdukove »Bile noći« u Perthu, u Australiji, bile su događaj o kojem će se još dugo govoriti. U bogatom programu nastupila je popularna klapa »W. A. Yugoslav kluba« — »Zvuci Dalmacije« (na slici).

1980. **"Naši ljudi iz Pertha, u Australiji, još dugo će se sjećati vrlo uspjele priredbe Hajdukove – bile noći", javlja Matica i napominje kako je zabava koja je potrajala dugo u noć okupila 530 posjetitelja, mahom iz Dalmacije.**

ACSC "Zrinski" odnio pehar u Cleveland

Ovogodišnje klupsko natjecanje održano je u Washingtonu, u Pennsylvaniji, nedaleko od Pittsburgha, a pod pokroviteljstvom odsjeka 354 i njegova nogometnog tima "Sv. Juraj"

Osvajači Croatian Cupa - HNK "Zrinski" iz Clevelanda

Tekst: **Franjo Bertović** Foto: **Ivan Begg**

Tijekom vikenda 22. - 23. srpnja održano je nogometno natjecanje za "Croatian Cup" Hrvatske bratske zajednice u Americi. Ovo je drugo godišnje nogometno natjecanje za ovako laskav naslov, koje je utemeljeno 2016. godine u Pittsburghu, Pennsylvaniji.

Zajednica je uvela sportske programe u svoje aktivnosti još prije jednog stoljeća. Negdje u drugoj polovici dvadesetih godina prošlog stoljeća započelo je održavanje sportskih programa. Već na samome početku bilo je vidljivo da je to korak u pravome smjeru pošto je mladež u tome uvidjela svoju vrstu zabave, priliku i izazov u razvoju svojih prirodnih sposobnosti. Na početku su vrlo uspješna bila natjecanja u softballu, ali ubrzo i u košarci, kuglanju, golfu, boćanju i zimskim sportovima, posebno u skijanju. O sportu se raspravljalo na mnogim nacionalnim konvencijama HBZ-a pa je 1943. odlučeno i osnovano Prosvjetno i sportsko odjeljenje, a na odsječnim razinama Odbor za prosvjetu i sport na čelu s ravnateljem. I danas se sportskim aktivnostima pridaje iznimna pažnja jer mladež u njima vidi zabavu, izvrsnu priliku za upoznavanje i druženje te njegovanje i čuvanje hrvatskih kulturnih i nacionalnih vrijednosti. Sve ove sportske priredbe uvijek su dobro posjećene i organiziraju se svake godine u drugim mjestima i gradovima kako bi se povezivale lokalne hrvatske zajednice i širio duh zajedništva te domoljublja. Na nacionalnoj razini o ovim aktivnostima se brine upravitelj za bratske aktivnosti u suradnji s Izvršnim odborom Zajednice.

NOGOMET SVE POPULARNIJI U AMERICI

Nakon višegodišnjeg planiranja u sportske programe uključen je 2016. i nogomet. Nogomet je u Americi krčio svoj put polako jer su ga često potiskivali drugi popularni sportovi. Čekalo se na priliku i vrijeme. Svjetska i Europska nogometna prvenstva, uspjesi Hrvatske nogometne reprezentacije i klubova, a i nogometne zvijezde koje su stizale iz Europe i Južne Amerike utjecale su na razvoj i popularnost nogometa u Kanadi i Americi. Niknuli su mnogi hrvatski nogometni klubovi, stvarana i školovana stručna vodstva tako da je nogomet ovdje u velikom zaletu, a gledateljima postaje sve zanimljiviji. Roditelji su također uočili da djeca rado dolaze na travnate terene i vide u nogometnoj

Nogometni sastav odsjeka 354 HBZ-a "Sv. Juraj" bili su odlični domaćini turnira ali i ozbiljni protivnici na terenu

Nogometaši Društva prijatelja Hajduka iz New Yorka

igri doista zabavu i kreativnost, a oprema je puno jeftinija u usporedbi s drugim sportovima.

Prvi turnir održan je prošle godine u samome središtu Pittsburgha, na lijepome nogometnom stadionu "Highmark Stadium". Prvi "Croatian Cup" osvojila je HNK "Croatia" iz Pittsburgha. Ovogodišnje klupsko natjecanje održano je u Washingtonu, u Pennsylvaniji nedaleko od Pittsburgha, a pod pokroviteljstvom odsjeka 354 i njegova nogometnog tima "Sv. Juraj". Glavni stožer kupa bio je smješten u Doubletree hotelu u Washingtonu, gdje je održan prijem te svečano proglašenje pobjednika i dodjela Hrvatskoga kupa za 2017. godinu.

ODLUKA TEK U PRODUŽECIMA

U finalu se sastao American-Croatia Soccer Club "Zrinski" iz Clevelanda (OH) i Hrvatski nogometni klub "Croatia" iz Pittsburgha. Nakon rezultata 2 : 2 u završnici redovitog vremena uslijedila su dva produžetka prema Pravilima turnira HBZ-a. U tako uzbudljivoj igri pobijedili su sretniji i spretniji s 3 : 2 te odnijeli kup u Državu Ohio. Pobjednici ACSC "Zrinski" rado su prihvatili pokroviteljstvo nad ovim turnirom koji će se 2018. g. održati u Clevelandu.

U hotelskoj dvorani banketa duh veselja i zajedništva prožimao je sve nazočne. Svi su se osjećali pobjednicima i druženje je uza zabavu nastavljeno dugo u noć. Članovi Nogometnoga kluba "Društvo prijatelja Hajduka" iz New Yorka bili su jako zadovoljni i obećali su da će ponovno doći na turnir sljedeće godine. Tako je još jedna sportska priredba uspješno privedena kraju. Čestitke pobjednicima i zahvala svim sudionicima i organizatorima! ■

ENG ***The Croatian Fraternal Union of America staged its Croatian Cup football (soccer) competition in Pittsburgh's Mt. Washington. The tournament was won by the ACSC Zrinski team out of Cleveland.***

Naša kuhinja

Vrijeme pripreme: 45 min

Lički šnicli

Ljubitelji ovih odrezaka ističu njihovu mekoću i tvrde da se "tope u ustima". Nije posve sigurno imaju li oni bilo kakve veze s Likom i Ličanima, no to nije bitno - glavno da je ukusno i naše! Svejedno je koju vrstu mesa ćete upotrijebiti jer i najtvrđi dijelovi junetine ovako mogu omekšati, samo im je potrebno malo dulje vremena da se dinstaju.

PRIPREMA: Juneće odreske malo istucite batom za meso pa ih posolite i popaprite. Svaki odrezak stavite u krušne mrvice s obje strane. Stavite ih u razmućena jaja pa opet u mrvice.

Na vrućem ulju pržite odreske dok ne dobiju lijepu zlatnu boju s obje strane. Tako pohane odreske složite u dublju posudu i dodajte 2 - 3 žlice ulja od pohanja. Pospite nasjeckanim češnjakom i peršinom. Sve zalijte s 2 dcl bijelog vina pa dodajte vode toliko da odresci budu prekriveni.

Sve kuhajte na laganoj vatri oko 45 minuta dok odresci ne postanu potpuno mekani. Uz ličke šnicle možete poslužiti ličke pole od krumpira koje ste prethodno zapekli u pećnici.

CMC TV TOP 30

1. **Bang Bang ft. Saša Antić** – Kako stoje stvari
2. **Flyer** – Kako da te ne volim
3. **Buđenje** – Samo ti, samo ja
4. **Mia** – Sunce, oblak, vjetar
5. **Željko Bebek** – Ono nešto naše
6. **Parni Valjak** – Ljubav
7. **Daria Hodnik** – Pružam ruke sreći
8. **Vanna** – Izmiješane boje
9. **Magazin** – Žena, a ne broj
10. **Elvis Stanić feat. Oliver Dragojević** – Rusulica
11. **Gea** – I to će proći
12. **Ivan Zak** – Opasna
13. **Dino Merlin** – Sve dok te bude imalo
14. **Vranac** – Budi mi sretn
15. **Tina ft. Yogi** – Jesi li za to
16. **Lorenzo feat. Mia** – Sve sam znala i prije
17. **Teška industrija** – Reklamacija
18. **Opća Opasnost** – Kriva si
19. **Mladen Grdović** – Dalmatinca mater rodi
20. **Jelena Rozga** – Ne pijem, ne pušim
21. **Mejaši feat. Miroslav Škoro** – Otključaj mi vrata
22. **Lana Jurčević** – Svi su ludi oko mene
23. **Domenica** – Kad sam s tobom
24. **Kedzo & Zsa Zsa** – Sve u meni se budi (Shalla remix)
25. **Goran Bare** – Osvijesti me
26. **Crvena jabuka** – Minka
27. **Pakleni vozači** – Pakleni vozači
28. **Klapa Cambi** – Slučajno smo se sreli
29. **Tonči & Madre Badessa ft. Boby** – Ja bi da sam opet mali
30. **Ivan Šebalj & The Bechars** – Moja

Oboren Guinnessov rekord: 2.325 Ivana u Kupresu

"Vratio se Ivan s tisuću momaka"

Tekst i foto: **Snježana Radoš**

Na dan posvete crkve svete Obitelji u Kupresu, koji se obilježava 30. srpnja, Udruga Kupreški kosci i Društvo Kuprešaka iz Zagreba organizirali su manifestaciju pod nazivom "Vratio se Ivan s 1.000 momaka", čime su oborili Guinnessov rekord u okupljanju najviše osoba s istim osobnim imenom na jednome mjestu. Na stadionu HNK Kupres okupilo se 2.325 Ivana, čime su srušili stari rekord od 1.096 Muhameda koji su se 10. veljače 2005. okupili u Dubaiju.

Prije početka službenog brojenja služena je sveta misa u crkvi sv. Obitelji, a nakon smotre Ivana i obaranja rekorda uslijedio je svečani mimohod i na gradskome trgu snimljena povijesna milenijska fotografija. Sve pod budnim okom posebnog povjerenstva zaduženog za prijavu ovoga događaja u knjigu Guinnessovih rekorda, radi čega je svaki Ivan morao proći tri kontrolne točke gdje se provjeravao identitet.

Ova hvalevrijedna manifestacija kojoj je cilj promoviranje vrijednosti kupreške zajednice, ljepota kupreškoga kraja i bogatstva kupreške tradicije i kulture, okupila je više od 30.000 posjetitelja iz cijeloga svijeta. Najviše Ivana došlo je iz lokalnih mjesta poput Tomislavgrada, zatim iz Zagreba i svih dijelova Hrvatske, a veliki broj pristigao je i iz inozemstva. Tako je u organizaciji hrvatskih katoličkih misija i u osobnome aranžmanu Kupres ugostio Ivane od Kanade preko Skandinavije pa sve do daleke Australije. Najmlađi registrirani Ivan bio je u dobi od mjesec i pol dana, a najstariji je imao 94 godine.

"Osam godina sam Guinness World Records™ sutkinja i bila mi je čast i zadovoljstvo svjedočiti i proglasiti obaranje svjetskog rekorda na Kupresu. Nikad neću zaboraviti ovaj poseban dan! Mogu potvrditi da su Ivani i Kupres službeno fenomenalni!" rekla je Anna Orford, Guinness World Records™ sutkinja

U kulturno-umjetničkome programu nastupili su Mate Bulić, Folklorna skupina 'HKD Napredak', KD 'Kupreški momci', Glazbeni sastav 'Versi', Bruno Baković, Miko Švenda - Žiga, Tamburaški sastav 'Đeram', Dražen Žanko te na kraju Marko Perković Thompson po čijoj pjesmi je i nazvana manifestacija. Na kraju programa kao poseban dar Posavine Kupresu upriličen je veličanstveni vatromet.

Potporu održavanju ove manifestacije, koja će sljedeće godine prema najavama organizatora okupiti i obitelji Ivana, dala je hrvatska predsjednica Kolinda Grabar-Kitarović i Središnji državni ured za Hrvate izvan RH. ■

ENG ***An event dubbed Ivan's Back With a Thousand Guys has set a new Guinness record in gathering the greatest number of persons with the same first name in one place. 2,325 people name Ivan gathered at the HNK Kupres stadium.***

Služavke Maloga Isusa u Burgkirchenu

Sestre su preuzele dužnosti: njega bolesnika, uređivanje kućne kapele i sakristanski posao. One su bile i čitači i djelitelji sv. pričesti. Vikendom su pomagale u hrvatskoj katoličkoj misiji u Salzburgu

Piše: **fra Jozo Župić** Foto: **Privatni album**

Početci sestara u Burgkirchenu

Cijelo jedno stoljeće, od 1917. godine, Služavke Maloga Isusa služe u Zagrebu. Stoga su ove godine, 1. srpnja 2017., svečano proslavile tih sto godina svečanom akademijom u dvorani 'Vijenac' Nadbiskupskoga pastoralnog instituta u Zagrebu i euharistijskim slavljem u zagrebačkoj prvostolnici. Prigodom svečane akademije pozdravnu riječ uputio im je Ivan Šaško, zagrebački pomoćni biskup. Rekao im je: "Kada vas ljudi susreću, idu od karike koja započinje sestrinstvom, prepoznatljivom blizinom Crkve koja je dar svijetu; prepoznaju vas kao sestre, redovnice, zatim vas susreću u služenju, da bi u malenosti otkrili i susreli Krista. I tako stotine i tisuću vas; i tako stotinu godina utisnute u srce Zagreba, u naša srca zajedno s Isusovom malenošću... Spominjući se Vašega utemeljitelja Josipa i moleći zagovor blaženoga Alojzija komu ste vjerno služile do njegova prelaska u vječnost – čestitam!"

UTISNUTE U SRCE ZAGREBA

Dakle, u ovom broju Matice progovorit ćemo o sestrama koje pripadaju Zagrebačkoj provinciji. Zagrebačka provincija sestara Služavki Malog Isusa nastala je 1969. godine dijeljenjem Družbe na tri provincije: zagrebačku, splitsku i sarajevsku. O splitskoj i sarajevskoj provinciji već smo pisali u Matici. Sjedište u Zagrebu nalazi se u Novoj Vesi 55 u samostanu Antunovac. Provincija je stavljena pod zaštitu Presvetog Srca Isusova i Marijina. Družba sestara "Služavki malog Isusa" kao djelo Božje providnosti nastalo je iz srca Josipa Stadlera, prvoga vrhbosanskog nadbiskupa, 24. listopada 1890. u Sarajevu, sa svrhom da sestre uvijek budu uz siromahe i bijedne, potrebite materijalnih dobara i ljubavi. Utemeljitelj ističe da je svrha života i rada sestara "u bolesnima, siromašnima i starim ljudima služiti samom Isusu".

Zagrebačka provincija sestara Služavki Malog Isusa nastala je 1969. godine dijeljenjem Družbe na tri provincije: zagrebačku, splitsku i sarajevsku.

ODUZETI SAMOSTANI I POLJOPRIVREDNA DOBRA

Sebe i ubožnice te djecu uzdržavale su obrađivanjem poljoprivrednih imanja i uzgojem domaćih životinja za prehranu svih. Nakon Drugoga svjetskog rata oduzeti su sestrama samostani i poljoprivredna dobra, a i same su protjerane iz Bosne. Tada su trebale preuzeti sve moguće poslove: rad u župama, državnim domovima i bolnicama kao mogućnost zajedničkoga opstanka. Dio sestara poslan je u karitativne ustanove u Belgiju i Njemačku.

Napuštanjem Bosne 1949. godine Družba je izgubila svoju kuću maticu "Betlehem" u Sarajevu, u kojoj je bila smještena i vrhovna uprava. U isto vrijeme Družba je u Bosni ostala bez svojih kuća, sirotišta, ekonomija i škola.

Sestre u susretu sa korisnicima doma

SIROTIŠTE ANTUNOVAC I TRANSPORTI ZA DOMOVINU

Tadašnja vrhovna glavarica Družbe majka Flavija Tomšić preselila je upravu Družbe u Zagreb, u samostan Antunovac u Maksimirskoj 126, koji je time postao generalna kuća Družbe. U ovome samostanu vrhovna uprava ostala je do 1962. godine, kad ga je morala napustiti zbog eksproprijacije te se preselila u novoadaptirani samostan u Novoj Vesi 55. Uspostavom provincija 1969. godine u istom je samostanu i sjedište uprave Zagrebačke provincije, koje zakonito počinje funkcionirati od 1971. godine. Od 24. listopada 1981. godine u kući, samostanu sv. Josipa s kapelom, u ulici Naumovac 12 smještena je vrhovna uprava. Godine 2000. uz kuću je dograđena veća kapela Svete obitelji koja je posebice prikladna kada se u kući nalaze veći skupovi, dok je bivša kapela zajedno s nekim sobama u prizemlju adaptirana u dvoranu koja može primiti veći broj osoba.

Na poziv zagrebačkoga nadbiskupa dr. Antuna Bauera, 1917. godine sestre dolaze u Zagreb u novootvoreno sirotište koje je nazvano 'Antunovac' kao zahvala dobročinitelju. Sirotište je 1946. prekinulo s radom, a djeca su premještena u državne zavode. Sljedeće 1947. godine Ministarstvo socijalne skrbi ponudilo je upravi samostana Antunovac da prihvati u bivše prostorije mentalno zaostalu djecu. Tada je samostan sestara postao i Zavod za ovu siromašnu djecu kojoj će sestre posvetiti svoju ljubav i brigu pod upravom civilne osobe. Mi ćemo ovih nekoliko redaka posvetiti djelovanju sestara u Njemačkoj i to posljednjoj filijali koja je otvorena na traženje tadašnjeg prelata direktora Caritasa Konrada Unterhitzenbergera, (umro je 23. travnja 2014. u Passau, tri dana nakon 76. godine života) u Caritasovu domu St. Rupert 11. srpnja 1981. godine u Burgkirchenu, u biskupiji Passau, nedaleko od Gospina svetišta Altötting u koje svake godine hodočaste Hrvati iz cijele Bavarske. Sestre i danas djeluju u toj filijali. Zajednicu je činilo pet sestara: Mihela Slakoper, Ankica Hrgović, Vlatka Kovačić, Domagoja Sopta i Silvija Vurušić.

Filijala je otvorena na traženje tadašnjeg prelata direktora Caritasa Konrada Unterhitzenbergera u domu St. Rupert 1981. godine u Burgkirchenu, u biskupiji Passau.

Prikupljanje pomoći u Domovinskom ratu

PRIKUPLJANJA HUMANITARNE POMOĆI

Sestre su preuzele dužnosti: njega bolesnika (siromašnih, nemoćnih

i umirućih). Zatim: uređivanje kućne kapele i sakristanski posao. One su bile i čitači i djelitelji sv. pričesti. Vikendom su pomagale u hrvatskoj katoličkoj misiji u Salzburgu, u vjerskoj pouci djece našega naroda, zatim kao sviračice, a podržavale su i pjevanje prilikom sv. misa za naše ljude. Danas je to u župi blaženoga Alojzija Stepinca, a na zamolbu blagopokojnoga velečasnog Vilima Cecelje. One su se brinule oko organizacije transporta i prikupljanja humanitarne pomoći u vrijeme Domovinskoga rata za našu domovinu uz pomoć Caritasa i općine u Burgkirchenu. Sestrama su pomagali naši ljudi na privremenome radu i mnogi umirovljenici Burgkirchena i okolice. U četiri godine poslano je 50 transporta, nakon čega je ova akcija zaključena sv. misom zahvalnicom i zajedničkim druženjem.

Služavke Maloga Isusa u Burgkirchenu

ISUS U JASLICAMA

Treba spomenuti da je Dom pri dolasku sestara bio star četiri godine, a od početka su u tom Domu bile zaposlene sestre franjevke šibenske provincije. Nakon dolaska sestara služavki Malog Isusa franjevke su preuzele Dom u Münchenu. U samom početku nije bilo puno teških bolesnika ni osoblja, ali su sestre morale naučiti jezik. Duhovnu brigu za zajednicu preuzeo je vlč. Vilim Cecelja. To je za sestre bila velika sreća i radost.

U samom početku nije bilo puno teških bolesnika ni osoblja, ali su sestre morale naučiti jezik. Duhovnu brigu za zajednicu preuzeo je vlč. Vilim Cecelja.

Došle su godine kad je u Domu bilo teških bolesnika pa su se otvorila još dva odjela. Tako štićenici Doma i danas dobivaju njegu u svojim apartmanima. Crkvenu liturgijsku godinu sestre prate u župi sv. Pija X. i u kapeli Doma na njemačkome jeziku, a s. Mihela slavi s našim narodom u Salzburgu na hrvatskome jeziku. Više od 20 godina bilo je pet sestara, a kako je s. Silvija premještena u domovinu, ostale su još četiri sestre. U ovih 36 godina izmijenila su se u biskupiji četiri biskupa, direktora Caritasa i uprave Doma. Sestre kažu da im je potrebna velika pomoć od Gospodina da bi svoju zadaću privele kraju s blagoslovom. Posebna je radost svima Božić s jaslicama u kojima je "Mali Isus" njihov voditelj, snaga i nadahnuće. Zato ga svakog dana mole za blagoslov.

Sestra sa prvopričesnicima, 2006. god.

I U VOJNOME ORDINARIJATU

I mi želimo sestrama svaki Božji blagoslov, kao i svim sestrama zagrebačke provincije koje djeluju u župama: Delnice, Kloštar Podravski, Krašić, Maksimir, Nova Ves, Pitomača, Retkovec, Rijeka, Samobor, Slavonski Kobaš, Stenjevac, Varaždin, zatim u mnogobrojnim aktivnostima koje obavljaju u novije vrijeme u Vojnome ordinarijatu u Zagrebu i Zavodu Germanicum u Rimu. Posebnu brigu sestre posvećuju bolesnima i nemoćnima u domovima Nova Ves, Kraljevac, Slavonski Kobaš, Burgkirchen- Njemačka. Za odgoj i njegu djece jasličke i vrtićke dobi sestre se brinu u dječjim vrtićima u Novoj Vesi u Zagrebu, Samoboru i Vinkovcima. Neka nastave služenje i u sljedećih sto godina u Zagrebu, u molitvi i zahvaljivanju, jer kako reče Ivan Šaško, zagrebački pomoćni biskup: "Zagrebačka nadbiskupija zahvalna je što ste njezin dio i zajedno se s vama raduje ovoj obljetnici." Ja od srca zahvaljujem zajednici sestara iz Burgkirchena koju predvodi s. Mihela što su se rado odazvale na suradnju za MATICU. ■

“Sinje more, svijetu reci”

Jezični savjetnici i lektori kao da više nikomu ne trebaju, a isto tako ni materijalni tragovi važnih hrvatskih povijesnih lokaliteta

Piše: **Sanja Vulić**

Kada je Antun Mihanović 14. ožujka 1835. u *Danici horvatskoj* objavio svoju pjesmu “Horvatska domovina”, nije ni slutio da će prve dvije i posljednje dvije kitice (tj. 1., 2., 13. i 14. kitica) postati hrvatskom državnom himnom. Vjerujem da se svi dobro sjećamo kako je, nakon osamostaljenja Hrvatske, treći stih pretposljednje kitice “Kud li šumiš, svijetu reci” promijenjen u “Sinje more, svijetu reci”. Ta je promjena bila logična jer bez mora svoju hrvatsku domovinu i svoju hrvatsku državu zaista ne možemo ni zamisliti. Riječ *more* je sastavnim dijelom našega svakodnevnoga života. Pa ipak se ovoga ljeta u turističkim mjestima uz more, posebice u kampovima, događalo da se umjesto *temperature mora* mjeri *temperatura vode.* Riječ je o utjecaju engleskoga jezika jer se u engleskom, posebice u američkom engleskom, umjesto *sea* često govori i piše *water,* premda je suvišno isticati da kemijski sastav vode i mora nije isti, a i konotacije koje se vežu uz riječi *more* i *voda* nerijetko su bitno drugačije. Neshvatljivo je zašto tako rado oponašamo druge, ne razmišljajući o vlastitoj kulturi i tradiciji, o vlastitoj narodnoj *bîti.* Ne odnosimo se tako samo prema kulturi riječi nego i prema kulturnim materijalnim dobrima. Ovom se prigodom s tugom prisjećamo žalosnih ostataka hrvatske srednjovjekovne Vrane u blizini današnjega maloga mjesta Vrana pokraj Vranskoga jezera. Ostatke ostataka nekadašnjih zidina utvrde, koja je bila važna točka hrvatske crkvene, političke i vojne moći, uskoro će potpuno dokrajčiti korov i zub vremena. Čini se da su posve ravnodušni svi koji bi to mogli promijeniti, premda je jedan od vranskih priora bio i slavni Petar Berislavić, kasnije hrvatski ban, hrabri vojskovođa, sudionik brojnih bitaka pri obrani hrvatskih zemalja od turske najezde, posebice poznat po pobjedi nad Turcima kod Dubice g. 1513.

Umjesto Vrane, detaljno je obnovljen turski han u neposrednoj blizini hrvatske utvrde. U njega se redovito dovode učenici i turisti, a ostatke naše utvrde uglavnom se zaobilazi. Umjesto obnove Vrane, svakoga se ljeta priređuje spektakl – bitka u srednjovjekovnim kostimima kako bi se privuklo što više stranih turista na tu zabavu, umjesto da obnovljena Vrana bude prigoda da se posjetitelje podučava o hrvatskoj povijesti, o Hrvatskoj kao višestoljetnom predziđu kršćanstva. Zanimljivo je za što se sve ima novca, a za što se nema. Jezični savjetnici i lektori kao da više nikomu ne trebaju, a isto tako ni materijalni tragovi važnih hrvatskih povijesnih lokaliteta. ■

IN MEMORIAM

Umro gradišćanskohrvatski aktivist Martin Prikosović

Jedan od najdugovječnijih aktivista gradišćanskih Hrvata, Vladin savjetnik Martin Prikosović, umro je u 87. godini života.

Za vrijeme studija aktivno se uključio u Hrvatski akademski klub u Beču i obnašao vodeće funkcije. Kasnije je godinama vodio i tamošnje Hrvatsko gradišćansko kulturno društvo. Njegova ljubav za hrvatstvo bila je na prvome mjestu tako da su studij, a kasnije i karijera, bili sekundarni.

Prikosović je među rijetkim zaslužnim osobama koje su dobile ne samo od austrijske vlade “Časni znak u zlatu za zasluge Republike Austrije” i “Časni znak u zlatu grada Beča”, nego mu je i Republika Hrvatska dodijelila odličje “Red Danice hrvatske s likom Marka Marulića”. Prije 65 godina počeo je angažman Martina Prikosovića i za manjinska prava gradišćanskih Hrvata, što je pridonijelo i činjenici da se Austrija 1955. u Državnome ugovoru, u članku 7., obvezala poštovati prava gradišćanskih Hrvata. Za vrijeme obnašanja čelnih funkcija Martina Prikosovića, koji kasnije dobiva zavidno namještenje u Ministarstvu obrane, utemeljeno je glasilo “Glas” i 1964. gradišćanski Hrvati u Beču konačno dobivaju svoje prostorije u Schwindgasse 14, u četvrtome kotaru, koje su još uvijek središte hrvatstva u Beču. Dolaskom u mirovinu Martin Prikosović se angažira oko sekcije “umirovljenika”, koja je još uvijek jako aktivna.

Velika mu je ljubav bila Hrvatska te je podupirao sve aktivnosti vezane uz promicanje Hrvatske. Tako je 1980-ih godina postavljeno u suradnji s Hrvatima iz “Stare domovine” poprsje Ruđeru Boškoviću, kao i radiopioniru Josipu Sliškoviću u Tehničkome muzeju grada Beča. Osnivanje Austrijsko-hrvatskog društva u Beču Prikosović je prihvatio kao novi vid lobiranja za Hrvatsku. Time je od dana osnivanja u listopadu 1990. do smrti bio aktivni i vjerni član spomenutog društva. U vrijeme teških borbi za obranu Vukovara Prikosović je slavio 60. rođendan, a velika želja bila mu je proslaviti jedan od sljedećih rođendana upravo u oslobođenome Vukovaru. (Marijan Brajinović)

LJEPOTE HRVATSKE OKOM FOTOGRAFA

DUBROVNIK

PHOTO BY BORIS KAČAN

Povijesni grad Dubrovnik jedan je od najljepših gradova svijeta poznat i kao najsjajniji biser Mediterana. Njegove svjetski poznate 1940 metara duge zidine smatraju se jednim od najvažnijih spomenika pod zaštitom UNESCO-a. George Bernard Shaw je to sažeo u jednu rečenicu: "Želite li vidjeti raj na Zemlji, dođite u Dubrovnik."

KRIŽNI PUT POD MOREM

Prva postaja križnoga puta položena je na morsko dno u uvali Jelinak blizu Trogira. Početak je to jedinstvenoga projekta čiji je pokrovitelj Hrvatski sabor. Tako bi uskoro uvala Jelinak mogla biti ucrtana u ronilačke karte Jadrana. Od pedesetak betonskih figura ovoga križnog puta, zasad je položeno njih deset, na dubini od četiri do deset metara. Završetak svih četrnaest postaja najavljeno je za rujan ove godine.

'POKRENI SVOJU KREATIVNOST' NA ŠPANCIRFESTU

Kuda se šećete u drugoj polovici kolovoza ako niste na moru? Po Varaždinu, jasno. Ovogodišnji, 19. po redu, Špancirfest održan je od 18. do 27. kolovoza. Manifestacija je donijela više od 400 različitih sadržaja: koncerata, performansa, kreativnih radionica, predstava, uličnih nastupa i izložbi uz bogatu gastronomsku te prodajno-izložbenu ponudu na svih 35 hektara povijesne jezgre Varaždina. Špancirfest već nekoliko godina, pod motom "Pokreni svoju kreativnost", želi potaknuti razvoj kulturnih i kreativnih industrija, dovesti kreativce u izravan kontakt s tržištem, dati im poticaj da dodatno razviju svoj posao, ali i potaknuti posjetitelje da istraže vlastite talente i vještine ili se jednostavno inspiriraju samim Špancirfestom i svime što on donosi.

RIJEČKE STEPENICE

Najpoznatija riječka modna manifestacija, Riječke stepenice, održana je 11. put. Ugodna ljetna večer bila je kao stvorena za ovu glamuroznu modnu reviju održanu na stepenicama pokraj Grand hotela Bonavia, na kojoj je mnogobrojna publika uživala u petnaest kolekcija. Svoje najnovije uratke predstavili su *Vesna Sposa, Di Caprio* by Varteks, *Boutique Rival, Jeordie's, Biba vjenčanice, La Tramp, Ghetaldus Rijeka, Showroom Antonela, My Happy Skirt, Adriana Rajčić design, Wedding City, Temaku, Eni Surijan i Hero4Heroes.* Predstavljena je i kolekcija na temu "Nova rubina u mom ormaru" iza koje stoje mladi dizajneri, učenici Srednje trgovačke i tekstilne škole iz Rijeke.

SLAVODOBITNIK ALEN POLJAK

Slavodobitnik 302. sinjske alke s ukupno sedam punata je debitant Alen Poljak, koji je osvojio i Čoju. U prvoj i drugoj utrci slavodobitnik alke Alen Poljak osvojio je po dva punta, a u trećoj je pogodio u sridu. Na koplje mu je alkarski vojvoda Ante Vučić privezao plamenac hrvatske trobojnice, znamenje pobjede, a čestitala mu je predsjednica i pokroviteljica Sinjske alke Kolinda Grabar-Kitarović, koja mu je darovala zlatni prsten s hrvatskim grbom i sabljom. Momak slavodobitnika nagrađen je zlatnom plaketom alke te je od predsjednice dobio srebrni prsten s hrvatskim grbom.

KRAVAT PUKOVNIJA UGOSTILA NIJEMCE

Vojnicima Kravat pukovnije, u smjeni straže 26. kolovoza pridružili su se i članovi Hrvatske pukovnije Stjepan Dragija Waldmünchen! Povijesnu postrojbu iz Waldmünchena čine u potpunosti Nijemci, a nekoliko članova postrojbe pristiglo je u Zagreb na poziv Kravat pukovnije kako bi se pobliže upoznali s djelovanjem Kravat pukovnije i pridružili se smjeni straže. "Gosti iz Njemačke koji su se uključili u smjenu straže Kravat pukovnije pripadaju jednoj od povijesnih postrojbi koja rekonstruira postrojbu Hrvata iz Tridesetogodišnjeg rata, Pukovniju Stjepana Dragija, odnosno Dragića", rastumačio nam je povjesničar Vladimir Brnardić, inače stručnjak za Tridesetogodišnji rat.

GUSARI IZ KOMINA POBJEDNICI 20. MARATONA LAĐA

Gusari iz Komina pobjednici su neretvanskog Maratona lađa, 20. jubilarnog po redu, koji je održan na relaciji Metković - Ploče, drugo mjesto zauzeli su prošlogodišnji pobjednici posada Argo iz Bjelovara, dok je treće mjesto osvojila posada Stablina. "Maraton lađa" je amatersko sportsko natjecanje u utrci starih izvornih plovila - lađa na rijeci Neretvi, od Metkovića do Ploča na natjecateljskoj stazi dugoj 22,5 kilometara. Ovogodišnjoj utrci nazočio je predsjednik Hrvatskoga sabora Gordan Jandroković. Program je započeo u Metkoviću svečanim mimohodom pred postrojenim lađarskim udrugama, nakon čega su dužnosnici, među kojima i predsjednik Sabora, uputili prigodne riječi.

SP: SANDRA PERKOVIĆ ZLATNA, STIPE ŽUNIĆ BRONČANI

Najbolja hrvatska sportašica Sandra Perković drugi put u karijeri osvojila je naslov svjetske prvakinje u bacanju diska, ona je na atletskom SP-u u Londonu do novoga zlata stigla odličnim hicem od 70,31 metar. Perković je tako ponovila uspjeh iz Moskve prije četiri godine kada je prvi put osvojila naslov svjetske prvakinje, dok je prije dvije godine u Pekingu bila srebrna iza Kubanke Denije Caballero. Uz dva svjetska zlata, Perković ima i dva olimpijska zlata, prvo je osvojila na istome ovom stadionu u Londonu prije pet godina, a drugo lani u Rio de Janeiru. Usto, Perković ima i četiri uzastopna naslova europske prvakinje.

Hrvatski rekorder u bacanju kugle, 26-godišnji Zadranin Stipe Žunić, hicem od 21,46 metara osvojio je brončanu medalju te tako postao prvi hrvatski atletičar koji se popeo na pobjedničko postolje na svjetskim atletskim prvenstvima na otvorenom, a naslov svjetskoga prvaka osvojio je Novozelanđanin Tom Walsh (22,03 m). Žunić je hitac za medalju, samo dva centimetra kraći od svoga hrvatskog rekorda, izveo u drugoj seriji.

RIJEKA SE PLASIRALA U EUROPSKU LIGU

Rijeka je jedini hrvatski klub koji će ove jeseni igrati u jednom europskom natjecanju. Nakon što su u prvome susretu pobijedili s 2 : 1, nogometaši Olympiakosa bili su bolji od hrvatskoga prvaka Rijeke i u uzvratnom dvoboju na Rujevici s 0 : 1. Rijeka će nastaviti natjecanje u Europskoj ligi u skupini D u kojoj će odmjeriti snage s Milanom, atenskim AEK-om i bečkom Austrijom. Nogometaši Dinama, Hajduka i Osijeka zaključili su svoju europsku priču za ovu sezonu. Dinamo je u uzvratnome susretu završnoga pretkola odigrao 0 : 0 na gostovanju u Elbasanu protiv Skenderbeua nakon što je prvi susret završio 1 : 1. Hajduk je u Splitu odigrao 1 : 1 protiv Evertona nakon što je u prvome susretu izgubio 0 : 2, dok je Osijek u St. Poltenu slavio 1 : 0, ali to nije bilo dovoljno nakon domaćega poraza 1 : 2. Hajduk je pružio sjajan otpor Evertonu. Domaćin je poveo u 43. minuti golom Josipa Radoševića koji je fenomenalno pogodio loptu vanjskim dijelom kopačke i s više od 30 metara pogodio pod samu gredu za erupciju veselja na punome Poljudu. Na žalost, Everton je izjednačio i plasirao se u EL.

HRVATSKA SVJETSKI VATERPOLSKI PRVAK!

Hrvatska muška vaterpolska reprezentacija osvojila je naslov svjetskoga prvaka nakon što je u finalu SP-a u Budimpešti svladala domaćina Mađarsku s 8 : 6 (4 : 0, 0 : 2, 2 : 2, 2 : 2). Tri gola za Hrvatsku postigao je Sandro Sukno, dva Javier Garcia, a po jednoga dali su Marko Macan, Luka Lončar i Maro Joković. Za Hrvatsku je to drugi naslov u povijesti, točno 10 godina nakon Melbournea 2007. kada je u finalu također svladala Mađarsku. Ovo je šesta uzastopna medalja za Hrvatsku na svjetskim prvenstvima, a osim zlata iz Melbournea i Budimpešte, barakude su osvojile i tri uzastopne bronce (Rim 2009., Šangaj 2011., Barcelona 2013.), dok je prije dvije godine u Kazanu osvojila srebro.
Hrvatskim vaterpolistima priređen je nakon povratka doček na Trgu bana Jelačića. Desetak tisuća navijača došlo je pozdraviti nove svjetske prvake. Barakude su stigle autobusom, a kad su se pojavili, pljesak i oduševljenje prolomilo se glavnim zagrebačkim trgom. Program je vodio bivši hrvatski reprezentativac Dubravko Šimenc, a mnoštvo je posebnim pljeskom pozdravilo izbornika Tucka, Sandra Suknu, Luku Lončara i Javiera Garciju.

SP 2018. KVALIFIKACIJE: MRŠAVA TRI BODA IZ DVIJE UTAKMICE

U dvjema kvalifikacijskim utakmicama za nogometno SP 2018. hrvatska reprezentacija uknjižila je mršava tri boda. U prvoj utakmici naša vrsta slavila je u Maksimiru s 1 : 0 (0 : 0) pogotkom Domagoja Vide u 74. minuti. U drugome kvalifikacijskom ogledu nogometaši Turske svladali su Hrvatsku s 1 : 0 (0 : 0) u utakmici 8. kola I. skupine europskih kvalifikacija za Svjetsko prvenstvo 2018., odigranoj u Esikšehiru, a strijelac pobjedničkoga pogotka bio je Čenk Tosun u 75. minuti. Čačićeva momčad doživjela je drugi poraz u ovim kvalifikacijama, a najbolje prilike za pogodak propustili su Mateo Kovačić u 5. minuti i Ivan Perišić u 58. minuti. Turska je u 75. minuti iskoristila jedan kontranapad u kojem je nakon udarca Ozjakupa Subašić kratko odbio loptu na koju je natrčao Tosun i poslao je u mrežu.
Nakon osam kola na ljestvici I. skupine vodi Hrvatska sa 16 bodova, koliko ima i drugoplasirani Island. Treća Turska i četvrta Ukrajina imaju po 14 bodova. Petoplasirana Finska ima sedam, a posljednje Kosovo jedan bod. U pretposljednjem, 9. kolu, Hrvatska će 6. listopada u Osijeku ugostiti Finsku.

KALINIĆ U MILANU, VLAŠIĆ U EVERTONU

Hrvatski nogometni reprezentativac Nikola Kalinić potpisao je ugovor s talijanskim prvoligašem Milanom. Kalinić je na San Siro došao iz Fiorentine gdje je do 2015. u 84 utakmice zabio 33 gola uz 11 asistencija. Hrvatski nogometaš bit će prvih godinu dana u Milanu na posudbi prije obveznog otkupa ugovora sljedeće godine. Hajdukov dragulj, Nikola Vlašić, postao je igrač Evertona. Mladi Nikola potpisao je petogodišnji ugovor s Evertonom. Premijer liga jedna je od najboljih liga na svijetu, a Everton jedan od najboljih klubova u Engleskoj. Velika mi je čast biti ovdje, rekao je zadovoljni 19-godišnjak.

OTKRIJTE SVOJU PRIČU NA hrvatska.hr
Puna života
Ne ispunjavajte život danima, ispunite dane životom.
HRVATSKA
PHOTO BY ALEKSANDAR GOSPIĆ
PHOTO BY BORIS KAČAN